לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ט באדר תשמ"ז, 30 במרס 1987 / שנה מ"ד מס' 13307 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

המימשל האמריקני הסיר התנגדותו להשתתפות בריה"מ בוועידה בי"ל

מאת זאב בליצר, כתבנו בארצות הברית

וושינגטון. — מימשל רייגן מנסה להשיב לעצמו את מעמדו במדינות ערב המתונות ע"י אימוץ דיפלומטיה אקטיבית יותר, שתכלול תמיכה בוועידה בינלאומית, אומר פקיד אמריקני בכיר. ה"וושינגטון פוסט" ציטט אתמול פקיד זה, שאמר כי הממשל החליט לסייע באופן פעיל למדינות המזרח התיכון לחדש את הדיאלוג ביניהן על "הנושאים המרכזיים" ולתמוך בוועידה בינלאומית בהשתתפות הסובייטים.

"אם ייכונו יחסים דיפלומטיים בין ישראל וברית המועצות, וישראל תרצה בהשתתפות ברית המועצות בוועידה הבינלאומית — לארה"ב לא תהיה התנגדות לכך", אמר הפקיד.

"דאגתי לעתיד הקשרים עם ארה"ב. הביאה אותי לבקש לשחררני מתפקידי"

אביאם סלע התפטר מתפקידו — הקלה בירושלים, שביעות רצון בוושינגטון

האמריקנים כבר הודיעו כי בעקבות ההתפטרות יסירו החרם מבסיס תל־נוף — עם זאת יימשכו ההליכים נגד מפעיליו של פולרד ● ההתפטרות התקבלה במבוכה בצה"ל ● מפקד חיל־האוויר התנגד לקבלה, אך היא אושרה על־ידי שר־הבטחון ● גורמים צבאיים בכירים: למרות הצער על ההתפטרות — לא היה ממנה מנוס לטובת ישראל וחיל־האוויר

אל"מ סלע

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

אלוף משנה אביאם סלע, התפטר אתמול מתפקידו כמ־פקד בסיס חיל האוויר בתל־נוף חודש לאחר שמונה לתפקיד זה. התפטרותו של סלע היתה מיוזמתו והיא אושרה לאחר התלבטות על־ידי מפקד חיל האוויר, הרמטכ"ל ושר־הבטחון.

אלוף משנה אביאם סלע קיבל את החלטתו במוצאי שבת לאחר שהובהר לו היטב שמינויו לתפקיד מערימה קשיים רבים על שיתוף

(המשך בעמוד 2)

שיחת היום

מופת לדרג המדיני

מאת אבי בניהו

הדרך מפגישת קציני חיל האוויר הבכירים עם שר־הבטחון עד להודעת ההתפטרות של אל"מ סלע אמש היתה קצרה וקשה. לקח לו לאל"מ סלע, למפקדיו האלוף לפידות, וכן לרמטכ"ל, למעלה מחודש כדי להבין את היקף החרם שהטילו האמריקנים על סלע, פקודיו ובסיסו בתל־נוף ואת המשמעות וההשלכות שיש לדבר על חיל האוויר ועל האווירה בקשר לשיתוף הפעולה בין המדינות. מאז "פגישת המרי" של קציני חיל האוויר עם רבין, חל למעשה סחף רציני בתמיכה לה זכה סלע. כמו כולם הוא קרא את העתונים והבין לאן מתגלגלים העניינים עד שבמוצאי־שבת החליט

(המשך בעמוד 2)

מאת זאב בליצר
כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — בממשל האמ־ריקני קידמו אמש בברכה את הסתלקותו של אל"מ אביאם סלע מתפקידו כמפקד תל־נוף. עתה, לאחר התפטרותו, הסתיים כנראה גם החרם האמריקני על הבסיס, חרם שהוטל מייד לאחר שהוצא כתב אשמה נגד סלע בעוון ריגול בארצות הברית.

פקידים בממשל אמרו, שיימשך החרם האישי על סלע, אשר ישאר בחיל האוויר.

אין ספק שהאמריקנים היו רוצים גם בהענשתו של רפאל איתן.

פירושו של דבר

שמיר זכה בפסק זמן — שרון ניצח

מאת צבי טימור

ועידת חירות האחרונה קידמה את אריאל שרון לעבר השלטון בתנועת החירות. אם כי על פני השטח נראה כי הוועידה היא של שמיר, בסך הכל שמיר קיבל רק פסק זמן שלכל היותר יארך שנתיים, אך ייתכן שיסתיים בעוד כחצי שנה, אם יקדימו הבחירות.

(סוף בעמוד 2)

הנשיא מסתבך

נשיא המדינה, חיים הרצוג, החליט "לקצוב את עונשם" של שלושת אסירי העולם שנידונו על מעשי הרצח במכללה האיסלמית בחברון. לבשורה לא נכנע הנשיא ללחצם של אנשי "גוש אמונים" ושל הימין בכללו, אשר תבעו לחון אותם ולשחררם מן הכלא. גם קביעת העונש ל־24 שנות מאסר אינה מקילה עם השלושה, שהם אסירים בטחוניים, חברי המחתרת הטירוריסטית. הנשיא טען בהסבירו את החלטתו, כי עמד איתן נגד הלחץ, וכי החלטתו תואמת את הכללים המקובלים, אך הנשיא לא דייק והתעלם מן העובדה, כי "קצובת העונש" המוענקת לאסירי עולם אינה חלה על אסירים בטחוניים והראייה, שהנשיא הזה וגם קודמיו מעולם לא קצבו את עונשם של אסירים כאלה, שעד לגילוי המחתרת היהודית כולם היו ערבים.

אם הנשיא הרצוג החליט לנהוג בשלושת האסירים הללו אחרת, הרי שטבע בכך טרמה של הפליה בין פושעים יהודיים וערביים. נשיא המדינה הרביעי, פרופ' אפרים קציר, אינו מרבה להתבטא בענייני דיומא, הוא שקוע כולו בעבודתו המדעית. ואם החליט הפעם להשמיע את קולו, הרי שהיו לו לכך סיבות טובות. פרופ' קציר צודק בהחלט בקביעתו, כי החלטתו של הנשיא הרצוג עלולה להתפרש כסלחנות כלפי מי שביצע פשעים נגד ערבים, וכן בעצתו לנשיא הנוכחי שלא לדון את עניינם של אסירים אלה על פי מחשבותיהם או מניעיהם, אלא על פי התוצאה האיומה של מעשיהם.

בתגובה פולמוסית כעוסה נגד פרופ' קציר קבע הרצוג הגדרה חדשה שלפיה "אין הבדל בין יהודים וערבים ישראלים, אך יש הבדל בין מחבלים ערבים לבין ישראלים, שאינם מחבלים". מה פירוש הדבר? האם רצח חפים מפשע במכללה האיסלמית אינו זהה לרצח יהודים תמים מפשע על־ידי מחבלים ערבים?

הימין, ובמיוחד אנשי גוש־אמונים, אינם מסתפקים, כמובן, בהחלטת הנשיא והחלו מיד במסע רעשני למתן חנינה מיידית — עוד לפני חג העצמאות. בעיני חוגי הימין, הרוצחים הללו הם גיבורי העם הראויים לחנינה, ולא לישיבה בכלא. הם יפציצו כעת את לשכת הנשיא ואת כנסת בזמן הקרוב מבלי לבזות את מעמד הנשיא — הרי שהם זוממים "מעקף פרלמנטארי" על־ידי הגשת "חוק החנינה", שיתייחס ספציפית לשלושה, אנשי המחתרת הטירוריסטית. מדובר ביוזמתו של חבר הכנסת שילנסקי, דמות מרכזית בפעולות למען שחרור אנשי המחתרת. ימין שהימין כולו עלול לתמוך בהצעה זו וגם הסיעות הדתיות, הרי המחוקקים יתחיל להתערב בעונשים הנפסקים על־ידי בתי המשפט. הכנסת יוכל לבטל עונשים, ולחון את הפושעים. יש להצטער על כך שהנשיא בהחלטתו החריגה לקצוב את עונשם של אסירי עולם בטחוניים יהודים פתח את הפתח לפעילותם של חוגי הימין לשחרורם.

1 אחר חצות

מאבק צמוד בין לוי לכהן־אבידור

עם מניין 750 קולות מתוך 2000 מתברר כי לוי מוליך עם 54% לעומת כהן־אבידור 46% ● שרון וארנס מובילים בהפרש ניכר מול עובדיה אלי וארידור — עם זאת סבורים שכל השרים יבחרו

שמיר ולוי אתמול בוועידת חירות (צילום: בועז לניר)

מאת דורית גפן,
כתבתנו לענייני מפלגות

סמוך לשעה 1 אחרי חצות נמנו כ־780 קולות מתוך כ־2000 והמגמה שהסתמנה היתה מאבק צמוד למדי בין השר דוד לוי לבין ח"כ מאיר כהן אבידור.

השר דוד לוי הוביל עם 54 אחוזים לעומת 46 של יריבו. השניים התמודדו על תפקיד מ"מ יו"ר התנועה. השרים שרון וארנס הובילו בשעה זו בהפרש ניכר נגד יריביהם כאשר כל אחד מהם קיבל בשעה זו 65 אחוזים מן הקולות שנספרו עד כה.

מול שרון התמודד ח"כ עובדיה אלי, על תפקיד יו"ר המרכז, ואילו מול ארנס התמודד ח"כ יורם ארידור על תפקיד יו"ר המזכירות. כתבתנו מציינת כי על פי מגמת ההצבעה יעברו שלושת השרים.

ספירת הקולות בהתמודדות בוועידת תנועת החירות התחילה אחרי שעה 11 בלילה, לאחר שוויכוחים על דרך הספירה והתמשכו שעות ארוכות בין נציגי הקבוצות השונות חברי ועדת הבחירות של הוועידה. לפיכך צפוי סיום הספירה רק אחרי חצות.

צירי הוועידה החלו להתפזר

(סוף בעמוד 4)

ועידת חרות: "הנה מה טוב ומה נעים"

פיצוץ לא היה שם ● "דוד לוי אני נגדך? אתה נגדי? הרי אין בינינו חילוקי דעות", הכריז שמיר שקרא לשלום בית במפלגה תוך שהוא תוקף בחריפות את המערך באומרו: אנו החומה נגד התבוסתנות ● השר קצב שלט ביד רמה בדיונים והעביר במהירות ההצבעה על סדר־היום

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

"דוד לוי אני נגדך? אתה נגדי? הרי אין בינינו שום חילוקי דעות או [illegible]. הבה ניתן לזה היום ביטוי. היום צריכה אחדות התנועה לעמוד מעל הכל" — קרא ראש־הממשלה יצחק שמיר בפאתוס רגשי באוזני 2000 צירי ועידת חירות שהתכנסה באולם הקונגרסים בתל־אביב. הוא המשיך ואמר: "נשכח חשבונות עבר, נשכח טינות. כולנו צריכים לבחור בדוד לוי כמ"מ יו"ר התנועה ובאריאל שרון כיו"ר המרכז ובמשה ארנס כיו"ר המזכירות. אני לא אומר שום דבר נגד מועמדים אחרים. אבל היום למען האחדות חייבים כך לנהוג. הבה נתאחד ונתלכד ונצא לציבור ונראה את פניה

(סוף בעמוד 4)

הקבינט יכריע בחודש מאי: "הלביא" או מטוסי "אפ־16"

בינתיים אושרה לפרוייקט הקצבה של 124 מיליון דולר לחצי השנה הקרובה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

גורלו של פרוייקט הלביא יוכרע במהלך חודש מאי, כאשר שר־הביטחון יביא את הנושא להכרעה בקבינט.

הקבינט יידרש להחליט בין "הלביא" לבין קנייה של מטוסי "אפ־16" אמריקנים מוכנים.

בהופעתו בישיבה משותפת של ועדת חוץ ובטחון וועדת הכספים של הכנסת הבטיח רבין, שהוא יביא את החלופות של הלביא להחלטה בקבינט בחודש מאי.

הישיבה המשותפת אישרה את תקציב הבטחון לשנת הכספים הבאה, להוציא את ההקצבה ללביא. לגבי נושא זה, הוחלט לאשר הקצבה של 120 מליון דולר לחצי שנה ולבדוק מחדש את הנושא בחודש אוקטובר.

החלטת ועדת הכספים היוותה פשרה בין עמדת משרד־האוצר, אשר גרס שתקציב "הלביא" צריך להסתכם ב־209 מיליון דולר, לבין עמדת משרד־הביטחון, אשר עמד על תוכנית עבודה ללביא בסך 250 עד 270 מיליון דולר.

במהלך הישיבה נשמעה ביקורת חריפה על הפרוייקט מצד כמה חברי כנסת. ח"כ חיים רמון גינה את הלחץ והלובי הפוליטי שמפעילה התע־שייה האווירית לטובת "הלביא". ח"כ דדי צוקר (ר"צ) טען, שאין מקורות להמשיך בפיתוח [illegible] "הלביא".

ח"כ מוטה גור "מבריא" את "סולל־בונה" באוסטרליה

מאת חיים מרגלית, כתב "על המשמר"

ח"כ מוטה גור, המכהן כיו"ר מועצת המנהלים של "סולל־בונה", יצא לפני שבועיים לשליחות של חודש באוסטרליה בהזמנת קרן היסוד — המגבית המאוחדת.

[illegible] החליף ח"כ גור לפני זמן קצר את משה [illegible] כיו"ר מועצת המנהלים של חברת "סולל־בונה". [illegible] התפטר בגלל התנגדותו ל"פסקת [illegible]" בדבר העלאת שכרם של עובדי "סולל־בונה" ופוטיום למפוטרים.

ח"כ גור הודיע בהופעתו לתפקיד יו"ר [illegible] כי יעשה הכל כדי להמריץ את תהליך ההבראה של החברה.

[illegible] מעובדי "סולל־בונה" הביעו תמיהה על [illegible] של גור לאוסטרליה בזמן שמתנהל מו"מ [illegible] מינהלת חברת העובדים על [illegible] ל"שיכון עובדים" ו"סולל־בונה" [illegible] החברה.

חבר הנהלת "סולל־בונה" [illegible] "על המשמר", כי נסיעתו של גור לא [illegible] החברה וכי יו"ר מועצת המנהלים [illegible] לאישור ההנהלת בנסיעותיו.

אחד מראשי ההסתדרות [illegible] נודעה לו מכתבת שפורסמה [illegible] בשבוע שעבר.

חבר קרוב של גור אמר [illegible] ח"כ גור הבטיח לראשי המגבית [illegible] בקהילות היהודיות באוסטרליה [illegible] קיבל על עצמו את תפקיד יו"ר [illegible] בונה" ולכן לא ימנע [illegible]

ההסתדרות דוחה הצעת האוצר להקפיא הסכמי העבודה לשנה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הודיעו לשר־האוצר ולראשי משרדו, כי ההסתדרות דוחה את הצעת האוצר להקפיא לשנה את הסכמי השכר בשירות הציבורי שתוקפם פג בסוף חודש זה.

האוצר הציע לראשי ההסתדרות, בדיון שהתקיים ביום שישי בלשכת שר האוצר בירושלים, כי הסכמי השכר הקיימים בשירות הציבורי יישארו בתוקף לשנה נוספת (עד אפריל 1988) והעובדים יפוצו רק בקבלת תוספת היוקר על פי הסכם תוספת היוקר התקף ממילא עד אפריל 1988.

בדיון השתתפו מטעם משרד־האוצר השר משה ניסים, המנכ"ל ד"ר עמנואל שרון והממונה על השכר באוצר מר הלל דוראי.

קיסר והברפלד שדחו, כאמור, את הצעת ההקפאה לשנה תבעו לפתוח לאלתר במו"מ על חידוש הסכמי השכר ולטפל בעדיפות ראשונה בשיפור שכרם של בעלי השכר הנמוך ודמות ההכנסה הקטנות. בו זמנית מציעה ההסתדרות לנהל מו"מ ענייני על קיצור שבוע העבודה תוך הקפדה על שמירת רמת התפוקה וההכנסה חוזה עבור שבוע העבודה המקוצר כחלק מהשיפורים בתנאי העבודה.

עם זאת תובעת ההסתדרות מה־ממשלה ומהמעסיקים שמירת היצי־בות במחירי המוצרים והשירותים כהמשך התהליך של "שיעור האינ־פלציה העתידית בחודשים הבאים יהיה בלימת האינפלציה שהעובדים תרמו משמעותית להורדתה לשיעו־רים נמוכים. "שיעור האינפלציה העתידית בחודשים הבאים יהיה אמת המידה לעקרונות מדיניות השכר החדשה". — הבהירו קיסר והברפלד לראשי משרד האוצר.

כמו־כן הודיעו ראשי ההסתדרות, כי [illegible] שרפורמה במיסי [illegible] התקציב שעומד להיזון [illegible] כבר השבוע בכנסת — [illegible] בלת על ההסתדרות [illegible] "הרפורמה היא עדיין [illegible] לאחר התיקונים שהוכנסו [illegible] המקורית ומטיבה עם [illegible] בעלי ההכנסות הגבוהות [illegible] העליון" — אמרו קיסר והב[illegible]

17 אלף בעלי הכנסות גבוהות ירוויחו 150 מיליון ש"ח מהרפורמה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

[illegible]

עתון מקומי באשקלון: 6 נערים מחבורת נוער בזיקים ניסו להתאבד

מזכיר הקיבוץ: הסיפור מצוץ מהאצבע

מאת רפאל גאון,
כתבנו בדרום

שלושה נערים מחבורת נוער בקיבוץ זיקים שהתארגנה לפני שנה וחצי על־ידי עליית הנוער ובאות לקיבוץ ללמוד הרגלי עבודה, סיפרו בכתבה שהתפרסמה בסוף שבוע בעיתון מקומי באשקלון כי הם ועוד שלושה מחבריהם ניסו להתאבד במהלך השנה האחרונה.

לדברי הנערים, נסיונות אלה נעשו בעקבות ייאוש עמוק שנבע מיחסם הקשה של חברי הקיבוץ והזלזול שהפגינו כלפיהם.

מזכיר הקיבוץ הכחיש אמש את הדבר ואמר: "אין לנו אלא לומר שאנו נרתמים מפירסום חסר אחריות של עובדות שקריות מראשיתן ועד סופן, שבא לתת ביטוי לתסכול של הנערים שמקורו אינו בקיבוץ. "לא היו כל נסיונות התאבדות. תנאי החיים להם זוכים הנערים דומים לתנאים של צעירים בקיבוץ, כל הפעילויות החברתיות והתרבותיות של הקיבוץ פתוחות לפניהם, בנוסף לתוכנית לימודית וחברתית מיוחדת.

"לפני כשנה נענינו לפניית עליית הנוער לקלוט קבוצת נוער עם רקע סוציאלי קשה במיוחד למשך שנה וחצי. לקיבוץ יש את כל המשאבים האנושיים והאחרים ובליווי צמוד של אנשי מקצוע מעליית הנוער עשה ועושה ככל יכולתו על מנת להביאם לכך שיוכלו להתגייס לצבא, ולהשתלב בחברה. התהליך הינו ממושך, קשה ומלווה בתיסכולים ההדדיים הן של הנערים והן של הקיבוץ.

"אנו מוחים נגד [illegible] עיתונאים המוכנים [illegible] לפגוע באלה [illegible] חינוכית שלא [illegible] כתבות מעין אלו [illegible] בעתיד את [illegible] על עצמם משימות [illegible]"

לא לאגרת החינוך

כנס חירום

של הורים ומורים ירושלים

היום, יום ראשון, 29.3.87, בשעה 7 בערב במועדון ההסתדרות בעיר הגנים רח' הרפובליקה הרומינית.

בהשתתפות: ח"כ ויקטור שם־טוב, דרדה בר־שיטרית, חבר עיריית ירושלים, יעקב לבריא, יו"ר ועד ההורים עיר גנים.

האזינו

הערב בתכנית "סוף ציטוט" דיון על הספר החדש של ספרית־פועלים הדן במורשתו היהודית של היהודי החופשי — "כזה ראה וחדש"

בהשתתפות: שוניא בן־דור, אורי אילון, יאיר צבן

האוניברסיטאות יושבתו ל־4 ימים מיום ג'

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

האוניברסיטאות יושבתו השבוע למשך 4 ימים החל מיום ג' ועד יום ו' — כך החליטה בסוף השבוע שעבר התאחדות הסטודנטים.

השביתה תערך כמחאה נגד הממשלה, אשר איננה אמורה לדון הבוקר בשכר הלימוד של הסטודנטים אלא לדחות את החלטתה, כנראה, ליום א' הבא, לאחר שהתקציב יאושר ויכלול בתוכו העלאת שכר הלימוד.

עימות צפוי היום בישיבת הממשלה בין השרים נסים ופת לבין השר נבון בדבר השאלה היכן יוכרע גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות.

השרים נסים ופת מעריכים, כי בממשלה רוב להצעתם להכפיל את שכר הלימוד החל מתשמ"ח. לפיכך הם מבקשים להחזיר את ההכרעה לוועדת נבון. בוועדת נבון לקביעת שכר הלימוד אין הסכמה ולכן החזרת הנושא לוועדה פירושה סחבת נוספת.

אם תענה הממשלה לבקשת השרים נסים ופת יפנה יו"ד התאחדות הסטודנטים דוד ברמן לבג"ץ — מסר אמש לכתבנו יו"ר הסטודנטים בירושלים, אורי בדהוה.

עודף צירים לסיעת ר.מ.י. בוועידת המהנדסים

מאת כתבנו לענייני עבודה

ממניין התוצאות הסופיות של הבחירות שנערכו בהסתדרות המהנדסים עולה, כי ר.מ.י. (סיעה משותפת למפ"ם ולר"צ) זכתה כ־11.66 אחוז, שהח"ר — 80.2 אחוז, הסיעה הדתית ב"ד — 5.71 אחוזים וחר"ש כ־2.41 אחוזים.

מספר הצירים לוועידה העשירית שתיערך בקרוב הוא 341. סיעת ר.מ.י. היתה אמורה לקבל 40 ציר, אולם הרשימה שהוגשה לוועדת הבחירות כללה רק 31 איש, לפיכך הוחלט לחלק את תשעת הצירים הנותרים בין שהח"ר — 8, וב"ד — ציר אחד. בראש רשימת ר.מ.י. עומד נתן בקלר.

בבחירות השתתפו 8400 איש מתוך 32 אלף מהנדסים בספר הבוחרים. מספר הקולות הכשרים 8165. ר.מ.י. קיבלה בסה"כ 952 קולות. בדיקת התפלגות ההצבעה מורה, כי בקלפיות שנמצאו בערים הגדולות קבלה ר.מ.י. אחוז גבוה למדי. לדוגמה, בבית ברנר היא זכתה ב־24.2 אחוז, שהח"ר ב־64.8 אחוז, ב"ד ב־8.9 אחוזים וסיעת חר"ש ב־2.1 אחוזים. בקלפיות אחרות, כמו בתעשייה האווירית ובתעשייה הצבאית, היתה התמונה שונה.

מועצת המפלגה הליברלית תבחר היום את נשיאותה

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

מועצת המפלגה הליברלית תתכנס היום אחה"צ לבחירת חברים חדשים לנשיאות המפלגה.

מקורבי השר מודעי דחו בסוף השבוע את האפשרות כי נגד השר תוגש תלונה על ביזיון בית־המשפט, לאחר שהמועצה התכנסה ביום חמישי למרות שהוצא צו מניעה על־ידי בית־המשפט בחיפה. מקורבי מודעי אמרו, כי אם תוגש תלונה כזו, יש בידי השר מודעי הוכחות כי התזכיר שהוצג בפני השופט לא היה נכון.

מחר ישמע בית־המשפט בחיפה את הצד של מחנה מודעי בעתירת ח"כ גרופר נגד כינוס המועצה.

5 נהרגו בתאונות דרכים בסוף השבוע

מאת זהבה מרזם, כתבת "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

חמישה אנשים נהרגו בתאונות דרכים שאירעו בסוף השבוע ברחבי הארץ.

מלכה כהן בת 32 מנס־ציונה נהרגה בליל שבת כשהתהפך רכב בו נסעה בכניסה לנס־ציונה. בעלה ואחיה נפצעו באורח קשה והם מאושפזים בבתי החולים אסף הרופא ותל־השומר.

צעיר מדימונה נהרג בליל שבת בהתהפכות מכוניתו בכביש דימונה — באר־שבע. שני צעירים אחרים מנוסעי המכונית נפצעו קל. ההרוג, מרדכי זגורי בן 19, נהג במכונית סובארו סטיישן בכביש מדימונה לבאר שבע והסיע שני חברים בני 18.

שלושה מתושבי עזה נהרגו ושלושה נפצעו, מהם אחד פצוע אנושות, בתאונת דרכים בליל שבת בצומת בית חנון, ליד עזה.

כנס לציון 40 שנה לתנועה המאוחדת

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

"אין לנו תקווה לשנות את פני המנהיגות המגובשת. אבל יש המון אנשים פשוטים כמונו ואיתם אנו זקוקים להידברות כנה ואותם עלינו לנטות ולשכנע" — אמר מוקי צור בפותחו את כנס בוגרי "התנועה המאוחדת" שנערך אתמול בקיבוץ המדיה לציון 40 שנה לייסוד התנועה.

סגן שר־החקלאות, ח"כ אברהם כץ־עוז, מוותיקי התנועה, דיווח למשתתפים על הקמת עמותת שתעסוק ב"החזרת הבושה לתופעת הירידה". הוא בישר לבאי הכנס על הקמת ארכיון "התנועה המאוחדת" ועל מפקד חברים שהקיף עד כה 3000 איש ויגיע ל־8000.

נשיא המדינה שלח מברק ברכה לבאי הכנס והביע תקווה, כי בוגרי התנועה ידעו ליטול על עצמם משימות הגשמה בכל מקום בו הם נמצאים.

בסיום הכנס הוחלט לארגן את 160 בוגרי תנועות הנוער מכל הזרמים לסייע לתנועות הנוער במקומות מגוריהם. נסיון נוסף יהיה לסייע בהקמת בתי־ספר ברוח ערכי תנועת העבודה ברחבי המדינה.

שחמטאים מאנגליה וארה"ב בראש התחרות בבאר־שבע

מאת אבי אמיר, כתב "על המשמר"

אלופי אנגליה בשחמט, יונתן ספילמן, ודימטרי גורביץ' מארה"ב מוליכים יחדיו בראש בתחרות הבינלאומית בשחמט הנערכת בבאר־שבע לאחר הסיבוב הרביעי אמש.

לספילמן ולגורביץ' 3 נקודות כל אחד והם מקדימים את ג'ון ארנסון מאיסלנד, אלון גרינפלד מישראל וויקטור קורצ'נוי משוויץ — 2.5 נקודות כל אחד.

בסיבוב הרביעי זכה קורצ'נוי בניצחון ראשון לאחר 3 תוצאות תיקו רצופות. קורצ'נוי ניצח את ויליאם ווטסון מאנגליה, לאחר שקודם לכן סיים בתיקו עם גורביץ'. אלון גרינפלד גבר על איון פאראגו מהונגריה. יום קודם הפסיד אלון לארנסון. אמש ניצח האיסלנדי את אלוף ישראל בשחמט נתן בירנבוים. גדי רכליס מבאר־שבע סיים בתיקו עם ספילמן.

שמיר ערך בירור לניר על פגישתו עם גורבניפר בשווייץ

יועץ רה"מ לטרור, עמירם ניר, נפגש לפני כשבועיים עם איש העסקים האיראני גורבניפר ● לדברי ניר היתה זו „פגישה מקרית כאשר היה בדרכו לישראל" ● גורבניפר איים לחשוף פרטים נוספים על הפרשה

מאת כתבנו המדיני בירושלים

מקורות ממשלתיים בכירים אישרו אתמול כי ראש־הממשלה יצחק שמיר ערך בירור עם יועצו לענייני טרור, עמירם ניר, לאחר שהתברר לו כי ניר נפגש עם איש העסקים האיראני מנושר גורבניפר.

לשמיר נודע, מפי גורם שלישי, כי השניים נפגשו לפני פחות משבועיים בשווייץ וזאת מבלי שניר ביקש רשות להפגש עם המתווך האיראני בפרשת אספקת הנשק לאיראן.

פגישה מקרית

ניר הסביר כי הפגישה היתה מקרית, בנמל תעופה בשווייץ כאשר היה בדרכו לישראל בתום חופשה באנגליה. יצויין כי גורבניפר וניר מוזכרים בדו"ח טאוור בהקשר לעסקה עם איראן ובעקבות זאת איים גורבניפר לחשוף את חלקם של אישים אחרים הקשורים לפרשה.

המשכים

אביאם סלע התפטר מתפקידו — הקלה

(סוף מעמוד ראשון)

הפעולה בין ישראל לארצות־הברית ולאחר התייעצות עם מקורביו ועם עורכי דינו. נודע כי אלוף משנה סלע ימשיך לשרת בתפקיד אחר בחיל האוויר. את מקומו בתל־נוף ימלא קצין בכיר אחר עד שימונה מפקד קבוע בדרגת תת־אלוף.

בקרב מפקדי הבסיסים והכנסות של חיל האוויר שררה אתמול מבוכה מצעדו של סלע.

אלוף־משנה אביאם סלע העביר אתמול למפקד חיל האוויר האלוף עמוס לפידות מכתב ארוך ומנומק בו הוא מנמק את מניעיו להתפטרות. מפקד חיל האוויר העביר את המכתב לרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי שאישר אותו תוך הערכה רבה לאלוף משנה סלע. (ראה משבצת). אמש בשעת ערב מאוחרת הגיעו ללשכת שר־הבטחון בת"א הרמטכ"ל, מפקד חיל האוויר ואל"מ סלע עצמו. השלושה הציגו בפני רבין את המכתב והשמיעו את נימוקיהם בזכות קבלת בקשתו של סלע.

הודעה לשגריר

רבין קיבל את בקשת ההתפטרות תוך שהוא מדגיש כי „זו החלטה אישית של סלע". בתשע בערב כשסוכם העניין טילפן יצחק רבין לשמעון פרס וליצחק שמיר והודיע להם על ההחלטה. ההודעה על התפטרותו של סלע נמסרה כן במקום גם לשגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג ולשגריר ישראל בוושינגטון מאיר רוזן. במערכת הבטחון שמרו אמש על איפוק לאחר ההתפטרות. „אין כל ספק כי לאמריקנים זו הקלה רצינית" אמרו.

סלע גילה אתמול במכתבו למפקד חיל האוויר כי הודיע כבר בעבר לשר־הבטחון יצחק רבין עת שאישר את המינוי כי „שירותי לא יהיה נטל או מכשול לחיל האוויר וצה"ל... אם יהווה תפקידי מכשול כלשהו אעדיף את טובת המדינה ואוותר על תפקידי", כתב סלע.

כתבנו הצבאי מוסיף כי חלק מידידיו של אל"מ סלע לצמרת חיל האוויר נפגשו עימו בשבוע שעבר והמליצו בפניו להשעות עצמו מהתפקיד עד לסיום עבודתם של ועדות הבירור הבודקות עתה את פרשת פולארד, אולם סלע עמד על מילוי תפקידו בין היתר בשל עצת עורכי דינו.

כזכור, נגד אל"מ אביאם סלע הוגש בארה"ב כתב אישום והוא הוכרז שם כ„פושע מבוקש". האמריקנים הטילו גם חרם לפני כ־9 חודשים על אל"מ סלע, על בסיסו ועל פיקודיו והודיעו כי לא ישתפו איתו כל פעולה. דבר זה גרם ועשוי היה לגרום בעתיד קשיים רבים למערכת היחסים בין המדינות.

גורמים צבאיים בכירים אמרו אמש כי למרות הצער הרב הכרוך בעובדה שקצין צה"ל אלוף משנה סלע הוא הראשון המשלם מחיר כבד על פרשת פולארד, הרי שלא היה כל מנוס מצעד שכזה לטובת חיל האוויר, צה"ל, מדינת ישראל ומערכת היחסים עם ארצות הברית.

הקלה בירושלים

בירושלים חשו אמש הקלה, ומזכירים שזו היתה הדרישה של האמריקנים. נראה כי עתה יתבעו האמריקנים למצות הדין עם הדרג המדיני.

מופת לדרג

(סוף מעמוד ראשון)

בדרג המדיני היו מי שייחלו לצעד כזה מצידו של סלע; מלכתחילה נראה היה כי הדרג המדיני מנסה למשוך את האש האמריקנית והציבורית לעבר הדרג הצבאי; חשבו כי צעד שכזה ירצה את הממשל האמריקני ואת דעת הקהל כאן ובארצות־הברית. אולם כבר אמש הבהירו גורמים במחלקת המדינה של ארה"ב כי לבד משינוי האווירה והורדת הנטל מבסיס תל־נוף אין שום השלכה לצעדו של אל"מ סלע על ההליך המשפטי וכי בכוונת משרד המשפטים בארה"ב לפתוח בקרוב בהליכים גם נגד יוסי יגור.

אל"מ אביאם סלע המפרט במכתבו הארוך והכנה את מניעי ההתפטרות צריך לשמש דוגמא ומופת לאחרים בצמרת צה"ל ובדרג המדיני „שנפלו גם הם", בלשון המשל. „בשטח אוייב והם נחשבים כמקודקעים לכמה שנים".

מפקד חיל האוויר האלוף לפידות, אצלו התייצב אתמול אחר הצהריים אל"מ סלע מצוייד במכתבו לא מיהר לקבל את ההתפטרות וכמוהו גם הרמטכ"ל. הנושא הוכרע רק אצל שר הבטחון בשעת ערב מאוחרת. הם כנראה לא מבינים את העניין עד עכשיו.

המכתב

„החלטתי — פרי שיקול דעת אישי ועצמאי"

למפקד חיל האוויר

„ההחמרה ביחסי ישראל־ארה"ב, ודאגתי לעתיד הקשרים בין שתי המדינות ולקשר עם יחידות ארה"ב, מביא אותי לבקש ממך לשחררני מתפקידי כמפקד תל־נוף. לפני זמן רב פניתי אליך והבהרתי כי שירותי בתפקיד זה או אחר, לא יהיה נטל או מכשול לחיל האוויר ולצה"ל. חזרתי על עמדתי זו גם בפני שר הבטחון, בנוכחותך, עת חזר ואישר השר את המינוי כמפקד תל נוף, וציינתי כי אם יהווה תפקידי מכשול כלשהו אעדיף את טובת המדינה ואוותר על תפקידי.

„פנייתי אליך היום היא פרי החלטה אישית ועצמאית, המבוססת על חינוכי כלוחם ומפקד בחיל האוויר. אני מוצף פניות של פיקודיים, מפקדים, חברים בחיל, האוויר ומחוצה לו, מהציבור הרחב ואף מאוהדים אמריקנים, המביעים תמיכה והזדהות איתי ומפצירים כי להמשיך בתפקיד. לצערי לא אוכל להיענות לפניות אלו.

„זמן רב נשאתי עיני לתפקיד, אליו התמניתי אך לפני שבועות ספורים, תפקיד שהוא חלומו של כל מפקד בחיל האוויר. סיום תפקידי, בטרם הגשמתי אף חלק זעיר ממחשבותי ותוכניותי גורם לי צער עמוק, אך הגעתי למסקנה שאני חב זאת לדרך ולדברים שלמענם לחמתי ואלחם עם רעיי בחיל האוויר.

„נסיבות ענייני הרי ידועות לך עכשיו כמו אז, ולא כאן המקום לחזור עליהן. לו רק העובדות היו מוטלות על הכף לא הייתי מגיע למסקנה אליה הגעתי.

„אבקש לשחררני בשלב זה מתפקידי כמפקד בסיס תל־נוף.

„אבקש לשרת בחיל האוויר ואת מטרותיו כמיטב יכולתי.

אביאם סלע, אלוף משנה

מפקד תל־נוף

צלצול מהיר

ח"כ שבח וייס וחיים רמון

ה„חירותניקים הפכו למפא"יניקים"

— ה„חירותניקים" הפכו למפא"יניקים — אמרו אתמול הכתבים שכיסו את ועידת חירות כשהם מתייחסים לאווירה המאוסקת ששררה בוועידה. האם התבגרה תנועת החירות מבחינה פוליטית ואימצה לה את הנורמות של תנועת העבודה?

— ח"כ וייס: כבר כמה שנים שחירות הולכת ונעשית דומה למפא"י של שנות ה־50: בניית כח ארגוני מעבר ממפלגת שלך למפלגת המון, החותרת למקסימום חברים ובניית מרכזי כח, בין השאר ע"י חלוקת משרות. אלא שמפלגת העבודה השתחררה מכל אלה במידה רבה, אם כי לא מוחלטת, והיום היא נוטה יותר לבניית המערכת הממלכתיות.

ח"כ רמון: אני שמח על כך שהתמונות מלפני שנה לא חזרו על עצמן גם השנה. בסך הכל מדובר במפלגת שלטון, שהתמוטטות אלימה שלה היתה עלולה להמיט שואה על כל המערכת הפוליטית. ואם אווירתה של העבודה היא יעד לחיקוי ב„חירות" לא נותר לי אלא לקוות שיאמצו גם את עמודותיה.

אפשר גם לומר שוועידת חירות מעידה על מפלגה תוססת עם מידה רבה של דמוקרטיה פנימית, הנהגה פוטנציאלית צעירה וגיבוש רעיוני שמפלגת העבודה צריכה להתקנא בהם...

— וייס: ישנם כאן שני מיתוסים שצריך לנפץ: אין לליכוד מונופול על הנהגה צעירה. שמיר הוא בן 72, ארנס הוא בן 63 וגם פרס ורבין הם בני 63, בעוד שיעקבי, שחל ובדעם הם בני 50. כשבדור השלישי יש לנו לא מעט צעירים שיוכלו להכנס לכנסת. באשר לעניין העדתי, מזכ"ל ההסתדרות י. קיסר הוא ממוצא תימני, השריים של ואלמוזלינו הם ממוצא עירקי, יו"ר הסיעה בכנסת רפי אדרי הוא ממוצא מרוקאי. שלא לדבר על 23 ראשי הרשויות המקומיות בערי הפיתוח של מפלגת העבודה שהם ממוצא מזרחי.

רמון: נכון שיש לנו פיגור מסויים שצריך להצריק אותו. אבל, הדור הצעיר בתנועת העבודה קיים.

אתי רונאל

ועידת חירות

(סוף מעמוד ראשון)

לבתיהם, בתקווה להתבשר על תוצאות הבחירות בשעות הקטנות של הלילה.

השר דוד לוי הודיע אתמול כי בכוונתו לתבוע בישיבת המרכז הראשונה לקיים בחירות חשאיות לקביעת יחסי הכוחות לצורך הרכבת מוסדות המפלגה. ראש הממשלה שמיר אמר כי ברעתו לשבת עם השר לוי כדי לנסות להגיע להסכמה בנושא זה ללא צורך בבחירות נוספות.

לוי רואה ניצחון

במהלך קיום ההצבעה אתמול אמר השר לוי כי הוא רואה בוועידה המוצלחת נצחון לתביעתו לקיים את הדמוקרטיה במפלגה. הוא דחה את הטענה שהושמעה ע"י השר ארנס על הרולטה הרוסית ואמר היתה לנו גם ועידה יפה וגם דמוקרטית. לדבריו המחנות שהיו צריכים לתמוך בו הציגו „מועמד קש" יצחק מאיר כהן אבירוב מולו.

קצב תוקף את לוי

השר קצב, יו"ר נשיאות הועידה קיים אף הוא מסיבת עתונאים והאשים את השר לוי על כך שהביע התנגדות לכל ההצעות שהועלו במהלך השנה האחרונה לכינוס מוסכם של מושב הוועידה. הוא שיבח לעומת זאת את ראש הממשלה שמיר ואת שרון ואמר שנתנו לו גיבוי לאורך כל הזמן.

נדחתה טיסת הבכורה של „לביא־2"

טיסת הבכורה של ה„לביא־2" — נדחתה אמש מחמת תקלה טכנית.

האב־טיפוס השני של המטוס עמד כבר מוכן על מסלול ההמראה, כאשר הצוות הטכני ביצע את הבדיקות האחרונות — ואז נתגלתה בו התקלה. הוחלט לגרור את המטוס בחזרה אל המוסך, כך להכשיר אותו לטיסתו הראשונה היום — אם הכל „יילך כשורה".

(עתים)

ח"כ גרנות: מגן חיסל את ועדת המשנה של אבן

ח"כ גרנות מזכ"ל מפ"ם הגיב על דבריו של ח"כ דוד מגן על השימוש שעשה בתוכנן של העדויות החסויות שנמסרו לוועדה ואמר כי מגן חיסל למעשה את ועדת אבן. מגן מוטט את אמינותה של הוועדה וחוסם כל אפשרות להמשך פעולתה.

עוד אמר גרנות כי תרומתו של אבא אבן להתחמקותה של הממשלה מהקמת ועדת חקירה משפטית מיצתה את עצמה, וח"כ מגן שמעל בתפקידו וביזה את הכנסת פסל את עצמו מחברותו בוועדת המשנה לתמיד. (עשית)

כינוס הורים ומורים נגד אגרת חינוך

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„מאז קום המדינה לא העיזה אף ממשלה להניף ידה על חוק לימוד חובה חינם. ממשלה זו רוצה לבטלו" — התריע אתמול ח"כ ויקטור שם טוב בכינוס הורים ומורים שנערך במחאה על התוכנית להטיל אגרת חינוך. הכינוס נערך בשכונת עיר גנים בירושלים.

שם טוב הזהיר כי בעקבות אגרת החינוך תוטל אגרת בריאות שמשמעותה תשלום עבור ביקור אצל הרופא ומכאן הדרך קצרה לכירסום בהישגים היסים של החברה הישראלית.

נציגת המורים רות גת קבלה כי אנו עומדים בתחום החינוך בפני שוקת שבורה. „אם יקצץ גם את הפירות וגם את הענפים לא יישאר הרבה מעץ החינוך". רות גת סיפרה כי הקיצוץ פוגע בעיקר בתחומי האמנות, מוסיקה וספורט.

תביעה להעמיד לרשות החינוך את המשאבים הראויים לו ולהפסיק לקצץ בו — השמיע יו"ר ועד ההורים יעקב לביא. הוא מסר על פגיעה משמעותית בקרב אוכלוסיית התלמידים טעוני הטיפוח, ודרש להציב את החינוך בראש סולם העדיפויות. דדי בן־שטרית, חבר עיריית ירושלים, שעמד בדבריו על ההשתתפות הדלה של ההורים במאבק, הדגיש כי „כל עוד לא מקבלים מכה על הראש — לא באים."

שמיר זכה בפסק־זמן

(סוף מעמוד ראשון)

לסיבוב הבא של ההתמודדות יגיע שרון עם כוחות מחוזקים ולראשונה, עם כוח במנגנון תנועת החירות. כיו"ר המרכז, יזדקק שמיר לחסדי שרון לאישור הרכב ההנהלה וארנס יזדקק לאישור הרכב המזכירות. לכן השפעת שרון תובטח בכל מוסדות תנועת החירות, כאשר הוא יהפוך את המרכז למבצרו.

לוי הפסיד את הוועידה עוד לפני שהיא התחילה והוא הפסיד אותה, מכיוון שלא היה מוכן להתמודדות אמיתית. הוא רצה בכבוד של מ"מ נעדר סמכויות. והמימסד היה מוכן לתת לו כבוד — אך לא עמדת זינוק שלטונית. מחנה לוי היה בוועידה זו המחנה הגדול ביותר, עם עמדות כח במזכירות במחלקת הארגון ובסניפים. ההתמודדות הבאה תיערך כאשר לוי יימצא בעמדה חלשה יותר. אם לוי רצה התמודדות היה עליו להתמודד על תפקיד יו"ר המזכירות, יו"ר ההנהלה או יו"ר המרכז — אז היה כופה התמודדות אמיתית, אך הוא חשש כנראה. כאשר לא מעיזים להתמודדות אמת — עשויים להפסיד את הכל.

למען הבטחת תמיכה בבחירתו ליו"ר המזכירות ימסור ארנס למחנה שרון את אחד מעמדות המפתח בה, קרוב לוודאי את המחלקה המוניציפאלית שהשליטה בה תאפשר לשרון לקבוע את המועמדים בבחירות המוניציפאליות ולהשתלט על סניפים. השליטה בעמדות מפתח נוספות, כגון גזברות ומחלקת הארגון, יעברו לשליטת מחנה שמיר־ארנס. ללוי ישאירו אולי את מחלקת ההסברה, או אולי את מחלקת הארגון; אך זאת במזכירות שתהיה תחת נציפה של ארנס.

המפסידה הנוספת בוועידת חירות היא קבוצת „הנסיכים הצעירים". גם בני בגין התגלה כ„שפן" כאשר נמנע להתמודד כנגד שרון. בהעדר נכונות או יכולת להפגין כוח פוליטי עצמאי, הם מסרו את השלטון לאיש שהם מתנגדים לו. שרון ישיב לחם בבוא העת כגמולם. התמודדות אריהד כנגד ארנס ועוזבריה עלי נגד שרון הנתמכים ע"י ראש הממשלה, ראש התנועה וכל השרים, לא היו יותר מאשר קרבות מאסף.

מאחר שהמאבק לא היה אידיאולוגי אלא שלטוני אין חשיבות בכמה קולות הפסידו המפסידים, בית"ר ירושלים ניצחה רק בדקה ה־90 את בית"ר נתניה, אולם מבחינת הנקודות רק התוצאה נרשמת. התוצאה היא שמנהיגות שמיר, לשם חסימת דוד לוי, התחבר עם שרון והכשיר אותו לתפיסת ההנהגה בסיבוב הבא של ההתמודדות.

במלאת שנה לפטירתה של

גלילה ז"ל

נעלה לקברה ביום ה' 2.4.87

בשעה 15.00

המשפחה

ובית עין השופט

„על המשמר"
עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעל ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר הדרים 102—121, טל' 3—253161, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סבורר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בעקבות קציבת עונשם של אסירי הטרור היהודי

הרצוג תוקף ביקורת קציר: לא מקבל גישה של חצי הריון

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יוסי שריד (ר"צ) האשים אתמול את דוברו של הנשיא, עמי גלוסקא, באמירת חצי־אמת בפרשת החנינה לאסירי המחתרת היהודית. הוא תובע מגלוסקא להעמיד את הדברים על דיוקם.

שריד הבהיר אתמול, כי צדק הדובר שאמר כי נוהג רגיל ומקובל הוא לקצוב את עונשם של אסירי עולם, אך אין זה נכון כי קצבו אי־פעם עונשם של אסירים בטחוניים שנשפטו למאסר־עולם.

אתמול הודיע הנשיא הרצוג כי החליט לקצוב את עונשם של אסירי העולם חברי המחתרת היהודית כנהוג, על יסוד המלצות וחוות־דעת של כל הגורמים הנוגעים בדבר, ומאחר שההנחה היא, שאין נשקפת מהם סכנה בטחונית.

בהתייחסו לביקורת שהשמיע על החלטתו זו הנשיא לשעבר, פרופ' אפרים קציר, אמר הנשיא הרצוג, כי אין זה נכון שמעולם לא נקצב עונשו של אסיר בטחוני בעבר ויש כך תקדימים, אך הוא לא פירט.

הנשיא הרצוג הוסיף, כי הוא מכבד כל מי שמתנגד באופן עקרוני לכל קשר עם גרמניה ומתנהג בעקביות. „מה שאינני יכול לקבל זה את הגישה של חצי הריון", אמר הרצוג.

קארטר באיכסל: חש מחויבות להפסיק את שפיכות הדמים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

נשיא ארצות הברית לשעבר, ג'ימי קארטר, אמר אתמול בקבלת פנים, שנערכה לכבודו בביתו של עבד אל וזואב דראושה בכפר איכסאל: „בנוצרי מאמין, העומד היום קרוב לעירו של ישו, אני חש מחוייבות עמוקה להמשיך ולפעול להפסקת שפיכות הדמים ולהביא להבנה ולשלום באיזור".

קארטר סיפר, כי ביקר בשבועיים האחרונים בכמה ארצות ערביות ומצא שם „כוונות לצעוד צעד נוסף לקראת שלום צודק באמצעות ועידה בינלאומית לשלום".

את האורח קידמו עשרות נכבדים ערבים מצפון הארץ.

ח"כ דראושה, שבירך את האורח אמר: „ביתנו, אמנם, צר אך ליבנו רחב ומלא הערכה אליך, גיבור השלום".

דראושה הביע את אמונתו כי את השלום הצודק אפשר להשיג באמצעות ועידת שלום בינלאומית, בהשתתפות כל הצדדים המעורבים בסכסוך.

הארכיבישוף מקסימוס סלום, מנהיג העדה האורתודוכסית־קתולית ושייך תופיק עסליה, נשיא בית הדין השרעי המוסלמי, ברכו את הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר וכינוהו „אדריכל השלום".

בקבלת הפנים השתתפו גם השר עזר וייצמן, השגריר המצרי מוחמד בסיוני, ראשי הדתות, שופטים וראשי מועצות מקומיות, יהודיות וערביות.

יאסר ערפאת:

„סוריה עומדת לשחרר את 4 הפרופסורים במערב־ביירות"

בגואה. — מנהיג אש"ף יאסר ערפאת אמר אמש בגואה, כי סוריה מתכוננת לשחרר את שלושת הפרופסורים האמריקניים והפרופ' ההודי המוחזקים כבני ערובה במערב־ביירות מאז ה־24 בינואר.

בראיון בלעדי לסוכנות הידיעות הצרפתית אמר ערפאת, „הסורים מכינים מבצע ראווה גדול לשחרורם של ארבעת הפרופסורים שנחטפו בידי בעלי בריתם, הגנגסטרים של „אמל".

הוא אמר כי שחרור זה יאורגן באותה צורה כמו שחרורם לא מכבר של שני אזרחים סעודיים, ששוחררו בנוכחות של מנהיג „אמל", נביה ברי, בנוכחות מפקד הכוחות הסוריים בביירות, הגנרל גאזי כנעאן. (ע"צ)

נדחתה הפעלת שעון הקיץ

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ממשלת ישראל קיבלה החלטה לדחות את מועד הפעלת שעון הקיץ ולהזיז את השעון במוצאי חג ראשון של פסח במקום במוצאי שבת 11.4.87 כמועד המקורי.

החלטת הממשלה התקבלה בעקבות יוזמת השר לענייני דתות זבולון המר, אשר פנה אל השר משה שחל, יוזם הצעת החוק של שעון הקיץ ואל ראש הממשלה יצחק שמיר.

ארה"ב טרם השיבה האם תסייע במימון ביטול פרוייקט הלביא

מאת אבי בניהו,

ארצות־הברית עדיין לא השיבה לישראל בעניין השתתפותה בעלות הפסקתו של פרויקט „הלביא", אם תחליט על כך הממשלה.

משרד הבטחון פנה לארצות־הברית בעניין זה לפני זמן־מה, אולם התמהמהות תשובתה של ארה"ב גורמת, לדברי מקור בטחוני מוסמך, „חוסר ראות והערכות דו־כיווניות באשר לגודל הסיוע האמריקני לישראל, אם אכן יבטלו את הפרוייקט".

לדבר המקור, יוצגו המסקנות מכלל החלופות ל„לביא" שהוגשו לעיון המשרד בפני שר הבטחון והממשלה כבר בשבועות הקרובים. לבד מחלופות הפנטאגון, בודקת מערכת הבטחון גם את חלופת צה"ל שהכין אנף התכנון וחלופה נפרדת שהגיש חיל־האוויר.

ההבדל בין חלופת צה"ל לחלופת חיל־האוויר מתמקד בנתח שיקבל חיל־האוויר מהכספים הרבים שיתפנו כתוצאה מביטול „הלביא".

לדברי המקור הבטחוני, אושר תקציב הלביא לחצי שנה בלבד בשל לחץ של משרד האוצר, המעריך כי תוך חצי שנה יוכרע סופית עתיד הפרויקט.

במערכת הבטחון קיים חשש, כי ביטול פרוייקט ה„לביא" יגרום להקטנת הסיוע האמריקני, לצמצום כספי ההמרה ולדרישה של האוצר לקצץ בתקציב הבטחון.

המקור הביטחוני אישר כי „הסיוע האמריקני עומד במצב קשה בגלל לחץ של תעשיות מקומיות".

אושר תקציב רשות השידור

מאת כתבנו המדיני

לאחר ויכוח עירני על תפקודה של רשות השידור אישרה הממשלה ברוב של 11 את תקציב הרשות בסך 186 מיליון ש"ח. את ההתקפה החריפה ביותר השמיע השר יוסף שפירא מהמפד"ל שטען, כי „קשה להצביע על תקציב הרשות, שעה שיש אנשים, המרשים לעצמם לרמוס ברגל גאה ערכים מקודשים לעם ישראל".

ברומזו לתכנית רדיו שבה תקף מאיר שליו את המפד"ל אמר שפירא, כי „בשום מערכת ממלכתית בעולם לא היו עושים זאת. זוהי שערוריה". הוא האשים את רשות השידור בחוסר איזון פוליטי ובהעדפה של קווים פוליטיים „מסויימים".

השר משה שחל הגיב ואמר, כי ברשות השידור „אין ביטוי לערכי תנועת העבודה". השר אריאל שרון העיר, כי לכך יש „איזון בשידורי גלי צה"ל". השר אריק נחמקין התלונן על ריבוי חופשות ללא תשלום של עובדי הרשות וכן על כך ש„עובדים מקבלים שכר ללא עבודה".

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הסביר כי בעיות רבות של הרשות נובעות מהעדר סמכויות להנהלה. אף למרות זאת הצליחה ההנהלה בשנתיים האחרונות למחוק גרעון בסך שמונה מיליון דולר ולהגיע לתקציב חיובי.

פורת אמר, כי הסכמי העבודה הנוכחיים הפכו ל„בלתי אפשריים, למשל ההסכם לפיו עובדים העתונאים ארבעה ימים בשבוע".

הממשלה אימצה את המלצת שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, להגיש לכנסת הצעת חוק להארכת כהונתו של הוועד המנהל של רשות השידור לתקופה של עד שלושה חודשים נוספים. הממשלה החליטה גם לתמוך בהצעות לביטול מוסר מליאת רשות השידור ולשנות, בהתאם, את סמכויות הוועד המנהל.

בקו הבריאות

לשכת דובר קופת חולים הכללית והמרכז לחינוך לבריאות עורכים:

קו פתוח לקופת חולים

צוות רופאים ומומחים

מבי"ח מאיר כ"ס, מרפאת זמנהוף בת"א, מרפאת לין בחיפה ובי"ח יוספטל באילת ישיבו טלפונית לשאלות הציבור בנושא:

אלרגיה

כל מה שרצית לדעת, כל מה שאתה חייב לדעת על בעיות אלרגיות

במבצע מיוחד שיערך **היום** 30.3.87

בין השעות 16:00-19:00 בהשתתפות:

צוות המרכז:

ד"ר כרמי גלר־ברנשטיין ד"ר צבי דולב
ד"ר יוסף מקורי ד"ר ארנון גולדברג
03/433500 03/433300
03/433306 03/217078

צוות חיפה:

ד"ר ראובן ברונשטיין ד"ר חיים ביצ'ציו
04/568290 04/568291

אילת:

ד"ר אדוארד הרדון
059-73151

עוד יותר בריאות!

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

היום בטלוויזיה

אתי רונאל

חובות משפחתיים

„כולנו — אפילו האח הקטן — מנקים את הבית, מסדרים אותו ומכינים את השעורים, ורק האח הגדול, מוחמד, לא רוצה לעזור" — טוענת יסמין חליל בת ה־15.5 כלפי אחיה הבכור בן ה־16. בני משפחת חליל מיפו — האב, האם, ארבע הבנות ושני הבנים — ישתתפו היום ב־3 אחה"צ בתוכנית „קשר משפחתי" שתשודר בטלוויזיה החינוכית, וישוחחו על חלוקת החובות במשפחה, שבה האם עובדת שעות רבות כעוזרת בבתיהם של אחרים, והאב עסוק בעבודתו כמכונאי.

הילדים, שהם תלמידים מצטיינים בבית־הספר הצרפתי ביפו, מחלקים ביניהם את עבודות משק הבית, ורק מוחמד, הלומד ב„אורט" יד שפירא, מסרב לעזור. את הסירוב מנמק מוחמד בכך, שכשהוא חוזר מבית־ספר הוא עוזר לאביו בעבודתו, וכשהוא מגיע הביתה הוא אוכל, מתקלח ורוצה לצאת לבלות. וגם — בכך שהוא הבכור „וגבר לא צריך לעבור בניקיון". לשאלה, אם שמע על שחרור האשה עונה מוחמד: „כן, אבל לא כל־כך השתכנעתי. כשאתחתן גם לא אתן לאשתי לצאת לעבוד". אני מאחלת לו שימצא אשה שתחשוב כמוהו, ומוחמד עונה בבטחון גמור ש„כל הבנות ככה, באותה רעה". חוץ, כמובן, מאחיותיו הנושאות בנטל...

הפסיכולוגית זיווית אברמסון, המנחה את התוכנית מספרת, כי לבד מהוויכוח על סירובו של מוחמד להשתתף בעבודות משק הבית, משפחת חליל היא דוגמה למשפחה המתפקדת בצורה יוצאת מן הכלל. זאת, בגלל הצורך האמיתי בעזרת הילדים וגם משום שמלכתחילה ציפו מהם ההורים לעשות כן. „הדבר שונה מאוד מהמשפחות שאנו פוגשים בהרצליה־פיתוח, שם נהנית כל משפחה ממדיח כלים, עוזרת פיליפינית וכיוצא באלה עוזרים, ההופכים את עזרת הילדים למיותרת מחר, ואינם מאפשרים את פיתוחם של שיתוף המעולה והעזרה ההדדית במסגרת המשפחתית, מאירך".

השר צור קורא להקדמת הבחירות

שר הקליטה, יעקב צור, קרא אמש לפעול להקדמת הבחירות, ואמר כי בכל שהדבר יהא מוקדם יותר — כך ייטב.

השר, שדיבר בפני חברי מפלגת העבודה בחיפה, הדגיש כי תמו הנושאים המשותפים בין המערך והליכוד, ומאחר והמחלוקת בנושאים היסוד היא כה עמוקה, מוטב כי יוקדמו הבחירות.

בהמשך תקף השר יעקב צור את ראש הממשלה, יצחק שמיר, על מדיניותו כלפי בריה"מ. לדבריו, המדינה היחידה שאינה מדברת עם הרוסים היא רוסיה ישראל. הוא הוסיף, כי האמריקנים, הבריטים והצרפתים מדברים עם הרוסים ורק אנו לא, וכל זאת משום שיצחק שמיר פועל כל הזמן למרכז החירות.

(עתים)

התנצלות

אנו מתנצלים בפני עידו זמיר, על פרסום פרטים שלא נבדקו מראש בכתבתו של עודד ליפשיץ ב„דף הירוק" מיום 24.3.87, על „מצפה העמק".

עידו זמיר שימש, לדבריו, כמשקיף בלבד מטעם הצוות הכלכלי של הקיבוץ הארצי לפרוייקט הנ"ל, ולא כאמור בכתבה.

לטענתו הוא התריע על פעילויות שונות במהלך ביצוע הפרוייקט הנ"ל.

למיטב ידיעתנו, אין כל קשר בין עזיבתו את הקיבוץ לבין פעילותו התנועתית.

מערכת „הדף הירוק"

לחברתנו
זהבה ברשצקי ומשפחתה
מזל טוב
עם הולדת הנכדה
נטלי
בית „על המשמר"

לקיבוץ שער הגולן

ביום חגכם

יובל חומה ומגדל

שאו ברכה נאמנה לשגשוג ולפריחה

משכנכם המשותפים לדרך

קיבוץ מסדה

המשכים

ועידת חרות

(סוף מעמוד ראשון)

האמיתיים של תנועת החרות." דברים אלה זכו למחיאות כפיים סוערות וממושכות של צירי הוועידה אשר החלו לשיר לפתע „הבאנו שלום עליכם" ולאחר מכן המשיכו ב„הנה מה טוב ומה נעים". השר דוד לוי ניגש אל ראש־הממשלה שירד ממקומו בשורה הראשונה באולם ולחץ את ידו חיבק את כתפיו והתיישב לידו.

„חומה נגד התבוסתנים"

ראש־הממשלה שמיר הקדיש חלק מנאומו לממשלת האחדות הלאומית ואמר כי על ידי קווי היסוד שלה „הקמנו חומה שלא תאפשר לכל התבוסתנים ולכל החותרים מתחת לשלמות ארץ ישראל לפגוע באותו עקרון היקר לנו וחיוני לעם ישראל. שלמנו בוויתורים למען קווי היסוד, ביניהם בהאטת הקצב של ההתישבות, אך דרך האחדות הלאומית הצדיקה את עצמה. ההישגים הכלכליים מעידים על כך, אבל כנראה שמישהו נמאסה עליו הדרך הזו מבחינה מדינית, כי היא חוסמת את הגלישה למלכודות מסויימות ומונעת משא־ומתן עם אש"ף וחוסמת דרך בפני הקמת מדינה פלשתינאית ושומרת על שלמות ארץ ישראל". שמיר תקף את רעיון הוועידה הבינלאומית ואמר: אפשר לרכוש אהדה בעולם לתוכנית הוועידה הבינלאומית, אשר תביא לכניעה. אבל גם אם היום מצרים מתחמקת מקיום הסכמי קמפ־דייוויד וגם אם חוגים ערביים שונים מנסים להתחמק ממשא־ומתן ישיר, ישראל אינה צריכה לוותר. אנחנו צריכים לומר: שלום — כן, אך הדרך היא באמצעות הסכם קמפ דייויד ולא על־ידי ועידה בינלאומית, שאין בינה לבין השלום שום דבר.

איחור בפתיחה

המושב השני של ועידת חרות החל באיחור של למעלה משעתיים ונפתח רק דקות אחדות לאחר השעה 1 בצהריים. קודם לכן התכנסו כל שרי תנועת החרות בחדרו של יצחק שמיר כדי לנסות ולהגיע להסכמה על סדר היום של המושב. הוויכוח העיקרי היה בשאלה מה יקדים את מה: בחירת יו"ר התנועה, או שינוי החוקה, אשר כלל בין היתר הכנסת הסעיף של בחירת מ"מ ליו"ר התנועה. שעה קלה לאחר שהשרים הסתגרו בחדר נראה השר דוד לוי יוצא משם בצעד נמרץ כשפניו מועדות לעבר המטה האישי שלו, ששכן במשרדי גן אורנים מחוץ לאולם הקונגרסים. דוד לוי צריך היה לתת תשובה לשר קצב, אשר ביקש לפתוח כבר את הוועידה. המוציא ומביא בין לוי לקצב היה ראש לשכת ראש־הממשלה צחי הנגבי. בשעה 20 לפני 1 יצא השר קצב לעתונאים הרבים שהתגודדו מחוץ לחדרו של שמיר, והבטיח כי יפתח את הוועידה בעוד דקות ספורות.

דקות ספורות לאחר השעה 1 החלו יוצאים השרים ומשה קצב אל עבר אולם המליאה אשר החל להתמלא בצירים הרבים. כל השרים התיישבו בשורה הראשונה והשר קצב החל לשאת את דבריו. רק דוד לוי נעדר מהאולם. במהלך דבריו של קצב, לאחר שהוועידה כבר שרה את הימנון בית"ר, נכנס לוי שזכה בתשואות רמות והתיישב ליד השר ארנס.

מושב של השר קצב

המושב השני של ועידת חרות ירשם בעתיד כמושב של השר משה קצב. יו"ר הנשיאות השתלט ביד רמה על העניינים ונהג כסוליסט. לאחר שנשא דברים ארוכים בעלי גוון אישי מאד על המאמצים שהשקיע במשך השנה האחרונה למצוא הסכמה בין השרים, לאחר שרוחה האשמות שהוטחו נגדו על היותו בלתי אובייקטיבי, החל השר קצב להעביר במהירות את הסעיפים שעל סדר יומה של הוועידה בסדרה של הצבעות גלויות מהירות. כך אישרה הוועידה את הצירים וקיבלה כהוראת שעה את בחירת מ"מ יו"ר המפלגה, יו"ר המרכז ויו"ר המזכירות. כן אישרה הוועידה בהרמת ידיים את הסעיף שכל הצירים יכולים להתמודד על כל תפקיד. בהצבעה נוספת בחרה הוועידה את עצמה כהוראת שעה למרכז החדש של המפלגה.

שמיר אושר מחדש

ההצבעה הבאה היתה על ראשות התנועה ושוב בהנף ידיים מסיבי בחרה הוועידה ביצחק שמיר כיו"ר התנועה. בין המצביעים נראה גם דוד לוי אשר מיד נגש אל יצחק שמיר ולחץ את ידו.

כל אותה עת ישבו כל הצירים כמעט בשקט ובסדר מופתי נהנים מהמחזה הכמעט אידילי ששרר באולם הגדול. השר משה קצב החל לקרוא שורה ארוכה של החלטות מדיניות שהוכנו לקראת הוועידה. הוא קרא את ההחלטות שעה ארוכה ולאחר שסיים את קריאתם נראה לפתע ח"כ בן־אלישר ניגש לקרבת הדוכן שעליו עמד קצב כשהוא מנסה להסב את תשומת לבו. אנשי הבטחון ניסו למנוע ממנו להתקרב ואילו קצב התעלם והחל לקרוא את ההחלטות הכלכליות. אח"כ הסתבר כי בן־אלישר מחה על כך שאחת מהצעות ההחלטה הנוגעות לגרמניה לא הוקראה על ידי קצב.

במהלך קריאת ההחלטות נראה ח"כ מיכה רייסר שניגש אל השר דוד לוי וקרא לו החוצה להתייעצות. לצופה מן הצד היה נדמה כי לפניו הצגת יחיד של השר משה קצב אשר „כבש את הבמה והחזיק שעה ארוכה במקרופון" אך נדמה כי לרוב רובם של הצירים לא היה אכפת והללו רק ישבו בסבלנות והשקיפו בהצגה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אשר נשא את הנאום הפרוגרמטי היחיד חלק אף הוא שבחים לשר קצב ומחמאות על ניהול הוועידה.

ארידור נשאר מועמד

בטרם נגשו הצירים להצביע ולבחור את שלושת המועמדים לתפקידי מ"מ יו"ר התנועה, יו"ר המרכז ויו"ר המזכירות, מסר השר קצב את שמות המתמודדים על תפקידים אלה. אחדים מהם הודיעו כי החליטו להסיר את מועמדותם. הכל המתינו לראות מה יעשה ח"כ יורם ארידור אשר הציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר המזכירות מול השר ארנס. ארידור עלה לבמה ובקול נרגש ביותר אמר כי ראש־הממשלה הציע הצעה לבחור במשה ארנס, וזכותי היתה לנמק מדוע אני מועמד. אני נשאר מועמד אבל כדי לא לפגוע באווירה לא אנמק את מועמדותי ואני קורא לאמונכם אמר ארידור וירד מן הבמה.

מודעי בין המתותנים

בין האורחים בוועידה בלט השר מודעי אשר התיישב לצד יצחק שמיר. הסעיף האחרון שאותו אישרה הוועידה היה הסכם האיחוד עם המפלגה הליברלית וגם עניין זה עבר ללא כל ויכוח, ואפילו ללא קריאת ביניים, ואושר ברוב גדול מאד. מודעי זכה לחיבוקים ולחיצות ידיים מצדו של דוד לוי, ראש־הממשלה שמיר והשרים שישבו סמוך לו.

בשעה 4 החלה ההצבעה בקלפיות כאשר המתמודדים העיקריים על שלושת התפקידים הם דוד לוי ומולו ח"כ מאיר כהן אבידור, אריאל שרון ומולו ח"כ עובדיה עלי, והשר ארנס ומולו ח"כ יורם ארידור.

בני בגין נגד שרון

לאחר שהוועידה התפזרה להפסקה הודיע בנימין בגין כי הוא תומך בעובדיה עלי לתפקיד יו"ר המרכז. הוא מנה את כל שבחיו ומעלותיו ונמנע מלתקוף ישירות את שרון. כתבתנו מציינת כי בגין הצעיר ממשיך בעקבות את מלחמתו הכמעט פרטית נגד אריק שרון. השר שרון נמנע להתייחס להודעתו של בגין.

בשעות הבוקר פרסם ד"ר יוחנן בדר את מברק ששלח ליצחק שמיר שבו מבקש את הסכמתו למועמדות ארידור ליו"ר המזכירות. בדר הקשיש מציין כי ארידור מילא את תפקיד יו"ר המזכירות בהצלחה ובלי משוא פנים במשך שנים ואסור לפסול את מועמדותו.

בניגוד לכל ההערכות והחששות התנהל המושב השני של הוועידה ללא תקריות ובשקט מוחלט. אנשי הבטחון הרבים שהוזמנו כדי לשמור על הסדר נאלצו להסתובב ללא עבודה ועיקר עסוקם היה למנוע מהצלמים והעתונאים להתקרב יתר על המידה אל שולחן הנשיאות ואל שרי המפלגה.

גברת הברזל חיממה להם את הלב

תאצ'ר מוקפת תושבים של שיכון במרבר במוסקבה (צילום: אי.פי)

אכזבה ללקוחות שקיוו לתפוס טרמפ על ביקור תאצ'ר: מבחר רגיל במרכול

מוסקווה חגגה למרות הקור העז: המוני רוסים הריעו לר"מ בריטניה שביקרה בשיכון וקנתה בחנות... צנצנת של דג־מלוח

מוסקווה. — המוני רוסים נלהבים הריעו אתמול לראש ממשלת בריטניה, מארגרט תאצ'ר, כאשר ביקרה בשיכון חדש ובחנות כל־בו, ביום השני לביקורה הרשמי בבריה"מ.

בעת ביקור בגוש בניינים, שהוקם לפני שנתיים במרבר המוסקוואי החדש, קרילאצקויה, זכתה המנהיגה הבריטית בת ה־61 לקבלת פנים נלהבת מצד אלפי דיירים.

בעוד אנשי ביטחון בריטיים וסובייטיים מתבוננים במחזה בעצבנות, עשתה תאצ'ר דרכה דרך ההמונים המריעים והמוחאים כף בפארק קטן, לאחר שביקרה בשלוש דירות בקומה ה־12 של גוש בניינים, כחול־לבן. כשתאצ'ר עברה, נשקה לה קשישה על לחיה, באומרה ברוסית: „הבאת לנו אושר".

אנשי הביטחון היו מודאגים מאד, בעוד מאות אנשים נדחפים כדי להעיף מבט על תאצ'ר, ובעוד ילדים נופלים על האדמה המכוסה בכפור.

לאחר מכן אמרה תאצ'ר: „הם העניקו לנו קבלת פנים נפלאה למרות הקור העז. נדהמתי".

במרכול קנתה תאצ'ר צנצנת מליחים ממדף שהיה בו מבחר עשיר למדי.

אם צעירה לשלושה ילדים אמרה לכתב „רויטר", כי באה לערוך קניות היום, מתוך הנחה כי יהיו מצרכים מיוחדים לרגל ביקורה של תאצ'ר, אך גילתה שהמבחר היה רגיל. (עדי)

צה"ל הרג 3 מחבלים מצפון לרצועת הבטחון בעקבות הירי לעבר הגליל

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

כוח צה"ל הרג שלושה מחבלים מצפון לרצועת הבטחון בתגובה על ירי קטיושות לעבר הגליל בשבועות האחרונים. חמישה חיילי צה"ל נפצעו במהלך התקרית. מצבם של ארבעה הוגדר קל, ומצבו של אחר, שנותח בתום הפעולה בבית־החולים רמב"ם, הוגדר בינוני.

המקרה אירע במוצאי־שבת, סמוך לשעה שבע בערב, לא הרחק מהכפר יעתר, כשניים וחצי ק"מ מצפון לרצועת הבטחון וכ־8 ק"מ מגבול ישראל. כוח צה"ל שהיה באיזור, נתקל במחבלים מארגון פת"ח ופתח לעברם באש. שלושה מן המחבלים נהרגו וחיילי צה"ל המשיכו לירות לעבר שאר המחבלים שנמלטו מן המקום. מפקד כוח צה"ל מסר מאוחר יותר, כי להערכתו, היו נפגעים נוספים מקרב המחבלים.

במהלך התקרית הואר האיזור בפצצות תאורה. בתום הפעולה נכנסו לשטח מסוקים לפינוי הנפגעים.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, נפגש עם החיילים בתום הפעולה ובירך אותם על הצלחתם. האיזור בו אירעה התקרית נתון להשפעת חיזבאללה וארגונים שיעיים קיצוניים אחרים.

האיזור בין יעתר לגבול ישראל הוא הצר ביותר ברצועת הבטחון. בשבועות האחרונים ירו ממנו כמה פעמים קטיושות לעבר ישובים בגליל. ביום שישי בשעות הלילה, לפני הפעולה, נחת מטח קטיושות על ישוב בגליל. תינוקת בת שמונה חודשים נפצעה מרסיסי זכוכית.

ג'ון או איוואן

החלטת שמגר על בקשת הסניגורים לפסול הרכב ביהמ"ש — תוך ימים

נשיא בית־המשפט העליון יפרסם את החלטתו בבקשת סניגוריו של דמיאניוק לפסול את הרכב בית־המשפט, שדן את ג'ון דמיאניוק בתוך ימים אחדים — הודיע אתמול השופט מאיר שמגר לאחר שהסתיימו לפניו טיעוני הצדדים.

נשיא בית המשפט העליון דן אתמול בבקשת סניגוריו של דמיאניוק לפסול את בית המשפט הדן בעניינו.

עו"ד מארק או'קונור טען, כי בית המשפט היה לאורך כל המשפט עויין לסניגוריה. כך למשל טען, כי בית המשפט התערב פעמים רבות ביותר במהלך החקירות הנגדיות, שניהלה הסניגוריה ונמנע מלהתערב בחקירות התביעה.

עוד טען עו"ד או'קונור: עמיתי, עו"ד שפטל, ננזף על שימוש במלים מסויימות. רגישותו של בית המשפט הביאה לכך שפירש את הדברים כעלבון וציווה על שפטל לסגת מדבריו, בעוד עורך הדין העלה שאלות רלוונטיות הרגישות הינה של השופטים.

„בית המשפט קבע לעצמו תבנית של דעות קדומות בהתערבותו בחקירת העדים, כאשר חקרנו היכן תלו כביסה בטרבלינקה נזף בית המשפט בסנגוריה, כאשר נושא זה חשוב להגנה. מאחר שאת הכביסה תלתה הניצולה סוניה לבקוביץ שתעלה לעדות", טוען עוד או'קונור.

או'קונור הוסיף, כי 90 אחוזים מהשאלות ההגנה נפסלות ביוזמת בית המשפט ולא ביוזמת התביעה.

פרקליט המדינה, עו"ד יונה בלטמן טען, כי בצדק התערב בית המשפט בשאלות הסניגוריה. שאלות הסניגוריה היו שאלות ארוכות, מביכות ולא ברורות, והן חייבו את בית המשפט לפצל אותן, כדי שבית המשפט יבין אותן, כדי שהתביעה תבין אותן, ואפילו כדי שהסניגוריה עצמה תבין אותן.

נדחתה עתירה אחרת

בג"ץ דחה אתמול על הסף עתירת סניגוריו של ג'ון דמיאניוק לדחות את השמעת עדותו של ההיסטוריון הגרמני וולפגנג שפלר. ההגנה גרסה, כי עליה להתכונן לעדות זו ואולם בית המשפט גרס, שהעותרים יכולים לקבל סעד משפטי בעניין זה מבית המשפט הדן את דמיאניוק.

במהלך הדיון הודיע הסניגור הישראלי, עו"ד יורם שפטל, כי בידי הסניגוריה ראיה, „שעלולה להטיל צל כבד על חוות ההיסטורי של „מסמך טרווניקי". לאחר הפסקה קצרה בדיון, יצאו השופטים אהרן ברק, שלמה לוין ואליעזר גולדברג לאולם בית המשפט וקראו את החלטתם, בה הם קובעים שיש לדחות העתירה על הסף: „דין העתירה להידחות. עניינה היא בסדרי דין במשפט פלילי, המצויים בשליטתו של בית המשפט ולפיכך מקומה בפני אותו בית משפט ואין מקום להתערבותנו. בידי העותר לקבל סעדו שם, אם אכן ימצא בית המשפט לנכון להיעתר לבקשה". לשון ההחלטה. (עתים)

מסוק צבאי לובי ערק למצרים

קאהיר. — שלושה אנשי צוות של מסוק צבאי לובי ביקשו אתמול מקלט מדיני במצרים.

הצוות ביקש רשות לחדור למרחב האווירי המצרי וקיבל אותה. המסוק נחת בשדה תעופה באיזור המערבי של מצרים הגובל בלוב.

זו פעם שניה, שכלי טיס צבאי לובי נוחת במצרים. ב־3 במארס, נחת מטוס תובלה „הרקולס סי־130" של חיל האויר הלובי בשדה התעופה של אבו סימבל במצרים העילית. (ע־צ)

פול ניומן לא יבוא הערב לטקס ה„אוסקר" — מחשש לעין הרע

לוס אנג'לס. — מיליארד צופי טלוויזיה יחזו הלילה בטקס הענקת פרסי „אוסקר", אולם שניים מבעלי הסיכויים העיקריים, פול ניומן וודי אלן, החליטו לא להשתתף.

פול ניומן, שנשאר בגיל 62 שנה אחד השחקנים האהודים ביותר על [illegible], לא יהיה באולם מיוזיק [illegible] בלוס אנג'לס, מכיוון שכבר [illegible] פעמים ציפה לשוא לזכות ב„אוסקר" של השחקן הטוב ביותר. „הוא מאמין באמונות תפלות, וסבור כי גרם לעצמו ביש־מזל כהשתתפו בהענקת הפרסים בשנים הקודמות", אמר סוכנו.

גם וודי אלן לא יהיה בטקס, והוא [illegible] להישאר בניו יורק, למרות שיש לו סיכויים ממשיים להשיג את ה„אוסקר" של הבמאי הטוב ביותר, או של הסרט הטוב ביותר, על „חנה ואחיותיה".

בעל הסיכויים הטובים ביותר יהיה אוליבר סטון, הבמאי של „פלטון". (ע־צ־ע־ר)

רק כמה עשרות יורדים באו לפגישה עם רוזן

מבצע „עם הפנים הביתה" בשגרירות הישראלית בארה"ב: אופטימיות בקרב המארגנים למרות מיעוט המשתתפים

מאת דליה רפאל,
כונבתנו בארה"ב

בשגרירות ישראל בוושינגטון נערכה אתמול פגישה תחת הכותרת „עם הפנים הביתה". השגריר רוזן וצוות שכלל את ציר ההסברה, אשר נעים והקונסול הכללי, יוסף יעקב, נפגשו עם כמה עשרות ישראלים המתגוררים באיזור וושינגטון־רבתי, יורדים שבאו לשמוע, לשאול ולבדוק.

החלק הראשון הוקדש לסקירה מדינית של השגריר. הוא גם ענה על שאלות הקהל והתייחס לפרשיות פולארד, איראן ועוד.

בחלקה השני של הפגישה נעשו השאלות לאישיות ולמעשיות. אנשים שאלו על כספים, סידורים, מסים וגיוס לצבא. אנשי ההסברה בשגרירות עשו כמיטב יכולתם לפרוש לקהל את האפשרויות הפתוחות בפני הישראלי החוזר, ודרכים להסתייע בסוכנויות שונות בארץ להתאקלמות מחדש בארץ ומציאת עבודה.

למי שיחליט לקום, לטוס ולחזור — מבטיחה חברת „אל־על" כלול במחיר „כרטיס־כביוון־אחד", שהות של שבוע במלון, וחמישה ימי שימוש במכונית.

תשומת לב מיוחדת, מצד השואלים, כמו גם מצד המשיבים הוקדשה לצעירים. לשואלים הוסברו הסדרים מיוחדים עבורם לביקורי היכרות וגישושים בארץ, ודחיית גיוסם לצה"ל, במידה שיחליטו לחזור וללמוד, קודם לשרותם הצבאי.

קהילת היורדים באזור וושינגטון מוערכת בכ־600 יחידות משפחה, הכוללות „נישואים מעורבים" וילדים שנולדו כבר בארה"ב. אל קהל זה נשלחו כ־400 הזמנות.

הפגישה התקיימה ברוח הגישה החדשה בה נוקטים נציגי השגרירות, כמו עם נציגויות ישראליות ברחבי ארה"ב והעולם כולו. גישה המדגישה את נחיצותם של היורדים בישראל, הזדקקותה של המדינה לאנשיה ובניה.

למרות הנוכחות המוגבלת, אופטימיים אנשי השגרירות. „היה זה מפגש ראשוני, שבעקבותיו יבואו מפגשים נוספים ואנשים נוספים", הם מאמינים. הם מרגישים, כי החשיבות היא בעצם הדיון בנושא הירידה והחזרה לארץ וקיומו באווירת הידברות שלא היתה קיימת קודם.

משפט „השמן המורעל" נפתח היום במאדריד

40 אנשי עסקים מואשמים בסעיפים מהונאה ועד הריגה

מאדריד. — שש שנים לאחר שמאות ספרדים מתו מהרעלת מזון, כתוצאה משמן בישול רעיל, יועמדו היום למשפט 40 אנשי עסקים, אשר יואשמו בסעיפים החל מהונאה וכלה בהריגה.

השמן הרעיל גרם למותם של 586 בני אדם על־פי התביעה, וגרם לנזקים אצל 25,000 אנשים אחרים.

התביעה אומרת, כי הטרגדיה נגרמה על־ידי שמן של זרע־לפתית, אשר הוסיפו חומרים מסוימים למטרה תעשייתית, אך הוא נמכר שלא כחוק בתור שמן־בישול בשכונות עניות במאדריד ובמקומות אחרים.

[illegible]

מרענים הצליחו להביא רק הוכחות נסיבתיות הקושרות את השמן אל מקרי המוות, ויש גם ספקות לגבי מקור השמן.

אשה אחת ו־37 גברים (שני אחרים נמלטו מספרד), שהם יבואני שמן, מזקקי שמן ומשווקים, יהיו על ספסל הנאשמים.

התובע יטען, כי הנאשמים ייבאו שמן זרע־לפתית תעשייתי, שנצבע בחומרים רעילים ואינו ראוי לצריכת בני אדם, חזקו את השמן בטמפרטורה גבוהה, כדי שתהיה לו חזות של שמן בישול. לאחר מכן נמכר בתור „שמן זית", או „שמן זרעים מעורבים", תוך הפקת רווח גבוה.

הניצולים, שרבים מהם הפכו לנכים לכל ימי חייהם, אינם יכולים לקוות לפיצויים מהנאשמים. עורכי דין מסרו, כי רכושם המוחזק של הנאשמים לא יכסה אפילו אחוז אחד מן התביעות. (עד)

בית־המשפט העליון אסר לכנס המועצה הארצית של הליבראלים

המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת הוציאה אתמול צו־מניעה זמני, האוסר לקיים כל ישיבה של המועצה הארצית של המפלגה הליבראלית.

הצו הוצא לבקשת חברי־הכנסת פסח גרופר ובני שליטא שהגישו בקשת רשות ערעור נגד השר מודעי ויו"ר מועצת הליבראלים, יצחק קעטבי.

חברי־הכנסת, באמצעות עורך־דינם צבי טרלו, ביקשו רשות לערער על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה שאיפשר ביום ה' שעבר אחר־הצהריים לקיים את שלוש ישיבות מועצת המפלגה הליברלית.

ביום א' בבוקר נענתה המישנה לנשיא בית־המשפט העליון לבקשה והוציאה צו מניעה זמני שאסר את כינוסה של מועצת המפלגה הליברלית אתמול. אחר־הצהריים וקבעה את הדיון בבקשה ליום ה' הקרוב, במעמד שני הצדדים.

אתמול בשעות הצהריים הגיעו נציגיו של השר יצחק מודעי — עו"ד מנשה רום ועו"ד רנאטו יאראק — לבית־המשפט העליון, והגישו בקשה למשנה לנשיא בית־המשפט העליון, לקיים את הדיון בבקשת חברי־הכנסת גרופר ושליטא כבר אתמול ולא לדחות זאת ליום ה'.

רום ויאראק טענו, כי זו הפעם הרביעית שניתן צו־מניעה זמני המונע את כינוס המועצה הליבראלית, במעמד צד אחד, בלי שתינתן למחנהו של מודעי אפשרות התגובה. אין לשום אדם זכות לשבש בצורה שיטתית כזאת את יכולתה של מפלגה פוליטית לפעול ולתפקד. המטרה של צווי־המניעה הזמניים לסכל בכל פעם ברגע האחרון את כינוסו של אותו גוף, ובסוף־הכל למנוע ממנו בשיטתיות מלפעול להשלמת הרכב מוסדות המפלגה, אשר במצב הנוכחי הם משותקים, נטען בבקשת מחנה מודעי.

המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, השאירה בתוקפו את צו־המניעה הזמני ולא נענתה לבקשת מחנה מודעי לקיים את הדיון ביום א'. הדיון בבית המשפט העליון יתקיים כאמור ביום ה' הקרוב. (עתים)

אושר מינוי שלמה לורינץ ליו"ר הוועדה המייעצת של בנק ישראל

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה אישרה אתמול בישיבתה השבועית את מינויו של שלמה לורינץ, היושב־ראש לשעבר של ועדת הכספים של הכנסת, לתפקיד יושב־ראש הוועדה המייעצת לבנק ישראל.

הממשלה גם אישרה את מינויו של יושב־ראש מועצת המנהלים של בנק הפועלים, איתן ברגלס, לתפקיד סגן יושב־ראש הוועדה המייעצת. כמו כן אושר הרכב הוועדה.

מינוי הוועדה ליושב־ראש התעכב יותר משנתיים עקב חילוקי־דעות בין המפלגות על הרכבה. בוועדה תשעה חברים, ברובם נציגים של הבנקים הגדולים ושל המפלגות. על מינויו של לורינץ הוסכם לפני שבוע בשיחה שהתקיימה בין שר־האוצר משה נסים לבין שר הכלכלה גד יעקבי. משקיפים בירושלים אמרו, כי מינויו של ברגלס לתפקיד סגן יושב־ראש הוועדה המייעצת יחד עם מינויו לאחרונה לתפקיד נשיא איגוד הבנקים, משקף את ההכרה בקרב קובעי המדיניות שלבנק הפועלים יש כיום מעמד בכיר בקרב הבנקים הגדולים לאחר התחזקותו בחודשים האחרונים.

שני שרים התנגדו להרכב הוועדה המייעצת כפי שהוצע בממשלה אתמול. שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, קבל כי אין נציג לתעשייה וללשכות המסחר בוועדה המייעצת, ואילו שרת הבריאות קבלה על כך שאין בוועדה אשה.

מלבד לורינץ וברגלס השתתפו בוועדה המייעצת של הבנק המרכזי גם יושבי־הראש של בנק לאומי ובנק דיסקונט, מאיר חת ויוסף צ'חנובר, אליהו יצחקסון מהתאחדות האיכרים, המקורב למפלגה הליבראלית, חבר־הכנסת לשעבר מטעם „תחיה", יוחנן בדר, הממונה על התקציבים לשעבר, יעקב גדיש, ויו"ר חברת העובדים, דני רוזוליו.

לורינץ אמר לאחר מינויו, כי יש לפעול להגברת הרווחיות של הבנקים כדי להקטין את עלות הסדר המניות. לדבריו, הציבור „לא תופס את המשמעות הכספית האדירה שיש להסדר". הוא אמר כי הריבית במשק גבוהה מדי. אך לדבריו, יתייעץ עם עמיתיו לוועדה בעניין זה.

אנשים ואירועים

במעמד מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ומשלחת אמריקנית בראשותו של נשיא איגוד עובדי התקשורת בארה"ב מורטון בר, הונחה אתמול אבן פינה לבית ההסתדרות במזרח־ירושלים. (צילום: אהרון צ'צקס)

ידלין: הממשלה מסכנת ההתיישבות באזורי הבטחון

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

ממשלת ישראל מסכנת את ההתיישבות באזורי הבטחון אמר אהרון ידלין, מזכיר התנועה הקיבוצית המאוחדת בפגישה שהתקיימה אתמול עם נציגי ההתיישבות בעמק הירדן, הבקעה והערבה. הוא המשיל את התנהגות הממשלה למפקד המפקיר את חייליו בקרב על האזורים החיוניים.

ידלין תקף את הממשלה המתעלמת מהמלצות „ועדת רביד" שמינה שמעון פרס, ואשר דרשה פריסת חובות של ההתיישבות באזורי הבטחון בסך 200 מיליון ש"ח ומחיקת חובותיהם בסך 100 מיליון ש"ח.

„האם תכנן הממשלה את מצב הישובים רק אם אלה יעלו לירושלים להפגנות אלימות מול בנייני הממשלה והכנסת?", שאל ידלין. הוא הזכיר כי לגבי ישובים אלה קיים קונסנזוס לאומי ולא מובן מדוע דוחים ומשהים את ביצוע המלצות רביד.

בוב דילן — לא בשבת

מאת עופר ניר, כתב „על המשמר"

במסיבת־עיתונאים שנערכה אתמול בתל־אביב, נמסר על בואו ארצה של בוב דילן, לשתי הופעות. דילן, שכבר ערך ביקור פרטי בישראל לפני שנים אחדות, במהלכו חגג בר־מצוה לבנו ליד הכותל המערבי, יפתח בכך מסע־הופעות באירופה.

עם דילן יופיע הזמר האמריקני תום פטי ולהקתו „שוברי הלבבות". פטי ודילן הופיעו לראשונה הופעה משותפת במסגרת ה„פארם אייד", שנועד לגיוס כספים לחקלאי ארצות־הברית שנקלעו למשבר כלכלי. מאז, התהדק הקשר ביניהם ובקיץ 86, יצאו למסע־הופעות משותף, המורכב משיריו הקלאסיים של דילן וקטעים מתוך אלבומיו של פטי.

הופעתם הראשונה בישראל תתקיים ב־29 באוגוסט בפארק הירקון בתל־אביב. כעבור יומיים, יופיעו בבריכת השולטן בירושלים. במסיבת־עיתונאים נמסר כי זה סיומו המוצלח של משא־ומתן שנמשך כשלוש שנים. ההכנסות הצפויות ממכירת הכרטיסים מוערכות בכ־480 אלף דולר, וחלקו של דילן יסתכם ב־58 אחוז מכלל ההכנסות. 5000 כרטיסי־הנחה כבר הופצו למכירה, לוועדי־עובדים, קבוצות מאורגנות וההתיישבות העובדת. עם דילן, פטי ואנשי להקתם, יגיעו עוד ארבע זמרות־רקע ו־16 אנשי צוות.

מכאן ימשיכו האמנים לווינה, לחלק ה„אירופי" של מסע־ההופעות שלהם. דילן מסרב להופיע בערבי־שבתות וחגים יהודיים, בעקבות התקרבותו לחצר הרבי מלובביץ'.

הודעת תמיכה בשביתת הרעב של סלפאק

שר הקליטה, יעקב צור, פירסם אתמול הודעה, בה הוא מחזק את ידיו של אסיר־ציון ולאדימיר סלפאק בשביתת־הרעב בה החל אתמול במטרה להתיר לו לעלות לישראל.

שר הקליטה אומר בהודעתו, כי מאבקם העיקש והמתמיד של פעילי העלייה בבריה"מ, כדוגמת מאבקו של ולאדימיר סלפאק, הביא בסופו של דבר להתחלה של תזוזה ביחסם של שלטונות בריה"מ לנושא היהודי, ומשום כך שומה עלינו לא רק להביע הזדהות אלא להחריף את המאבק הציבורי בארץ וברחבי העולם, כדי ששערי בריה"מ ייפתחו ותותר עלייתם של היהודים לישראל.

(עש"ת)

המר הוזמן לפולין

שר הדתות, זבולון המר, הוזמן על־ידי עמיתו הפולני לביקור רשמי בפולין.

את ההזמנה מסר ד"ר אבי בקר, מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי בישראל, אשר נפגש עם שר הדתות הפולני, אדם לופוטקה, בוורשה. בפגישה נכח גם חבר הפרלמנט היהודי היחיד בפולין, אנדריי שורמיי, שהוא גם מנהל התיאטרון באידיש של ורשה. שר הדתות הפולני מסר לד"ר בקר כי לשר זבולון המר תהיה הזדמנות לעמוד מקרוב על האפשרויות בתחום הפולחן הדתי הניתנות ליהודי פולין.

(עש"ת)

יום האדמה, יום האדם

מאת איברהים ח'טיב

היום, 30 במארס, יחול יום האדמה, שבו מזכירים ערביי הארץ לציבור בישראל ולעולם כולו את העוול הגדול שנגרם לערביי הארץ לאחר קום מדינת ישראל — הפקעה מאסיבית של אדמותיהם, עד כדי שינוי פני החברה הערבית בארץ, ולא מרצונה החופשי. מחברה חקלאית הפכו הערבים לחברה של אנשים היוצאים מביתם עם בוקר וחוזרים עם דמדומים, לאחר שעבדו והתקרחו מכפריהם או מעיירותיהם...

האדם הערבי, שזעם על ההפקעות הבלתי צודקות האלה, קם באחד מימי אמצע שנות השבעים כדי לשבות ולהפגין. זה לא מצא חן בעיני הממונים. אחת התוצאות היתה מותם של חמישה בחורים ובחורה אחת ופציעתם של עשרות רבות.

לפני ימים אחדים שמעתי ידיד ערבי אומר לעצמו: „אני רוצה שיהיה יום האדם, בנוסף ליום האדמה...”

* * *

האדם הפלשתיני, באשר הוא, טולטל מאז 1948, ואף שנים רבות לפני כן, בידי כולם — בידי היהודים, בידי הערבים, בידי המעצמות ובידי אחרים. כולם פגעו בו והשפיעו על חייו — על הווהו ועל עתידו.

האדם הזה נשחט במתנות, נרמס בעריו ונעשק בכספיו. הוא טוכסך עם עצמו והיסל חלק מכשורו, הוא הופעל על-ידי שליטים-מרחוק ופעל לפי רצונות שונים, שרבים מהם רצו לחסל סופית את רצונו הוא. הוא רקד לפי חלילם של אחרים ושכח שחלילו הוא אחד הטובים בעולם...

* * *

סטטיסטיקות שמתפרסמות בשנים האחרונות קבעו, כי העם הפלשתיני הוא מהעמים המשכילים ביותר בעולם — למרות, ואולי בזכות, האסונות שעברו עליו במאה השנים האחרונות...

העם הפלשתיני סבל וסובל מהפקעת אדמותיו, אך הוא סובל יותר מריכוז האדם, והרי ערך האדם חשוב יותר מערך האדמה. האדם אשר נברא לחיות ריבון על עצמו, חופשי ובמיוחד להיות שווה לאדם האחר. על אף [illegible] האדם [illegible] אמנות [illegible] והחוקות והמגילות הלאומיות והבינלאומיות המבטיחות לו חופש [illegible], חופש תנועה ועבודה, חופש אמונה ופולחן, חופש הדעה וההודעה — לאדם הזה אנו רוצים יום שבו יוכל לחגוג את יציאתו אל החופש, את יום האדם.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

ועדת אבן, המפקח קלווז והשמאל

[illegible] עגר

לא לגבורי הגבורות, ולא לגמורי ההכנעות, עם ההימנעות וההלכה טובה מנו"ן ליטול חלק פעיל (שיכול היה להיות פעיל מאוד) בדיוניה של „ועדת אבן” על פרשת פולארד. נאמר, כי ההשתתפות בוועדה הפרלמנטארית כזאת רתפריש כמתן יד פוליטית לחיפוי, ותפרק את האופוזיציה מנשק התביעה לכינון ועדת חקירה משפטית.

יש משקל סגולי לטענה זו, אך גם משקל נגד ניכר יש לטענה ההפוכה, והיא: שלו נתגלו לחברי הכנסת האופוזיציונים, שהיו משתתפים ב„ועדת אבן”, חשדות מסמרי-שיער הדורשים אימות משפטי, הם יכלו לעגן את תביעתם העומדת לוועדת חקירה חיצונית במידע אישי חדש, ולא רק בעקרונות.

יתר על כן: חש ח"כ אופוזיציוני-שמאלי, כי „ועדת אבן” הולכת בדרך־כלל כשר לחפות על הדרגים המדיניים ואינה ששה להעמיק חקירה בנעלות החשוכות של לשכה זו או אחרת, והיתה זו זכותו וחובתו להקים מהומה רבתי, להשמיע מחאה ציבורית, לפרוץ בזעם או להמשיך ללחוץ מבפנים. בכל מקרה, לא היינו נאחזים שונה רבכות; זו ומשיך לעכור נוחתה ולעלות עשן עוד זמן נכון.

והו עשן סמיך ומלכלך, ואיש לא ייצא ממנו נקי, ולכן איש לא ייצא מתפקידו, ולא יעזוב את כהונתו. כשיש אשמה קולקטיבית רחבה, אין אשמה ייחודית, שאפשר להצביע עליה ועל נושאה באצבע מופנית, כולם בפנים; כולם יישארו בפנים. הטרויקה השלטת, שהנהיגה בישראל משטר של אוליגארכיה חלופית, תתחלק באחריות על המחדלים באופן ביזורי מאוד, כך שאף אחד לא יצטרך לקום מכיסאו.

פרשת פולארד היא, בסך הכל, כפי שכתב „ניו רפאבליק” על הפרשה האיראנית, סיפור מצחיק עד דמעות, מרינה פיצפונת, הסוערת באורח קבע על שולחנה של מעצמה ידידותית אדירה, מפעילה נגד אחותה הגדולה רשת ריגול פרימיטיבית ומגוחכת, יאוספת וזומר בלתי־נדון לענייניה של המדינה הקטנה כשלעצמה, וברגע הקריטי אף חוזרת לעומת המעצמה לשון גסה. למה כמה. ולמה (פולארד) ולמה (מסמכים סיניים) ולמה (מסמכים דרום־אפריקניים)? הכל נראה כטראגדיה קומית של טעויות, מהלך מן הסוג שרק חכמי חלם יכלו להגות ולהפעיל. איוולת גמורה, אבל על איוולת עוד לא נפלה שום ממשלה (ועל כך בהמשך) ועוד לא התפטר שום שר.

העדים המופיעים בפני „ועדת אבן” מגוללים סיפור של חוסר סמכות, חוסר מקצועיות, חוסר שיקול וחוסר דעת, שמתאים מאוד לתיאורים על הנעשה בשירותי ביון של איזו מדינה דרום־אמריקנית מתפתחת, שבה הצבא שליט, השלטון האזרחי בתספורת מתמדת, ולמרבה הצער הביצועיסטים כשלעצמם סובלים ממקרם אינטליגנציה שבשיעורו אינו עולה במידה משמעותית על חום גופם. הם מפעילים מרגלים איפה שצריך, ללא שום יעד מוכחן, בהכנה כזאת, כשלעומתה המנהל הוודאי האחרון. והזהירות וההסוואה. אכן, כי להגיד כי אפילו בראש הלשכה לקשרי מדע (וקשרים בין מי למי?) יכול היה המפקח קלווז להוביך במשהו למקצועיות והמהולל; להפך — הוא יכול היה לבזות ולהדריך.

„ועדת אבן” תנפיק, אם כן, רק ביקורת קטלנית על המפקחים המוקדים, מטעם העם, הלא הם שרי הבטחון והחוץ (הממשלה) ועל המפוקחים (העוזרים, הפוליארדים והשפיונים האחרים). את הממשלה מזה לא תתמוטט, כי נטייה פשוט בלתי־אפשרי: כדי ליפול, ממשלת ישראל הנוכחית להביע אי־אמון בעצמה, בהצבעה בכנסת. לאופוזיציה הזעירה נותר, אם כן, התפקיד של הגיבן מנוטרדאם: להזעיק ולמצוא כפעמוני המגדל, כי האש מחלחלת לקומת הבית השתגע, הוא כבר קיבל מספיק בניהול.

חקלאים עם ברז סגור

מאת שלי יחימוביץ

מישהו החליט פעם, שהבדואים המזורים ללא סדר ושיטה ברחבי הנגב — הם מיטרד שסותר את תוכניות המיתאר של המדינה. לכן הוקמו ישובי הקבע, תל־שבע, רהט, שגב־שלום, כסייפה. עוד שינה המכילות בתוכן הרבה מובטלים, שנעקרו מפרנסתם המסורתית — חקלאות, והפכו לפועלים השחורים שלנו.

קשים חייו של חקלאי לא־יהודי. ג'עבר אבו־כף, חקלאי בדואי מצליח, בלי חובות אך גם בלי אשראי ותמיכה — מבקש רק מחצית מיכסת המים שנותנים לחקלאי יהודי. הוא יתפשר גם על רבע

בדואים וחקלאות לא הולכים יחד, ובדואים שמתעקשים להמשיך ולעסוק במקצוע הזה, שכידוע לכולנו נועד ליהודים בלבד — נענשים על כך בקביעות. בשבוע שעבר סייר השר ארנס בישובי הקבע. אחד הנכבדים שקיבלו את השר ברהט, שיך אבו סאיבן, אמר לו: „אני רואה כאן הרבה שטחים של עגבניות ומלפפונים ששייכים ליהודים, ומי עובד שם? בדואים. אז למה לא נוכל לעבד אדמות משלנו?”

ג'עבר מרוויח

בהמשך הסיור אמר ארנס משהו שהשתמע כמו הבטחה להקים ישובים חקלאיים לבדואים. שר החקלאות ראה את זה בטלוויזיה ונזעק. יומיים אחר־כך התעתד לבקר בדרום ולהסביר שארנס טועה טעות חמורה. בינתיים, הסתבר לשר נחמקין, שארנס לא בדיוק אמר שאדרבה־טו הוא הולך להקים כפרים חקלאיים, אלא רק שישקול ויבדוק, והתקשורת לא הבינה אותו נכון. אי־לכך, הסתפק שר החקלאות בהודעה כדלקמן: „אין לנו היום שום מיכסות לחלוקה. הכל מחולק. לא יכולים להוסיף שום מטר־מעוקב מים. לא יעלה על הדעת להקים ישובים חקלאיים חדשים, בדואים יהודים או דרוזים.”

שבט אבו־כף הוא אחת ההוכחות הטובות לכך שאפשר לקיים חקלאות, להתפרנס בכבוד — אמנם בצמצום רב — אבל בלי לצבור חובות ענק — וכל זאת בלי לקבל פרוטה שחוקה אחת ממה שקרוי „המוסדות המיישבים”. לפני מספר חודשים חרגו 140 המשפחות ממיכסת המים שלהן. מדובר במי־שתיה, כמובן. למים לחקלאות אינם זכאים. הזרם נותק והמשפחות, על בעלי־החיים שלהן — נותרו ללא מים. אחר־כך הוחזר הקילוח הרקיק לשבט, והם נשמו לרווחה. מה שמקבל שבט אבו־כף, מספיק אולי לשתי משפחות יהודיות המתקיימות מחקלאות.

ג'עבר אבו־כף, בן 32, איש השבט, אב לחמישה ילדים — הוא חקלאי גאה. במונולוג שלו, שיובא כאן, הוא מיטיב לתאר את עליונות חייו כחקלאי לא־יהודי. הבדל אחר משמעותי יש בינו לבין חקלאים יהודים רבים: ג'עבר, למרות הכל, מרוויח.

החיטה נעצרת

„אנחנו מקבלים מים לשתיה בלבד, ומהמים האלה אנחנו מנסים, איך אומרים, לגנוב לחקלאות. בקיץ אין לנו חקלאות כמעט. בחורף אנחנו זורעים חיטה, עדשים, שעורה פלחה. יש לנו גם בהמות, כבשים, עיזים, פרות וסוסים. יש כאלה שמגדלים עופות.

„בלהב — שם נותנים להם מים. אנחנו — לא נותנים לנו מים לחקלאות. הקימו את הישוב כרמים. ישוב צעיר, חקלאי. עכשיו בדיוק סמוך, אם שמת־לב, כשאת יוצאת מבאר־שבע לכיוון תל־שוקת — שמו להם מגדל מים. והם ממש לידנו. אם היו נותנים לנו פחות מים ממה שנותנים לקיבוצים ולמושבים — גם אז היינו מתפרנסים בכבוד. חצי מהכמות שנותנים להם, אם היו נותנים לנו — זה היה אחרת. למשפחה יהודית נותנים עשרים־אלף קוב. אז אם למשפחה בדואית היו נותנים עשרת־אלפים קוב — היתה לה הכנסה בדיוק כמו למשפחה היהודית.

„יש לי מאתיים דונאם חיטה שזרעתי השנה. בהתחלת הגשמים בא גשם. עכשיו החיטה יצאה. אם היו נותנים רק אולי מיכסה של חמשת־אלפים קוב מים, וזה משהו מזערי — היתה תקופה שהגשמים נעצרו — אז הייתי משקה את הפלחה שלי ולא הייתי מפסיד כלום. חרשתי וזרעתי את השטח, וזה עלה לי אולי שלושת־אלפים שקל. אם היו נותנים לי מים לא הייתי מפסיד כלום. כשנעצרים הגשמים אז החיטה גם היא נעצרת. הבעיה שהם לא נותנים לנו מים. לא נותנים כלום. הדבר היחיד שנותנים לנו זה חודש או חודשיים מרעה לקיראת החורף. מקציבים שטח חרף מרעה לצאן, לאבא שלי יש מאה ראש כבשים. את המלקוח שיתנו לו מרעה שיהיה, היו נותנים לי מים, והוא היה עושה לו רפת וגם [illegible], ומשלם עבור המים כמו כל חקלאי.

כל יום בשר

„תשמעי, אני לא יודע איך המושבים עשו את כל החובות האלה, ולמושבים יש דרישות. אנחנו — אין לנו דרישות. מה אנחנו מבקשים? מבקשים שיתנו לנו מים, את המינימום. הם, המושבים, רוצים לחיות על רמה כזאת, אני לא יודע מה. הם רוצים לאכול כל יום בשר. את יודעת, בדואי מסתפק במינימום. אם היו נותנים לנו שליש או רבע ממה שנותנים לחקלאי יהודי, אנחנו, קודם־כל — לא נהיה בחובות, וגם נחיה בכבוד.

„אני, יש לי מאתיים דונאם אדמה. אז במקום שאני אעזוב את האדמה שלי ואלך לעבוד בבנטים, אצל הקוצ'ינים, או בקיבוץ להב — אם היו נותנים לי מים לאדמה שלי, אז אני הייתי מייצר באדמה. הייתי עובד את האדמה. הייתי זורע חמניות, הייתי זורע אבטיחים. תראי, אני עבדתי אצל יהודים ואני מתמצא בחקלאות. הייתי מייצר לשוק. במקום ללכת ולעבוד כל יום ב־10־15 שקל ליום — הייתי עובד. אני, והאחים שלי, והאמא, והאשה, וכולנו עובדים ומייצרים. וזה חבל. זה חבל.

„אבא שלי, מדורי־דורות גידל כבשים וחי על כבשים. אבא שלי לא הלך לעבוד במפעל. הוא לא יודע להפעיל מכונה. גם אני לא יודע להפעיל מכונה. אנחנו לא מיועדים לתעשיה. אנחנו, רוב הבדואים, מיועדים לחקלאות. אם אדם יש לו רצון לעסוק בחקלאות, ורואים שהבנאדם הזה באמת יוצא ממנו תמורה והוא באמת מייצר למשק — למה לאז למה לאז

„בא אצלנו הרבה פעמים סגן השר חקלאות, איך קוראים לו, אברהם כץ־עוז מקיבוץ נחל־עוז. אני מכיר אותו אישית. הוא בא אצלנו ואנחנו עשינו לו כבוד. הוא וגם אמנון וגנר, מנהל משרד החקלאות פה, וגם דודיק שושני מלהב. ואנחנו ביקשנו, שעל האדמה שאנחנו יושבים בה — יעשו לנו כפר חקלאי. תראי, הם תמיד שומעים, אומרים בסדר, נעזור לכם, והבטחות ובסוף לא רואים אותם. באים, מבקרים, שואלים — מה הבעיות שלכם? ואנחנו אומרים — יש לנו מים. יש בעיות מרעה, יש בעיות [illegible] רוצים כביש. אומרים בסדר, נסדר, ואחר כך לא רואים אותם עד הבחירות הבאות. זה חבל. ככה הם משחקים איתנו.

תרנגולות בבית

„יש לי 600 עצי־זית, ואני קונה [illegible] ומוביל מים ממרחקים. מהקומה [illegible] מלהב, פעם מכרמים, פעם אני קונה [illegible] בבאר־שבע. אני מוביל מים ואני [illegible] העצים האלו והנה, לפני שנה, אני [illegible] הפרי. אני ממש מוציא זית, והלכתי [illegible] אני מרגיש, אני חי. את מבינה [illegible] חקלאות. אם היו נותנים לי מים [illegible] עוד דברים יותר טובים, והייתי [illegible] שנה שעברה הבאתי איזה [illegible] לשוק פה, ומכרתי אותם. והנה [illegible] שעושים את זה.

„אבל, מה הם מנסים? הם מנסים [illegible] השטח, ולעשות ריכוזים. למשל — [illegible] אתם קרובים לחורה — תעברו [illegible] קרובים לתל־שבע — תלכו לתל־שבע. זה לא ככה. הם ממש הורסים את [illegible] כסדרה. אני הולך לתל־שבע, אני [illegible] האדמה, לוקח מגרש. או שאלי [illegible] האדמה למינהל, או לגורם הזה [illegible] ונותנים לי מגרש בתל־שבע ואני [illegible] של שלוש־מאות מטר, ואני [illegible] הבלוקים האלו. ואיך? איך אני [illegible] הרי אני הייתי חקלאי והיה לי [illegible] זורע חיטה והייתי מגדל. בתל־שבע [illegible] יכול לגדל אפילו עוף אחד. ואני [illegible] בדואים שבתוך המגרש שנתנו להם [illegible] ואין להם עבודה. הם עשו לול. לול [illegible] עשו בבית שלהם. זאת אומרת הם [illegible] ובקומה התחתונה עשו לול. גידלו [illegible] יודעת, זה ממש זוועה. זה לא [illegible] הבנאדם — תשמעו, אני רוצה [illegible] אבל לא נותנים לי שטח. אז אני [illegible] הבית שלי. הם יגידו לי מה לעשות [illegible] הבית?

„אז אם אדם כזה רוצה לעסוק בחקלאות, למה לא יתנו לו? הרי אדמה יש לו. [illegible] לקחת לו את האדמה שלו שהוא [illegible] ישב עליה, למה לאדם הזה לא יתנו [illegible] וישלם על זה? למה לא יורידים [illegible] יהודי, למשל, כן.

רק כשבא בחירות

„את אומרת ששר החקלאות אומר [illegible] בחשבון להקים עוד ישובים חקלאיים [illegible] אבל אם הבדואים הם בכבר חקלאים [illegible] חקלאים? אם אבא שלי יש לו [illegible] דונאם והוא מאז קום המדינה [illegible] וכל שנה הוא מעבד את זה, והוא [illegible] הוא חקלאי, את מבינה? אנחנו [illegible] אנחנו חקלאים לכמות הקטנה [illegible] מהבדואים שיושבת על האדמה [illegible] שלא יתנו להם לעבוד? [illegible] יתנו לו מגרש ויגידו לך [illegible] ירגיש את זה כמו [illegible] הוא יקבל התקופה [illegible] השר הזה, רק כשבא בחירות [illegible] שוחטים להם עשרה כבשים [illegible] אהלן וסהאלן, ולא רואים אותם יותר.

„לוקחים לנו אדמה ונותנים [illegible] נגד העיניים שלנו. מה זה, לא [illegible] חקלאיים? קיבוץ כרמים, מתי הוקם? [illegible] טללים מתי הקימו אותו? אשליים [illegible] הרי אנחנו נמצאים בשטח, רואים [illegible] שמים אותנו בריכוז ולהם נותנים [illegible] והנה, מושבי הערבה נותנים להם [illegible] אנחנו חקלאים! ובכוחות עצמנו [illegible]

אל תיסעו!

„ביקור ניצחון” נשיאותי

מכתבים לידיד

נפתלי הזקר,

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יוצא השבוע לביקור ממלכתי בגרמניה המערבית. בתבונה שילב הנשיא במסע זה את הביקור בשווייץ, שיקדים את מסעו בבון. לגבי שווייץ אין מחלוקת בציבור הישראלי. הנשיא יקלוט כמובן את צלילי השפה הגרמנית בברן, אבל זו גרמנית אחרת, גרמנית שהמשתמשים בה לא נתנו הוראות לרצוח יהודים. גרמנית של מי שאינו בדיוק אוהב את הגרמנים. גרמנית של עם, שבדרך גם לא נפל קורבן לפלישה הנאצית, אפילו היה מוכן להתגונן בפניה במשך כל המלחמה. גרמנית שהיא רק אחת השפות של השווייצים.

אולי הם יעדיפו לפנות אליו ב„שווייצריש” ומין דיאלקט גרמני־שווייצי או בצרפתית, באיטלקית או ברומנש, אחד הדיאלקטים המיוחדים בשווייץ. מכל מקום, בשווייץ לא יצטרך הנשיא לעמול על ניסוח נאומיו והצהרותיו, כמו בביקור המרכזי בגרמניה.

אפשר לומר, כי התחנה בשווייץ תהיה לנשיא כולה „כייף”, לא רק בגלל הנוף המרהיב של ארץ זו והמפגשים המשפחתיים, אלא גם בשל התענוג להשתתף במשחק הגמר בין גיבורת העם מכבי תל־אביב, בגמר אליפות אירופה בכדורסל נגד קבוצת מילאנו. האליפות תיערך בעיר לוזאן, שנרשמה בקורות הפוליטיקה הבינלאומית בזכות ההסכמים רבי החשיבות שנחתמו בה. נוכחותו של הנשיא במשחק זה תשמש תמריץ בלתי רגיל לקבוצתנו. לא כל נשיא מדינה מטריח את עצמו לעודד נבחרת עירונית בניכר. אילו חזר מלוזאן (ועוד עם גביע אירופה) לירושלים, היינו בהחלט מפרגנים לנשיא שלנו את המסע הזה.

לפני צאתו לאירופה דאג הנשיא לסלק חשבון אחר, שהעיק עליו בשנה שחלפה — הפניות למען החנינה של נידוני המחתרת. הוא הודיע בזמנו מפורשות, שכל עוד הללו יפגינו, לא יגע בתיקים אלה. הם הבינו את הרמז והסירו את „משמרות המחאה”.

עתה באה גם ההודעה של הנשיא על „קציבת תקופת המאסר” לשלושת הנדונים למאסר עולם. גושאמונים ומרעיו תוקפים את הנשיא על שלא חנן אותם לחלוטין. „כרצון הרוב המכריע של העם”. הנשיא טוען, כי פעל על־פי החוק, אלא שלא דייק. אסירי עולם בטחוניים אינם זוכים כלל לקציבת תקופת מאסר. מכל מקום, לא אסירים בטחוניים ערבים.

יעדו העיקרי של הנשיא הרצוג היא בון, בירת גרמניה המערבית. זהו ביקור־גומלין לביקורו של נשיא גרמניה ד"ר ויצזאקר. ונשיאנו סבור שיש לנהוג לפי כל כללי הפרוטוקול והנימוס הדיפלומאטי ולהחזיר לגרמנים את החסד של הביקור הנשיאותי שלהם בישראל.

נדמה לי, כי בשמירה קפדנית זו על הפרוטוקול נעוצה טעותו של הנשיא. אומנם היחסים בין ישראל לבין גרמניה נכנסו מזמן למסלול של נורמאליזציה, כלומר קיימים קשרים דיפלומאטיים, קשרי תרבות וכלכלה. ישראלים רבים מבקרים שם, והגרמנים באים להשתזף באילת. למרות זאת, אין להכליל עדיין עם הסימטריה המלאה ביחסים בין שתי המדינות. עדיין קיים חשבון אחד, שלא ניתן לסגור אותו, לא בדור הזה ולא בכמה מהדורות הבאים.

העם הגרמני נושא באחריות לרצח של שישה מיליונים. זו לא היתה תקרית בינלאומית שאפשר לחסלה על־ידי התנצלות. זו לא היתה מלחמה בין שני עמים, שאחר מהם היה תוקפן כמו ביחסים בין גרמניה לברית־המועצות, או בין גרמניה לבעלות־הברית (אנגליה־צרפת־ארצות־הברית), שבה נהרגו אומנם מיליונים משני הצדדים, אבל בסיומה עשו המנצחים חשבון פוליטי לטווח ארוך יותר, והחלו דווקא לחזר אחרי גרמניה המובסת. חיזור עד כדי שיקומה למעמד מעצמה כלכלית ופוליטית.

במקרה „הפעוט” שלנו, מדובר בעם הגרמני הממושמע לטירופו של היטלר וכנופייתו הנאצית, אשר שחט, רצח, חנק והרעיל שישה מיליון בני־אדם בגלל היותם יהודים, בעלי גזע נחות, פסול, תת בני־אדם כהגדרתם. לכן נשיאה של ארצות־הברית רונלד רייגן יכול לצפצף על עברו הנאצי של העם הגרמני, ולהתייצב בבית הקברות בביטבורג, ולחלוק כבוד גם לקברים של אנשי הס"ס. אך עדיין מוקדם מדי שנשיאה של מדינת ישראל יבקר בגרמניה. כדי לתת ביטוי סופי להשלמה עם העם הגרמני. לסיום החשבון ההיסטורי.

אני בטוח שהנשיא יידע להשמיע בבון ובברגן־בלזן את הנאומים הנכונים. הוא יזכיר את העבר ויוקיע את הנאצים, וידבר בשם העם שנפל קורבן לפשע נגד האנושות. אך הוא ילחץ גם ידיים של כל המכובדים, שהצעירים ביניהם, כהגדרתו של הקנצלר קוהל, נהנים מ„חסד של לידה מאוחרת” (כלומר שלא נפל בחלקם לשרת את ה„פיהרר”). בשביל העם הגרמני, עצם ביקורו של הנשיא, צילומיו בטלוויזיה הגרמנית והשתתפותו בקבלות־פנים למיניהן, יסגילו „סיום הפרשה”. האקט האחרון בפיוס בין העם שרצח לבין העם שנרצח.

נימוסים ושמירה על טאקט דיפלומטי חשובים יותר, כנראה, מההקשבה לקולותיהם של ניצולי שואה, הזועקים נגד ביקור הנשיא על אדמת גרמניה. להם לא ימכרו את הטיעון, כי המסע הזה הוא הנקמה הגדולה ביותר בהיטלר ובכנופייה הנאצית

הבעייה איננה מה יחשוב העם הגרמני. נדמה, כי רובו המכריע עבר כבר לסדר היום על מה שהם מכנים „תאונה היסטורית” בתולדות העם הגרמני. עדיין יש אפיגונים המוכנים להאבק נגד השכחת האחריות, או על סילופים ושכתובי ההיסטוריה. הם המיעוט. לא רק ניאו־נאצים, שהם עדיין קבוצה שולית בחברה הגרמנית. אלא פרופסורים מכובדים מנסים לרכך ולהמעיט בזוועות שנעשו כלפי היהודים. פרופסורים כמו ההיסטוריון נולטה מנסים „להקטין” את מספר היהודים הנרצחים ב„רייך”, אחרים אפילו משפצים את המפלצות עצמה, כלומר את היטלר, שכאילו „לא ידע” על כבשני אושוויץ. כמעט כולם סבורים, כי החשבון עם העם היהודי הושלם. מה עוד, שהיהודים קיבלו פיצויים ושילומים, המון כסף, עשרות מיליארדי מארקים.

אבל הנשיא מייצג את עם ישראל כולו. וחובתו להיות קשוב ורגיש, לפחות לתחושותיהם של אלה אשר שנתם עדיין נודדת מסיוטי העבר במחנות הריכוז והגיטאות, באושוויץ ובטרבלינקה. בימים אלה, ימי משפט דמיאניוק, הפצעים נפתחו מחדש. יכולות להיות דעות שונות על המשפט הזה, על נחיצותו. אך אי־אפשר להתעלם מן העובדה, כי הוא הפך לחזיון לאומי. המעורר התרגשות לא רק אצל ניצולי השואה, אלא — אולי להפתעת רבים — גם אצל הצעירים, ילדי בתי־הספר, וסתם עמך, מכל הערות.

מתברר, כי זכרון השואה בקרב העם לא נרדם, ורבים מרותקים שוב לתיאורים, לעתים הטכניים והפורמאליסטיים, של הפעלת מכונת הרצח. מי שממקד את תשומת־ליבו כדמיאניוק עושה טעות גדולה. המשפט הזה צריך לקבוע את זהותו, שכן כל השאר — הרצח, ההתעללות, החנק, הגוויות — הוא בגדר עובדות בלתי מעורערות. לכן אין גם לראות במשפט זה את דמותו של האוקראיני האכזר, החייתי. הוא היה כזה. אך מאחוריו עמדו הנאצים, הגרמנים שהפעילו את מכונת ההשמדה כולה.

כאן הקשר הבלתי־סביר שבין קיום המשפט הזה בימים אלה לבין ביקור הנשיא בגרמניה. שני אירועים כאלה בבת־אחת יוצרים בהכרח מין סכיזופרניה שאין לשאתה. אני מניח, כי גם הנשיא הרצוג הציץ פה ושם במהלך המשפט, ראה את „מפת האירועים” בטרבלינקה, את אותו תרשים המתאר את מרחב המחייה ומרחב המוות של היהודים שם. הכיצד יוכל עם זכרון כזה לקיים דווקא בימים אלה ביקור בבון? כיצד יוכל לבקר בברגן־בלזן, בלי לחשוב על אותו קהל ישראלי הצובא יום־יום על הכניסה לבנייני האומה בירושלים, ואותם רבבות הצופים במהלך המשפט על גבי מסך הטלוויזיה?

וזהו ביקור אומלל. הנשיא לא יבטלו ברגע האחרון, כדי לא לגרום לתקרית דיפלומאטית. שהרי הנימוסים והשמירה על הטאקט חשובים יותר מאשר הקשבה לקולותיהם של אותם ניצולי השואה, המתקוממים נגד קיום הביקור. מה הם מבינים באינטרס המדינה, בדיפלומאטיה ובחובותיו של הנשיא. להם לא ימכרו את „הלוקש”, כי ביקור נשיא מדינת ישראל בגרמניה הוא הנקמה הגדולה בהיטלר ובכנופייתו הנאצית. מכל מקום, תמוה בעינינו כיצד יכול הנשיא להשמיע בבטחון כזה את אמונתו, כי בעת הטקס על אדמת גרמניה יהיו עימו שם שישה מיליוני היהודים הטבוחים והחנוקים?

שלך בידידות
מארק גפן

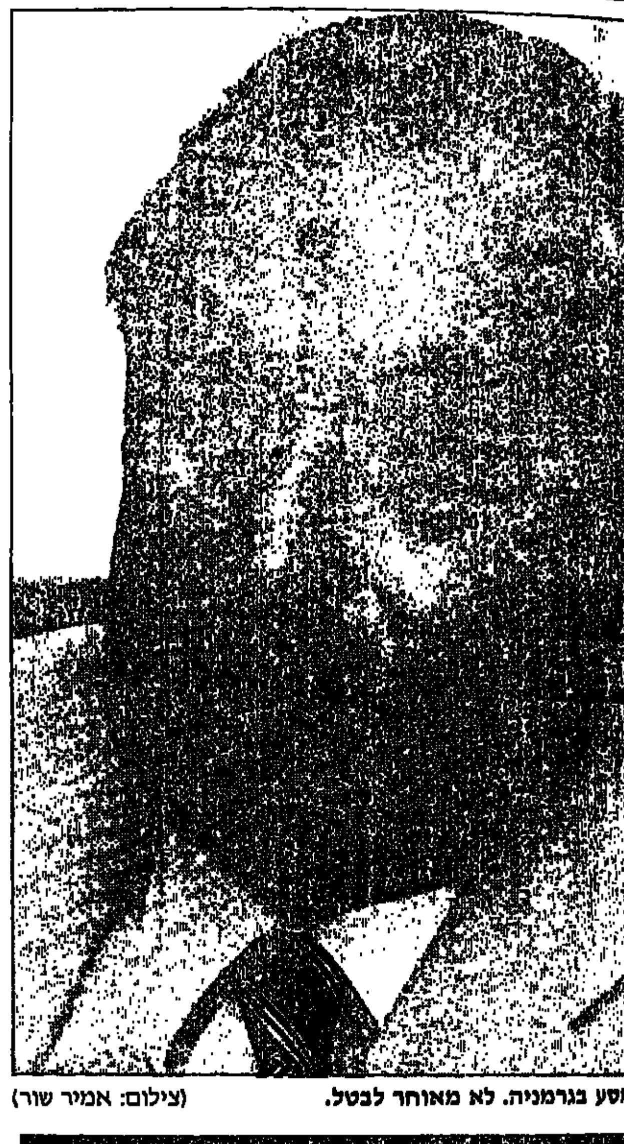

חיים הרצוג – מסע בגרמניה. לא מאוחר לבטל. (צילום: אמיר שור)

רק לא לגרמניה

כבוד נשיא המדינה עומד לבקר בגרמניה בדיוק כאשר נשמעות עדויות ניצולי טרבלינקה במשפט דמיאניוק ■ בעיתוי כזה - כדאי לשנות את נתיב הטיסה

מאת נדיר צור

כאשר יארוז כבוד נשיא המדינה את חפציו לקראת מסעו המתוכנן לגרמניה המערבית, ימשיכו ניצולי מחנה המוות טרבלינקה ועדי התביעה במשפטו של ג'ון דמיאניוק להשמיע את תיאור מעשי הזוועה שחוללו אנשי האס.אס. ועוזריהם ביהודים. התוכניות, היוזמות והפקודות הגיעו מגרמניה.

לכאורה, גרמניה של היום היא גרמניה אחרת. חלפו כ־40 שנה מאז התחוללו מעשי הזוועה. רבים מפושעי המלחמה הנאצים ועוזריהם נשפטו ודינם נגזר. אחרים מתו או נמלטו לבשות אחרות. אך בכל זאת, יש עדיין רבים שחיים בתוככי גרמניה, מהלכים כה חופשיים, נושאים אפילו במשרות ציבוריות — ובעיקר, טרם פרעו את חובן לאנושות, לאחר שפשעו נגדה.

יתר על כן, באותה גרמניה, שם התנבא צורר היהודים ואויב האנושות, קם דור חדש של צעירים המתנבאים כמותו, הנוקטים בלשון דומה ולוקים בשגעונותיו. אל הגרמניה הזו מיועדות פניו של כבוד נשיא המדינה.

ביקור הנשיא כביקור־גומלין לביקורו בישראל של הנשיא הגרמני פון וייצזקר — חשיבותו מבחינת הפרוטוקול והקשרים הדיפלומטיים בין שתי המדינות, אינה מוטלת בספק. אלא שבטרם ימריא וכף רגלו תדרוך על אדמת גרמניה, הרווייה מרמם של מיליוני מפשע, טוב יעשה הנשיא וטוב תעשה הממשלה המאשרת את נסיעותיו, אם תדחה ביקור זה לפחות עד תום גל ההתעוררות בעם לזכרון השואה, ואף תבטלו לחלוטין.

משפט דמיאניוק, מסיבות שונות, זוכה להדהוד ולהתעניינות רבה, מעבר לצפוי. מן הבחינה החינוכית, הארצית ואפילו ההיסטורית תופס המשפט מקום חשוב בארץ, ואפילו בעולם. ברור שקם לאחר מלחמת העולם השנייה נשמעות לעתים תהיות והתכחשויות לקיום מעשי הזוועה של הנאצים, ולחלופין הנמקות להצדקת המעשים הנפשעים. אף בארץ קם דור, שעבורו השואה איננה עדות מ„כלי ראשון”, אלא עדות־שמיעה מפיהם של „בני הדור השני”, בחלקם יהודים שמזלם נתמזל ומשפחתם ניצלה ממאורעות האימים של מלחמת העולם השנייה.

מאז משפט אייכמן, ב־1961, זהו הגל הגדול השני של התאחדות עם ישראל ללא הבדל גילים, עדות, דעות ומעמד, סביב נושא לאומי הקשור בעברו של העם היהודי. משניים חשיבותם היו סרטי התעודה, כמו „שואה”, שהוקרן לא מכבר ויצר גל התעוררות לא מבוטל, ו„המכה ה־81”.

ביקור של נשיא מדינת ישראל בעיצומו של גל זה, שמיעת ההמנון הגרמני, הנפת דגל גרמניה וביקוריו באותם מקומות שרדכם שיקשקו קרונות הרכבת בדרך למחנות המוות, ואפילו הנחת זרים במחנות עצמם ולצידם של המארחים הגרמניים, יהיו בחזקת „שבר גלים”. משמעות שבירת הגל היא פגיעה בערים, פגיעה במימד החינוכי ופגיעה בהקשר ההיסטורי של משפט דמיאניוק.

גם אם לא ייצא ביקור הנשיא לפועל, לא יאונה דבר למסכת יחסיה של ישראל עם גרמניה, לא במישור המדיני ולא במישור הכלכלי. מסכת יחסים זו מושתתת על אינטרסים, וביקור טקסי של הנשיא, אם יידחה או יבוטל, לא יוריד מערכם של אלו.

נשיא המדינה, המבקש להאדיר שמה של ישראל בעולם, והמפיק סיפוק מהנפת דגלה של ישראל, יוכל לשנות את נתיב טיסתו ולזכות בביקור חוץ אחר, למשל, באחד מאיי תבל האקזוטיים. דוגמת טונגה, ידידתנו החדשה באוקיינוס, ולדחות בינתיים את ביקורו בגרמניה.

על הפרק

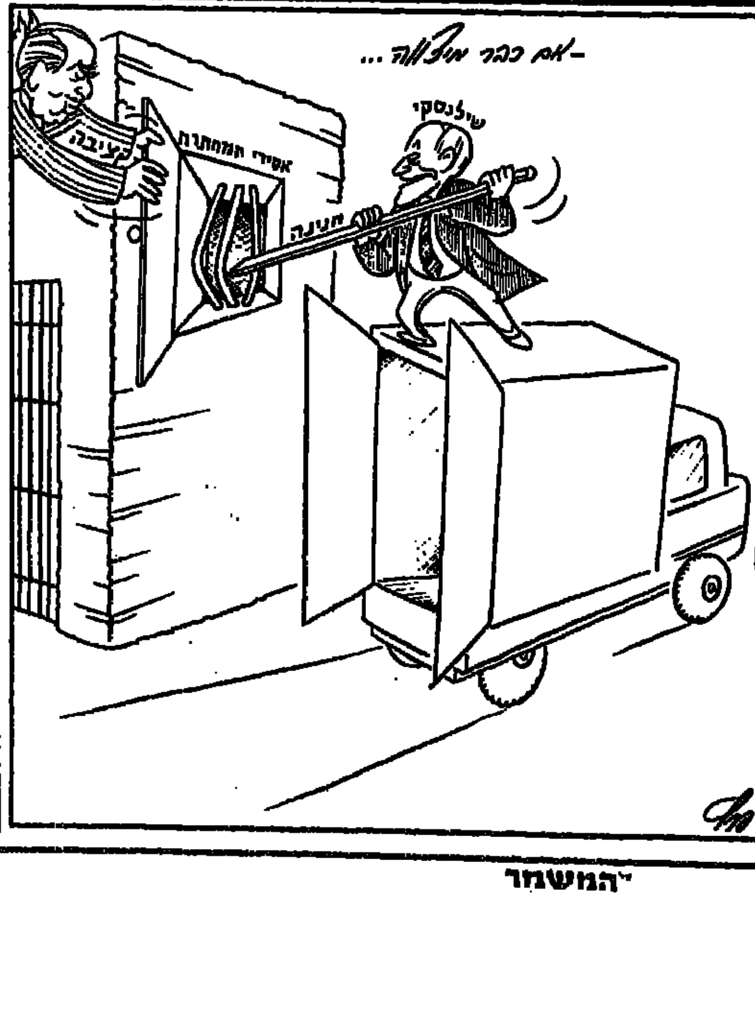

מבט ראשון

נופים עירוניים

מאת דורית קידר

יגאל עוזרי מציג (עד סוף החודש) נופים עירוניים בגאלריית מימד ברחוב סינסקר. שתי העבודות על דיקט, המביאות צילומי אתרים מוכתמים בצבע ושרבוטים אקראיים, הן הפגם היחיד שבתערוכה.

בהקדמה דלה זו אין צורך. העוצמה שוררת דווקא בעבודות הנייר הגדולות, במדיה מעורבים. עוזרי מצייר את הנראה לו בקנה־מידה גדול. קנה־מידה גדול על דו־משמעותו. א. המידות הגדולות כפי שצויין לעיל וב. המראות הגדולים נבחרו כנושאים. מנהאטן, פנים של כנסיה גותית ענקית, בניינים של אריק מנדלסון ואפילו „מגדל בבל". יש כאן כעין רצון לכבוש את הנראה הענק הזה ולהרחיקו אל תוך הנייר, מבלי לפגום בגודלו. עוזרי כנראה רצה להשיג דבר נוסף — לתרום משלו לתוך המראות הללו, ועל כן הקווים המתוארים ניתכים באיפיונים של קו המופשט וכתמים שאינם שייכים ל„נראה החיצוני" משולבים אל תוך העבודות. ואולם אותם יסודות „פנימיים" הנובעים מההיבט האמנותי שבציור אינם מנוגדים לפרטים המתוארים. היפוכם של דברים — הם יוצרים שלמות אחרת, שונה, מקבילה. עוזרי ותערוכתו משמשים כשיעור מאלף דווקא בזמנים אלו. ה„מופשט" המקושקש של שתי עבודות המבוא אינן משכנעות כי הן כאות כפרי של תכנון מראש וכאמצעי „מבהיר" הסובל מפורמליזם יתר, בעוד עבודות הענק נעשו כפרץ אמיתי שאינו מכיר אבן נגף אחת שאין בו הכוח לגבור עליה.

בצוותא מציגה ציורים — אלן ברדה. נשים שהן רקדניות, שהן אקזוטיות, שהן פיסוליות, החיות במחיצת עצמן, מכונסות, מיסתוריות. הרישום עצמו סובל לפעמים מתווים בוטים אבל אולי דווקא הבוטה הזה מוסיף לאווירה המשונה שמנחילות העבודות הללו. הצופה נע בין חלום לבהות, המובא על־ידי שורת נשים העומדת כחומה מאויימת בחנק של נחש שחור הכורך עצמו סביב צווארן, לבין נאיביות משונה של ילדים וכלב תחת שמשיה. הוא חודר אל תוך חדרי החדרים של נשים, שאינן חוששות כי מישהו העז להציץ באינטימיות שלהן, במצב שבו הן מסתכלות בבבואתן במראה ותמהות על הנשקף. ציור — שאולי מהיבט טכני אינו מושלם ואפילו רחוק מזה ובכל זאת נושם אווירה וייחודיות. מעניין. התערוכה תינעל ב־10.4".

מי שחפץ להמשיך באווירת פורים — יכול לבקר בתערוכה של ציורי יוסי שטרן המוצגת בגאלריה 1/2 13 ביפו. רישום מהיר, זורם, המספר את סיפור מגילת אסתר ומשום מה טומן בחובו את תמונות החיים היפואיות והעסיסיות. מגילת אסתר משולבת באגדה אחרת, יומיומית ולא פחות מצחיקה. תערוכה טובה.

יגאל עוזרי בגאלריה „מימד"

קולנוע

הימורים קטנים על אוסקרים

מאת יעל ישראל

הערב (לפי שעונינו מחר לפנות בוקר) יתקיים בלוס־אנג'לס טקס האוסקרים. כמו תמיד ייראו שם הרבה בגדים נוצצים על כוכבים בגודל טיבעי — אבל סרטים מאכזבים. הוליווד מעניקה פרסים מטעמים „פוליטיים" ולא על איכות. כך זה היה תמיד. הסרטים ה„סיבוריטיים", שקיבלו הכי הרבה מועמדויות, הם גם הסרטים המסחריים יותר.

השלאגרים של הטקס השנה מתחרים צמוד־צמוד על מספר קטגוריות, והם: „פלטון" עם שבעה מועמדויות, „זכרונות אהבה מפירנצה" עם שמונה, „המשימה" עם שבעה, „שובו של הנוסע השמיני" עם שבעה מועמדויות, בעיקר בתחום העיצוב והאפקטים המיוחדים. אחריהם מתחרה־מחזיק „ילדים חורגים לאלוהים" רק עם חמש מועמדויות, וכמובן — חברי האקדמיה לא שכחו לכבד את וודי אלן וסרטו „חנה ואחיותיה" עם שש מועמדויות. הוא גם הסרט שהכבוד מגיע לו באמת.

● הסרט הטוב ביותר: „ילדים חורגים לאלוהים". העוסק ברומנסה שיטחית ומשוחקת היטב אודות מורה ונערה חירשת; „זיכרונות אהבה מפירנצה", סרט יפה ועשוי בשמרנות של ג'יימס איוורי הבריטי; „המשימה" ו„פלטון" — שני סרטי ראווה שיישכחו במהרה. הם הסרטים שלדעתי יתחרו בצמוד על התואר, אבל לו ניתן לי לבחור, הייתי מעניקה את הפרס ל„חנה ואחיותיה" הרגיש והחכם.

● הבמאי הטוב ביותר: הבמאי דייוויד לינץ' („חולית" „איש הפיל") מועמד לראשונה על סרטו השנוי במחלוקת „קטיפה כחולה"; רולנד ג'ופה על „משימה"; ג'יימס אייוורי הוותיק על „זכרונות אהבה מפירנצה"; האיש שהפרס מגיע לו באמת הוא וודי אלן על „חנה ואחיותיה" אבל אני מהמרת על אוליבר סטון. הוליווד שדחתה אותו עשר שנים ב„הלוך ושוב", כשהציע לה להפיק את סרטו „פלאטון", מעריצה כיום את הסרט המזוייף הזה, שמחמיא מאוד לאמריקה התוקפנית.

● שחקן טוב ביותר: בוב הוסקינס, שקיבל בשבוע שעבר את פרס האקדמיה הבריטית, מועמד על תפקידו ב„מונה ליזה"; ויליאם הארט, חתן השנה שעברה על תפקידו המוצלח בסרט „נשיקת אשת העכביש" מועמד שוב על „ילדים חורגים לאלוהים"; ג'יימס וודס מועמד בצדק על תפקיד חזק כעיתונאי קרבות בסרטו של אוליבר סטון: „סלוואדור"; המוסיקאי השחור דקסטר גורדון מועמד על תפקידו הנפלא בסרט „דקה לחצות" והוא גם בחירתי האישית. אבל נראה לי שמי שיקצור השנה את הפסלון המוזהב הוא פול ניומן, שמועמד זו הפעם השביעית. כמעט בטוח שהוליווד תכבד אותו על תפקידו ב„צבע הכסף" של סקורסזה.

● שחקנית טובה ביותר: סיסי ספייסק, כלת האוסקר לפני מספר שנים על „בתו של כורה פחם", מועמדת על „פשעים מן הלב"; ג'ין פונדה מועמדת בפעם השביעית (וזכתה פעמיים) על תפקידה ב„הבוקר שאחרי"; סיגורני וויבר על „שובו של הנוסע השמיני"; לדעתי הפרס מגיע השנה לקטלין טרנר על „להתחתן שנית" של קופולה, אלא אם הוליווד תתקף באחד מהתקפי הרגשנות שלה ותעניק את הפרס לשחקנית החרשת מרלי מטלין על תפקידה ב„ילדים חורגים לאלוהים", כאות של מחווה.

● שחקני משנה: מייקל קיין ודיאן ויסט על „חנה ואחיותיה"; מגי סמית ודנהולם אליוט על „זכרונות אהבה מפירנצה"; טום ברנג'ר ווילאם דפו על „פלאטון"; מארי אליזבט מסטרנטוני על „צבע הכסף" ופייפר לורי הוותיקה (היא הופיעה עם ניומן לפני עשרים וחמש שנים בסרט „אדי פלסון") על „ילדים חורגים לאלוהים".

● סרטים זרים: הסרט הצרפתי „בטי בלו" של ביינקס; הסרט הקנדי „שיחות מלוכלכות" של ארקן; הסרט הצ'כוסלובקי „הכפר הקטן והמתוק שלי"; הסרט האוסטרי „38", והסרט ההולנדי „התקיפה" כהפקת חברת קנון.

הצגת ילדים

קרן ירוקה

מאת יוסי ונונו

„החי־זור" מאת חגית רכבי ובבימויה מועלה בתיאטרון לילדים ולנוער עם מוזיקה של שורש רייזמן, תנועה: נעה לב תאורה ניקת שלטלוד, תפאורה: פריקה שוהם.

בהצגה זאת חגית רכבי הרחיקה עד סין כדי לספר את הגירסה שלה ל„ברווזון המכוער" לאנדרסן. ליבו (השחקן גלעד „שוייער") מגיע לביקור בכדור הארץ מכוכב אחר מכאן שמו, „החי־זור". הכל מסתדר לו, עד שבבית הספר מגלים שבראשו מתנוססת קרן ירוקה.

ליבו מסולק מבית־הספר ועובר מסע יסורים שלם כדי למצוא בסוף הדרך את זהותו האמיתית. התחנות שליבו עובר הן בעצם תמצית החיים על כדור הארץ ובכל מקום הוא נדחה, אפילו אנשי המנזר שאמורים הרי להיות רחמנים בני רחמנים, אינם מאמצים אותו. הילדים היחידים שמוכנים לקבלו הם ילדי רחוב (אביבה גר; חיה פיק), אלא שהם מוצאים את מותם ברובע המסוכן מכדורי השוטרים (אבי חדש) אצל משפחת ין הופך ליבו לחיות שעשועים המכונה קרנפון, צעצוע לילדים.

זהו מחזה על סובלנות, על היכולת לקבל את האחר, ללמוד ממנו דברים חדשים על עצמנו. אין אנשים רעים במחזה, רק אנשים קטנים שנבהלים מילד עם קרן שאינו מסוגל לפגוע בזבוב, אנשים שמעדיפים להתחמם עם המוכר והידוע, ולא להסתכל עם „המוזר".

אבי חדש, חיים חובה וגלעד שויער ב„החי־זור"

מהבחינה הזו אין הבדל בין ההצגה הזו להצגה הקודמת של רכבי, „הפצוץ ברחוב אחלף". ב„החי־זור" הרחיקו לסין כדי לספק משל רחב יותר, אבל סין מסתבר היא כל מקום.

המחזה בנוי מסדרות קצרות משולבות בפזמונים. את הסיפור מוביל הנווד צ'י־צ'ה (חיים חובה). המקומות מסומנים בשלט ובאזכור עונות השנה. התפאורה מופעלת על־ידי השחקנים. לעיני הקהל, הזדמנות להראות לילדים כמה טריקים בימתיים לכל עונה. פרח, שם או ריח יש תו מוזיקאלי שמתלווה אליהם. הכל נראה סיני, מדוייק עד לפרטים הקטנים. הצגה עם הרבה צבע.

בסדרה האחרונה מגיעים שני חייזרים כדי לאסוף את ליבו. מסתבר שהילד עם הקרן הוא בעצם יורש עצר ברחבי הגלקסיות. המסקנה הסופית היא שהנסיון לא הצליח, בני־אדם אינם ראויים כרגע לליבו. כדור הארץ ייאלץ לחכות.

קונצרט ראשון

התלהבות — בשפת האם

מאת אביבה שלח

זמרי קמראן, בניצוחו של היינץ הניג, בקונצרט למינויים מס. 4 של סדרת „קול המקהלות". בתכנית יצירות מאת שיץ, באך, דיסטלר, קרסן, סטרסי וברהמס. מוזיאון ת"א 25.3.87.

היינץ הניג הוא מנצח מקהלה ותיק ועתיר־ניסיון. ניצוחו קפדני, ברור, נקי ואלגנטי, אבל חסר התלהבות. בהנהגתו נשמע הכל בהיר וטהור. אך מרוחק, כמעט שווה־נפש.

אווירה זו תאמה היטב את הדתיות האופפת את המוטטות של שיץ. כמו מרחוק נשמעה משרעת הגוונים העשירה של ה[illegible] המקהלה. שירי המקהלה [illegible] של דיסטלר היו נחמדים והמדריגלים [illegible] של קרסן עם רביעיית סולנים [illegible] הצטיינו במקצועיות אמיתית, דבר [illegible] מאוד להאשים בו את ביצוע המוטטה [illegible] כפולה מאת באך.

להתלהבות אמיתית הגיעו זמרי קמראן [illegible] ברביעיות הקוליות ובשירי הצוענים של ברהמס. זו השפה שלהם. כאן היו במיטבם. [illegible] הבלות של פטרסי. לעומת זאת, היו [illegible] משעממים.

צלליות נעימה

מאת אביבה שלח

קונצרט חגיגי של המקהלה הפילהרמונית תל־אביב בניצוחו של מיכאל שני. התכנית: יצירות מאת קודאי, שיץ, ליסט, בראהמס, מעייני, גאלוס, שוברט, סן־סאנס, גרוניך, ברינקס, אורף.

מוזיאון תל־אביב, 28.3.87.

המקהלה הפילהרמונית ציינה את יובלה ה־45 בתוכנית מגוונת המשתרעת משיץ עד גרוניך, מגאלוס עד מעייני. מוסיקה ליטורגית לצד שירי חול רומנטיים. בכולם שלטה צלליות נעימה וקשת גוונים יפה, אם גם לא מושלמת, שבלטה במיוחד בקולות הנמוכים. קולות הסופראן לוקים עדיין בדלות כמותית ואיכותית, דבר שהודגש [illegible] מרכזי בתוכנית למקהלת הגברים.

להשמעת בכורה זכו מוטה אבודה של בראהמס, יצירת נוער, שלמרות [illegible] לא היה טעם רב בגאולתה ומן פרק „הודייה" מתוך רקוויאם עברי של מעייני, דו־שיח מעניין בין מלודיקה פשוטה ומסגרת קצבית בת זמננו. גם העיבוד למקהלה שעשה שלמה גרוניך ל„מוצאי שבת" המסורתי היה מהנה.

מוסיקה

שירה למען החופש

מאת מדי שני

המקהלה הקאמרית חיפה
מנצח: יוסי זייפרט

בתכנית: דביוסי: „אלוהים, מה יפה בראת את אהובתי" בסיור; „הלוליינים"; ג'זפרי: שיר; היידן: „שיר ערב לאל"; „שיר הודייה" מלים: גלרטן; באך: „אווה מאריה"; מונטוורדי: „הציפור המזמרת"; קסטלנואובו טדסקו: „הגיטרה" מלים: גרסיה לורקה (גיטרה: יעקב דגן); הנדל: מתוך האורטוריה „שמשון" וכו'. חיפה, בית אבא חושי, 21.3.87.

המקהלה הקאמרית חיפה פועלת כבר שנים רבות. היא מורכבת מחובבי שירת מקהלה, מוסיקאים מקצועיים ואנשים מקשת מגוונת של עיסוקים. הפעם הוקדש הקונצרט לטובת יהודי ברית־המועצות, במיוחד ל„סירובניקים".

התכנית העשירה והמגוונת כללה שירים מתקופות שונות: מדריגלים, שירה קלאסית, שירה אימפרסיוניסטית ועד למוסיקה של מלחינים בני זמננו.

יוסי זייפרט הדריך את הזמרים [illegible] תקשורת טובה עם המבצעים. השירה היתה לרוב ברורה ונקיה ומותאמת לסגנונות השונים. הוא גם הסביר בהומור את הקטעים השונות של השירים לפי שפת המלים. מעניין שהשיר הראשון שפתח את התכנית היה שירו של שלמה ארד, „גן נעול", [illegible] שיר השירים והסיום היה השיר הכושי הידוע „שלח את עמי".

נהניתי במיוחד מ„הלוליינים" של [illegible] כסייר למלים של גיום אפולינאר, מ„הגיטרה" מאת מריו קסטלנואובו טדסקו ומשיר [illegible] בלני קצר מאת סיור ג'זפרי „אמי, פתחי [illegible] את הדלת שלך".

הקהל הצטרף לשירת הספיריטואל „שלח נא את עמי", בעיבוד טוב של נובל קיין. באשר למטרת הערב כולו, יבואו המארגנים והמבצעים על הברכה.

תערוכה

רוח הגליל

ריקה שווימר בגלריה טובה אוסמן, ת"א

מאת נ. חגריזי

ריקה שווימר נאמנה לצפת ולגליל. נאמנותה זו לא נשתנתה מתערוכתה האחרונה, שראיתי בשנת 1983 בבית האמנים בת"א (היו לה בינתיים עוד שתי תערוכות עם פרס הצטיינות באמצע). מה שנשתנה — אם נשתנה — היא תנופת המכחול של ריקה שווימר משתולל עוד יותר במריחות רחבות, דינמיות, אינטנסיביות, המעניקות לנופיה לדמויותיה תנועה מתמדת. הכל כאן נע בהילולת צבעים, למראית־עין בלתי מרוסנת, אך למעשה מבוקרת היטב.

הנוף הנהדר של הגליל „ממלא בשמחה את לבנו", תמונת שמן מפוארת שבחלון הגלריה הקטנה של טובה אוסמן שברחוב בן־יהודה 100 ת"א — נוף גליל עם הוואדיות העקלקלות וכמה כתמים אדומים בוערים. המקנים תחושה של שמש שוקעת בין הגבעות הירוקות, מזמינה ממש לטיול בשבילי הגליל בעקבות המכחול המטייל בהם בתנופה. „ההרים רקדו כאלים, גבעות כבני־צאן" — זוהי האווירה מלאת שמחת הנוף ושמחת המכחול שמשרות על הצופה תמונותיה של ריקה שווימר.

כשאני משתדל לשבץ את הציירת במסגרת כלשהי אני מוצא כי שורשיה יונקים מאקדמיה הקראקובאית לאמנות. זוהי אסכולה רומנטית־אופטימיסטית המצטיינת באהבת נוף, נוף הרים ועננים, נוף שאין בו מיסטיקה, אך יש בו התפעלות מקסמי הנוף ומין בריחה מרעש ולכלוך העיר. את הרומנטיקה הזאת מדגים יפה בתערוכה ה„דיאלוג" של שני עצי זית בגן, כשכסא ריק מארם ניצב לידם, או זר פרחי רענן, שריח הבושם ממש נודף מהם.

ליד ציורי הנוף, הנושא האהוב על ריקה שווימר — הנשים. גם כאן הדינמיקה של הציירת באה לביטוי במריחות עזות של המכחול, כשהן משתלבות יפה עם התנועות השונות של המודלים. היא מציירת נשים ליד שולחן בבית־קפה, שוכבות על הספה עם רגליים מכורבלות, יושבת על כיסא [illegible] שילוב ידיים משחרר מעל הראש, או ב„ישיבה טורקית" על הריצפה. בין שהן נשים מזרחיות או אירופאיות, מפשוטי־העם או [illegible] קבועות של בתי־קפה, יש בהן תמיד משהו [illegible] האלגנטיות או קוקיטריה של [illegible] ב„פוזות" שונות.

ריקה שווימר אינה מחפשת דרכים חדשות אבסטרקטיות, או מורים, לא פילוסופיים, לא פסיכולוגיים ולא ספרותיים — [illegible] כליכולה ציור, מכחול משוחרר, צבע עשיר, רענן ותוסס — אהבת אמנות הציור.

רשות הקורא

חנינה למחתרת עיוות הצדק הישראלי

באחרונה שוב התרבו השמועות כי נשיא המדינה חיים הרצוג שוקל מתן חנינה לאנשי המחתרת היהודית שעודם כלואים. יש לקוות, כי אין בסיס לשמועות אלה. במקרים הקודמים שניתנו חנינות כאלה הדבר הביא לעידוד הגזענות והאלימות, כפי שראינו בכל הפוגרומים האנטי־ערביים במזרח ירושלים.

יש להזכיר למי ששכח, כי אנשי המחתרת שעודם כלואים הם רוצחים מסוכנים, אשר התנפלו על האוניברסיטה בחברון וביצעו טבח בסטודנטים. שחרורם של אנשים אלה ישים ללעג וקלס את המשפט בישראל ויהווה עידוד ישיר לרוצחים נוספים. יש לקוות, כי הנשיא ידחה את בקשות החנינה וישאיר את הרוצחים מאחורי סורג ובריח, ששם מקומם.

מיכאל קירש, תל־אביב

מה בין יו"ש ל„שטחים"

יפה שנתעורר שוב הוויכוח על הגדרת השטחים הגיאוגראפיים שממערב לירדן וממזרח לקו הירוק. „יהודה ושומרון", שהוחזרו לתקשורת ע"י דיין ובגין, משמעותם מלחמות־נצח, משום שמאחוריהם נמצאים הבשן, החורן והגלעד, והשיבה האין־סופית אל העבר הקורא לנו לאבדון. „השטחים", או „השטחים המוחזקים" או „הכבושים" הם הסיכוי — בדרגות הבנה שונות של הבנת המציאות — לפיתרון של שלום עם הפלשתינים ומדינות ערב ולהחזרת החברה היהודית־ישראלית לשפיות הדעת, שאבדה לה מאד ברוב פאתוס משיחי של מי שמשיחיותו נגעלה ונאלמה בין כתלי דירתו שבירושלים ורק דרדקיו אצים עדיין בשליחות שגועה.

אל תרתע, יוסי ביילין. העם יהיה איתך ככל שיובהר כי ההבדל במינוחים הוא כהבדל שבין מלחמה אין־סופית לבין שלום; בין המשך ההידרדרות לחברה של פרשיות ושחיתות ותיסכולים תנ"כיים, לבין ייצובה של ישראל כחברה אנושית מתקדמת ונאורה.

יצחק חסון, תל־אביב

החרמת משטר האפרטהייד ו„חוזים קיימים"

לאחר שנים רבות בהן זרמו כמויות עצומות של נשק וציוד צבאי מישראל לדרום־אפריקה, התבשרנו כי ממשלת ישראל החליטה, סוף־סוף, להוריד את הפרופיל, כלומר לא לחתום חוזים עם משטר האפרטהייד הגזעני. אך להמשיך לשגר נשק על־פי החוזים הקיימים.

מה הם אותם „חוזים קיימים"? אילו מוצרי־מוות מתוצרת ישראל נמסרים על־פיהם לידי הגזענים? כמה זמן נותר עד שיפוגו חוזים אלה? — שנה, שנתיים, עשר, עשרים שנה? כל זה נותר בלתי ידוע, הכל סודי, חשאי, סוד בטחוני, שמור מאחורי סורג ובריח וצנזורה.

מעתה והלאה, כאשר ייהרגו ילדים בעיירות השחורים בדרא"פ, מכדורים תוצרת כחול־לבן הנפלטים מרובה גליל, תהיה להם נחמה אחת: את הרובה והכדורים סיפקה ישראל בתוקף חוזה קיים, שאסור להפר אותו. שהרי ישראל היא מדינה מכובדת, שאינה מפרה התחייבויות וחוזים מסחריים. רק את מחוייבותה המוסרית לעזור לקורבנות הגזענות היא מפרה; אך את מי מעניין המוסר בימינו.

מאיה טורטנברג, גבעת שמואל

המערכת אינה מחזירה כתבי־יד הנשלחים אליה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים המונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

יום אחוות־עמים

איך חג נולד? בדרך־כלל, חג נולד כתוצאה מחוויה עזה מאוד, טראומטית, עד כדי כך מהממת שהיא נשמרת דורות רבים בזיכרון הקולקטיבי. כך נולדים ימי־זיכרון, מועדים לשמחה, וכל אירוע אחר שמונצח לדורות.

איך חג ממשיך לשרוד ולהתקיים? בדרך־כלל, נוהגים למיין את דרכי קיומו של חג לשני סוגים. סוג אחד הוא זה של שילוב גילויי החג וטקסיו במסורת העממית. סוג שני הוא זה של המשך קיום הצורך שהחג נותן לו מענה וסיפוק. לאמיתו של דבר, צריכים להתקיים שני התנאים בעת ובעונה אחת. חג שאינו מספק שום צורך עשוי להתנוון — אפילו אם השתלב כבר בעבר במסורת העממית. למשל, עצם העובדה שבעבר נהגו בארץ לחוג את 1 במאי ברוב עם, אינה, כשלעצמה, ערובה מספיקה להמשך קיומו: הסיכוי להמשיך לקיים את מסורת חגיגות 1 במאי מותנה בכך שנצליח לטפח את הצורך הקולקטיבי בביטוי סולידאריות העובדים. לעומת זה, למשל, חגיגת המימונה עלולה לאבד את טעמה בעוד שנים — אלא אם כן יימצא לה תוכן חדש שעשוי לדבר גם אל ליבם של דורות שלא הביאו את החג הזה איתם מארץ מוצאם.

„יום האדמה", החל היום, בשלושים במארס, שהוא עד היום יום־מועד וזיכרון לערביי ישראל, ממשיך להתקיים ולצבור תכנים נוספים. כמעט ניתן לומר שיום זה צובר יותר תנופה מדי שנה. יש לכך סיבות ברורות: יום האדמה אכן נולד כתוצאה מחוויה טראומטית — של מחאה על גזל אדמות, אשר הסתיימה בקורבנות אדם. והטעם לחוויה ההיא עדיין תקף ובעל־משמעות, וכזה גם יהיה כל עוד ממשיך המיעוט הערבי בארץ להיאבק על זכויותיו. עצם המשך־קיומו של החג עונה על צורך בסיסי מאוד של ערביי ישראל — להזדהות כקולקטיב, להכריז על ייחודם, על כבודם, ועל נחישות החלטתם להגן על כל אלה. זה חג־לוחם, חג של קריאת־תיגר, של התרסה — בלי כל קשר לאופי המסוים שמשווים לו בשנה מסוימת, זו או אחרת. מבחינה זו דומה יום האדמה באופיו ל־1 במאי.

חשוב מאוד לעשות את יום האדמה ליום כל־ישראלי, ולא רק ליומם של ערביי ישראל. בצד יום העצמאות — שהוא במידה רבה חג נצחונה של הציונות, ובצד 1 במאי — שהואר עבורנו חג הסוציאליזם, צריך לקבוע את יום האדמה לדורות — ליום אחוות העמים.

טיפוח הערך של אחוות־עמים הוא לא רק צורך חיוני מאוד ליחסים בין ערבים ליהודים. יום הזיכרון שיוקדש לאחוות העמים יהיה חלק מן המאבק גם על נפשם של יהודים רבים בישראל, אשר השוביניזם, הדתי והבלתי־דתי כאחד, אורב להם היום יותר מאשר בכל תקופה אחרת.

חברה חדשה
מאת גדי יציב

תעשייני ישראל לייצור, לסיפסור או לניצול?

על שאלות חיסוד של התעשיה הישראלית לא דובר כלל בתוכנית הטלוויזיה „נטולת־[illegible]", חבל מאוד. אחת ולתמיד הייתי רוצה לדעת אם התעשיינים הפרטיים בישראל באמת [illegible] כל־כך במושגיהם, כפי שהם נראים ונשמעים — או שמא הם פשוט עצלים מדי, או [illegible] מדי, לבטא את מושגיהם ותפיסת־עולמם. הרי בין תישפוכות הבושם וניחוחות הסיפוק [illegible] של שרי הממשלה, לא קם בתוכנית ההיא שום תעשיין כדי להציג ניתוח חברתי על [illegible] מעמדו של התעשיין במשק, על אודות תפקידיו בחברה, ועל האינטרסים שלו.

■ האינטרסים של העשירים ושל הספסרים

טענה היא, שהמשק הישראלי, אשר חדל כמעט לצמוח מאז תחילת שנות ה־70, מנוהל [illegible] עקרונות אשר לכאורה הם נגד התעשיינים. אני אומר רק לכאורה, כי בדיוק־יתר ניתן [illegible] את אויבי הציבור על־פי המדיניות הכלכלית של ממשלות ישראל בשני שמות־תואר [illegible] יותר: — „היצרן" ו„העני". מפלגת העבודה ו„הליכוד" עשויים לחלוק זו על זו [illegible] אלף שאלות אחרות — אבל ביחס לשאלת זיהוי האויב אין שום ספקות לאלה וגם לאלה. [illegible] נוהג הדבר כבר שנים רבות. גם פקידים זוטרים במשרד האוצר יודעים היטב, שכדי לעלות [illegible]ארכיה שם, עליהם לכוון חיצים או נגד היצרן או נגד העני, או, ומוטב, נגד שניהם בעת [illegible] אחת. מי שהוא גם יצרן וגם עני, כמו פועלי התעשיה, יהיו עוד מעט אסורים־במגע־ישיר. [illegible]ים המטופחים והמסופקים אצלנו הם אלה של „הספסר" ושל „העשיר". האינטרס [illegible] של הספסר הוא להרוויח כסף על־ידי גילגולו מיד ליד, מחשבון הנקוב במטבע אחד [illegible] הנקוב במטבע אחר, מחשבון הצמוד למדד אחד לחשבון הצמוד למדד אחר, מחשבון [illegible] אחד לחשבון לתאריך אחר, וכן הלאה. זה אינטרס מנוגד לחלוטין לאינטרס של היצרן, [illegible] להרוויח על־ידי ייצור או שיווק מוצרים ושירותים אשר בני־אדם נהנים מצריכתם. [illegible] זה ניתן להשיג כתמורה למוצר עצמו, או כשכר, כתמורה לעבודה המושקעת בייצור המוצר.

[illegible] ההבחנה בין יצרן לספסר קיימת. כמובן, גם זו שבין האינטרס של העשיר לבין [illegible] של העני. האינטרסים העיקריים של העשיר הם, ראשית, שיהיו אפיקי־רווח רבים ככל [illegible] לשימוש בעושר, ושנית, שיהיו הבדלים גדולים ואי־שיוויון גדול בהתפלגות ההכנסה, [illegible] טעם, סטטוס וכוח לעושר, ושלישית — שיהיו מוצרים ושירותים רבים ככל האפשר [illegible] תמורת כסף, בשוק, כדי שניתן יהיה לבטא בהם את יתרון העושר על פני [illegible]. אלה אינטרסים מנוגדים לחלוטין לאינטרסים של האזרח העני־יותר. אזרח זה רוצה בדיוק [illegible] של הדברים. העני־יותר, ובעצם כל מי שאינו עשיר באמת, רוצה שיהיו הבדלים קטנים [illegible] ומידת שיוויון גדולה יותר בהתחלקות ההכנסות, שאפיקי הרווח העיקריים, אם לא [illegible], יהיו מכוונים לייצור, על מנת שתהיה צמיחה גדולה יותר ורבים יותר יהיו מסוגלים [illegible] פירותיה, וכמובן — ששירותים ומוצרים רבים ככל האפשר יוצאו מן השוק החופשי [illegible] להסדרי סיבסוד, או יוגדרו כזכויות־פרט, השוות לכל, ויינתנו חינם על מנת להפחית [illegible] והמגרעת שבמצב העוני.

■ מדיניות פרוטקציוניסטית

[illegible] הממשלתית משפיעה רוב נחת ורוב כסף על ספסרי ישראל על־ידי הגדלה וגיוון [illegible] אפשרויות ההתעשרות מעיסקות פיננסים. בארץ זאת התרחש גידול חסר־תקדים היסטורי [illegible] הפיננסי המקומי — של 100 אחוז מאז תחילת שנות ה־70, ועד כדי יותר מ־140 [illegible] מן התוצר, לעומת 30־50 אחוז במדינות התעשייתיות בנות־ההשוואה. המדיניות [illegible] גם מחבבת מאוד את העשירים, ולאחרונה מביעה חיבה זו, למשל, על־ידי הרפורמה [illegible] הכנסה [illegible]. משך כל השנים האחרונות היטיבה ממשלת ישראל עם העשירים כפי שלא [illegible] עימם שום ממשלה אחרת בארץ דמוקרטית. הטבה זו התבטאה בהגדלה חסרת־תקדים [illegible] השיוויון בהתחלקות ההכנסות והרכוש, בהעמקת הפער החברתי, ובהחזרה גוברת והולכת, [illegible] עדיין נמצאת בעיצומה, של שירותים חברתיים, כגון חינוך ואולי גם בריאות, לשוק החופשי, ובהקטנה דראסטית של הסובסידיות למצרכים חיוניים. כל זה נעשה, חשוב לזכור, על יסוד קיפאון בצמיחה ואי־גידול בייצור. זו אפוא מדיניות פרוטקציוניסטית מובהקת, המעדיפה שלא כדין ספסרים ועשירים, ומקפחת יצרנים ועניים.

■ דילמה ראשונה: ייצור או סיפסור?

על רקע זה — מהי אפוא הדילמה הראשונה של התעשיין? התעשיין הממוצע והשכיח הוא לא רק יצרן אלא גם עשיר. כ„יצרן" הממשלה פוגעת בו — אבל כ„עשיר" הממשלה לצידו.

מה יעשה? תעשיין אמיתי, תעשיין בכל רמ"ח אבריו, בעל ראיה לטווח ארוך, ייאבק על זכותו להמשיך לחיות על מה שהוא רואה כפירות־ייצורו, על רווחי התוצר שלו. לעומת זה, תעשיין שעינו רק לביצוע המיידי ינצל את יתרונותיו כעשיר, יזנח את היכולות הגלומות בו כיצרן — ויצטרף אל חבורת המתעשרים־מהר מגלגולי־כספים. נכון, מקור האשמה לגילגול זהויות זה ניתן לאיתור ברור במדיניות הממשלה. אף־על־פי־כן — האחריות חלה, בלעדית, עליו, והיא מוטלת על כתפיו של כל תעשיין כפרט. אם בחר התעשיין בדרך השניה, בדרך הסיפסור, יקשה עליו מאוד להתלונן ביום פקודה ולבקש את אהדת העם. אחרי הכל, בשלב כלשהו יצטרך עם ישראל כולו לחזור ולהרוויח מן הייצור, שהרי זה האינטרס הקולקטיבי הקיומי של כולנו.

■ דילמה שניה: ייצור או ניצול?

כאן גם מתעוררת הדילמה השניה של התעשיין. הסקטור היצרני במשק הוא סקטור דו־מעמדי — יש בו בעלי־הון ויש בו עובדים שכירים. לחברי שני המעמדות הללו, באותו סקטור, יש אכן אינטרסים מנוגדים לחלוטין משתי בחינות מכריעות. ראשית, העובדים מעוניינים כמובן ביותר שכר־עבודה, מתוך סך־כל רווחי הייצור, ואילו בעלי ההון מעוניינים ביותר רווח להון היצרני מתוך סך־כל הרווחים הללו. שנית, העובדים ממוקמים ברובם, קרוב יותר לקוטב „העוני" מאשר לקוטב „העושר" של רצף ההכנסות. קיים כאן אפוא הבדל אינטרסים בין התעשיינים־העשירים לבין העובדים־העניים־יותר, כפי שתואר לעיל.

כאן צריך להעיר, כי רק למשך תקופה קצרה מאוד פתחה הממשלה את שערי הכניסה אל מעמד־הספסרים בפני המוני העם, ויצרה בכך את הצירוף האפשרי של „ספסר־עני". זה היה, כזכור, בתקופת ארידור. אז קראה הממשלה לציבור לבוא ולספסר בהמוניו. אינך חייב להיות עשיר מי־יודע־מה כדי להתחמק מחיים של ייצור, ולהשתמט מהתפרנסות מעמל כפיך, אמר אז ארידור לאזרח הישראלי, גם אתה יכול להיות ספסר, אמנם ספסר־יקן קטן כזה, ספסרון זעיר. אבל גם ככזה תוכל לראות ברכה בסיפסורך. גן־עדן הסינפנסי הזה בוטל, כידוע, עם כינון ממשלת האחדות. העובדים צריכים לעבוד, אמר מודעי. יש להעלות את ערך העבודה, אמר פרס, ושניהם יחד, בעצה אחת, שחקו את השכר, קיצצו בשירותים החברתיים, הורידו את הסובסידיות למוצרים חיוניים — והעלו את הריבית. כך חזרו וננעלו שערי הסיפסור בפני פשוטי־עם, ושוב נקבע כי מעמד הספסרים הוא נחלתם הבלבדית של בעלי הממון הגדול. אף־על־פי־כן, בעינה נשארה הנורמה המקודשת שמעמד זה היה, וגם הווה, וגם יהיה בעתיד מעמד בעלי זכויות־היתר בחברה הישראלית.

בשלב זה, וכל עוד משטר חברתי זה שורר אצלנו, יש לכל אנשי הסקטור היצרני גם אינטרסים זהים, פשוט מפני שהם כולם יצרנים. הדילמה השניה של התעשיינים היא, לפיכך, זו: איך יגיבו על כך שאין מסייעים להם להגדיל את עוגת התוצר? האם ידאגו לרווחים קצרי־המועד שלהם על־ידי קיפוח עובדיהם — או האם יגיבו על כך על־ידי שיתוף העובדים במאבק לשינוי המדיניות? האם יעדיפו לקפח את זכויות עובדיהם לחיים של כבוד — או ייאבקו למען ביטול זכויות־היתר של הספסרים? כלומר, האם יפנו אל דרך הניצול, על־ידי פגיעה בשכר ובתנאים הסוציאליים — או לדרך המאבק למען מדיניות ייצור, על־ידי הוזלת שירותי המימון והפחתת שער הריבית? תעשיין קצר־רואי, או נהנתן של הרגע — פונה לניצול, מבקש להידמות לעמיתיו בסינגפור ובדרום־קוריאה. תעשיין חכם ומרחיק־ראות משתף את עובדיו, ויוצא איתם למאבק בחזית־ייצור־מאוחדת, כמו הפיקחים והמצליחים שבקפיטליסטים האמריקניים.

רק החיים הטובים. העובדים מתחילים לשאול שאלות

■ שאלה של זהות־עצמית

כאן מקור חולשתם של התעשיינים הפרטיים בישראל. אמנם נכון שהממשלה, כבר שנים רבות, אינה מסייעת להם כיצרנים. אבל נכון לא פחות שבתגובה על כך הם פנו אל דרך הניצול. יושב לו תעשיין ישראלי, באותה תוכנית טלוויזיה נטולת־עובדים, ומספר בלי בושה שהשכר הממוצע של עובדיו הוא „700 ש"ח ברוטו". כיוון שיש להניח כי מרבית עובדיו משתכרים למטה מן הממוצע, נסו נא לחשב כמה שקלים הם מביאים הביתה. התעשיין סיפר על כך בלי להסמיק, כאילו לא התבטלה עדיין העבדות, ולא עברה עדיין מן הארץ.

המציאות הכלכלית שלנו לא היתה עלובה כפי שהיא, אלמלא בחרו רוב התעשיינים בדרך הסיפסור או בדרך הניצול, או בשתי הדרכים כאחת. בארץ שבה שכר העבודה לעובדי הייצור הידרדר אל מתחת לסף הכלימה, ומידת שותפות העובדים במקום עבודתם תקוע במושגי שנות השלושים — אין מחילה לתעשיינים, גם כאשר ברור שהמצב הוא בעיקרו פרי־תגובתם למדיניות הממשלה, ולא פרי יוזמתם. על כך נתבעים התעשיינים שלנו לחשבון־נפש, וזו השאלה שכל אחד מהם צריך לשאול את עצמו לגבי זהותו־העצמית, לגבי תפקידו במשק, לגבי מעמדו בחברה וגם לגבי מקורות עושרו: מה אני, הוא צריך לשאול, האם אני יצרן, ספסר או נצלן? דבר אחד ניתן להבטיח לתעשיינים: לא עוד הרבה זמן נותר להם לצורך התחבטות זו. גם העובדים שלהם, אלה שמשתכרים מעט וגם אלה שמשתכרים יותר, מתחילים לשאול את עצמם שאלות שונות. אחת השאלות שהם עשויים לשאול עצמם היא זו: כדי לייצר הרבה, היטב וביעילות — מי צריך בכלל תעשיינים פרטיים כאלה?

מסביב לעולם

בעריכת דויד ארן

רמבראנדט או לא?

אספני אמנות ברחבי העולם היו המומים בעקבות פירסומו של מחקר, ה„מוריד בדרגה" כמה וכמה תמונות המיוחסות לגדול הציירים ההולנדיים של המאה ה־17, רמבראנדט ואן ריין.

הכרך השני של הדו"ח על המחקר, שנערך על־ידי קבוצת מומחים לאמנות מאמסטרדאם, כרך המתאר את שיטות המחקר לפרטי־פרטיהן ואשר הופיע לא־מכבר, מוכיח כי מבין מאה תמונות אשר לפי הסברה המקובלת עד כה צוירו על־ידי רמבראנדט בתקופה המוקדמת של יצירתו, 38 אינן מפרי מכחולו. בין הללו יש כמה יצירות מפורסמות, כגון „הדיוקן של ישישה", אשה הנחשבת כאמו של האמן, ו„צעיר חבוש טורבן", שתי תמונות המצויות באוסף הפרטי של מלכת בריטניה. הרשימה כוללת גם יצירות שבמוזיאון המטרופוליטני של ניו־יורק, ב„הרמיטאז'" של לנינגראד וב„לובר" של פאריס.

„לא ייפלא כי מחקר כזה גורם לאנשים מסויימים פצעים אמוציונאליים", אמר ל„רויטר" מנהל הפרוייקט, ג'וזוע ברונין. „נסיון כזה להוריד בדרגה תמונות המיוחסות לאמן בשיעור קומתו של רמבראנדט, מעורר בהכרח מחלוקת", אמר ג. מארטין, מנהל המחלקה לתמונות עתיקות של החברה למכירות כלליות „כריסטי", אך הוסיף: „בשל ממדי המחקר ומומחיות מבצעיו מקבל עולם האמנות את הממצאים ברצינות רבה".

הרעיון למחקר צץ ב־1956, בעקבות תערוכת הזכרון במלאות 350 שנה להולדתו של רמבראנדט ב„ריקסמוזיאום" האמסטרדמי, אשר בה התגלה פער גדול בטיב התמונות.

המיבצע עצמו החל בראשית שנות השישים, כאשר 7 היסטוריונים של האמנות קיבלו על עצמם את העבודה כעיסוק צדדי. אך עד מהרה התברר שהעבודה רבה משהעריכו ושכל יצירה ויצירה דורשת תשומת־לב לפרטים שאת היקפם לא חזו החוקרים מראש. הצוות סייר בעולם ובדק ציורים ותמונות של רמבראנדט במוזיאונים ובאוספים פרטיים עד שנת 1974, ואז הגיע שלב העיכול והעיבוד של הממצאים. תוך שימוש בשיטות המדעיות החדישות ביותר, כגון אנאליזה של חומרי הצבע ושיטות רנטגן, ניסה הצוות לקבוע, אם התמונות אכן צוירו על־ידי האמן הגדול או שמא על־ידי תלמידיו או בני־זמנו. העבודה היא כה קפדנית עד שעד כה „כוסו" רק עשר השנים הראשונות ליצירתו של רמבראנדט. מאות תמונות מאוחרות יותר עודן מצפות לבדיקה, ושני חברים מן הצוות מתו בטרם ראו את פרי עבודתם. מטרת המחקר לא היתה לגלות זיופים. אלא אם היצירות, החתומות בידי רמבראנדט, אינן נושאות את „חותמן" של ידיים נוספות (שיעור הזיופים המכוונים הוא אפסי לעומת זה של התמונות שנעשו על־ידי אנשי הסדנה של האמנים בימים ההם, כפי שמוכיחה באופן בולט ביותר הדוגמה של רובנס). ומה שהוא העיקר כיום: ייחוס יצירות לתלמידים מוריד במידה דראסטית את מחיריהן: „כל תמונה חשובה — שמחירה, נאמר, נע סביב מיליון דולר — מאבדת 9 עשיריות מערכה או יותר", אומר ד"ר ג'וזוע ברוין.

סוכנות „רויטר"

פיקאסו ב־10 פרנקים

כמו תיירים אמריקנים עשירים רבים אחרים, שביקרו באירופה בראשית המאה, הקדישו גם האחיות קלאריבל ואטה קון זמן רב לחיפושי תמונות וחפצי אמנות ולרכישתם. אך האחיות קון נבדלו מאחרים בכך שהתיידדו עם שני אמני האוואנגארד דאז — אנרי מאטיס ופאבלו פיקאסו — וצברו ריבות מיצירותיהם (שחלק גדול מהן נקנו בפרוטות) הנמנות כיום עם אוצרות האמנות המצויים בארה"ב.

מוזיאון האמנות של בולטימור, בסופו של דבר ירש את האוסף של אמנות פוסט־אימפרסיוניסטית ומודרניסטית שאין לו מחיר, פתח לא־מכבר שלוש גאלריות חדשות המציגות את פרי תחביבן של האחיות.

האחיות קון, בנותיו הבלתי־נשואות של תעשיין טקסטיל עשיר, התחילו קונות יצירות של מאטיס בביקור בפאריס, בשנת 1906. מאז קנו לפחות יצירה אחת של מאטיס בשנה עד לאמצע שנות השלושים, ובסוף היה בידיהן האוסף הגדול ביותר של יצירות מאטיס מחוץ לגבולות אירופה: 42 תמונות, 20 פסלים ו־110 רישומים. כאשר נכנסה אטה קון ב־1905 לראשונה לסטודיו של פיקאסו, לא זו בלבד שהתחילה לקנות את תמונותיו, אלא אף הרימה רישומים שהתגוללו על הריצפה. באוסף ישנן 113 יצירות של פיקאסו. יומני האחיות מראות כי אטה קנתה 18 מהן ב־1905 בלבד בסכום המבוטל של 175 פרנקים.

דמות מפתח בתולדות האוסף של האחיות קון היתה הסופרת, אזרחית ארה"ב לשעבר, גרטרוד שטיין, שבנעוריה היתה חברה ללימודים של קלאריבל בבית־הספר לרפואה של אונ' ג'ון הופקינס בבולטימור. כאשר האחיות ביקרו לראשונה בפאריס, עמדה ג. שטיין כבר בראש הטרקלין האמנותי הבינלאומי המפורסם ביותר והיתה אשת אמונם של אמנים צרפתים ואמריקנים גם־יחד היא כתבה עליהן סיפור קצר בשם „שתי אחיות". שטיין הציגה את האחיות קון בפני מאטיס ופיקאסו, לוותה מהן כסף כשהיה במצוקה, ולחצה עליהן לקנות תמונות מידידיה האמנים, שנחשבו בימים ההם כחריגים ולא מצאו קונים. יומניהן ופנקסי החשבונות המנוהלים בקפדנות של האחיות מעידים, כי הסכומים ששילמו היו תכופות נמוכים למדי: ב־1905 שילמו בעד יצירה אחת של פיקאסו בממוצע 10 פרנקים, אך בעד תמונה אחת שילמו סכום גבוה: „הר ס"ט ויקטואר כפי שהוא נראה ממחצבת ביבמוס" של סזאן, יצירה שלדברי מבקרים עומדת בגבול בין אימפרסיוניזם ובין האמנות המודרנית. התמונה, המתוארת בקאטאלוג כיפה ביותר באוסף, נקנתה על־ידי אטה ב־410,000 פרנקים (סכום שהוא תרגמה אותו ביומן לדולרים: 18,860)...

סוכנות „רויטר"

תצוגות אופנה בלובר

מבקרים במוזיאון הלובר המפורסם בפאריס מפרישים כיום חלק מזמנם, שרובו מוקדש לתמונות ולפסלים, גם לבגדי האופנה במוזיאון האופנה הממלכתי הראשון של צרפת. את המוזיאון החדש, השוכן באחד האגפים של בניין לובר הגדול, כבר פקדו בשנה הראשונה לקיומו כמאה אלף מבקרים.

לדברי עוצר המוזיאון, פייר פרובוייר, „אנו חיים בתקופה המצטיינת בסקרנות רבה לגבי כל מה הקשור לדאווה, אם המדובר בסרטים, בתיאטרון, בטלוויזיה או בווידיאו. וכן בכל מה שמעורר חלומות... באופנה מצטלבות שתי המגמות".

במוזיאון 10,000 פרטי לבוש ו־40,000 אביזרים, ספרים, תמונות ודוגמאות אריג שנאספו במשך 400 שנה.

בשנה שעברה ערך המוזיאון שתי תצוגות, אחת מאוספיו שלו ואחת שהיתה מוקדשת למעצב האופנה המפורסם ביותר של פאריס, איוו ס"ט לוראן. לדברי פרובוייר משכו שתי התצוגות 100,000 מבקרים, מחציתם מתחת לגיל 25. תצוגתו האחרונה חלקה כבוד למעצב האריגים מנואל קאנובאס והראתה כיצד הוסבו בדים, שבמקורם נועדו לריפוד רהיטים ולווילונות, לשימוש בבגדים.

בגדים בני זמננו, שהושאלו כמעצבים כקאסטלבאז'אק, מונטנה ולוראן, הוצגו יחד עם יצירות המעצב פול פוארה מראשית המאה, שהוכנו מבדים אשר עוצבו על־ידי הצייר הצרפתי ראול דיופי. התצוגה הקרובה (החל מן ה־19 במארס) תוקדש לכריסטיאן דיור, אשר עם אופנת ה„ניו לוק" שלו הפיח אחר מלחמת העולם השנייה חיים חדשים באופנה הפאריסאית. שני שלישים מתערוכת דיור יבואו מן האוסף של המוזיאון, לרבות כמה שמלות שהיו שייכות לכוכבת הקולנוע, ושמלה של הנסיכה הבריטית מרגרט.

אפילו היה במוזיאון די מקום, אי־אפשר היה להציג את כל אוצרותיו בעת ובעונה אחת. האריגים רגישים מדי. „אי־אפשר להראות בגדים יותר מ־5־6 חודשים ברציפות", אומר פרובוייר. האבק, האור ושינויי אוויר עלולים לקצר את חייו של אריג.

זאת ועוד: „האריגים המחזיקים מעמד מאות שנים הם אלה שחרקים אינם אוהבים אותם". לבגדי צמר, למשל, שיעור הישרדות נמוך, ומשי — על־אף העובדה שחרקים אינם מסכנים אותו — מתקלקל בגלל שבירותו. כאשר תולים אותו זמן רב מתפוררים סיביו, וכשחושפים אותו לאור השמש, דוהים הצבעים לו.

לדברי פרובוייר נובעות בעיותיו ממחסור בכסף לשם עריכת תצוגות ורכישת מוצגים, וכן מהיעדר החלטה מצד ממשלת צרפת הנוכחית אימתי יוגדל המוזיאון למימדיו המתוכננים. הממשלה הסוציאליסטית תיכננה להוציא מן הלובר אגף ממשרד־האוצר, השוכן שם, כדי לפנות את חמש קומותיו למוזיאון, שתופס כיום ארבע קומות בלבד. אולם ראש הממשלה הנוכחי ז'אק שיראק מעכב את ביצוע התוכנית.

לדברי פרובוייר מוצגים רבים בני זמננו נתרמו, שכן נשים רבות אינן עומדות בפני הפיתוי שבהצגת השמלה שבחרו ושמייצגת את אישיותן במשך מאות שנים במוזיאון".

סוכנות „רויטר"

שחל אופטימי:

מדיניות חדשה בחיפושי נפט

שר התשתית והאנרגיה משה שחל יודיע לציבור בסוף יולי השנה פרטים על גיבוש המדיניות החדשה בכל הנוגע לחיפושי הנפט בארץ.

אחד המרכיבים בתוכנית החדשה הוא „לגרד", כדברי שחל, במאגרים שנותרו ולא נוצלו בחלץ בשכבות שדילגו עליהן בשעתו. הקידוח ב„כוכב 29", שיפיק 150—200 חביות ביממה, הוא פרי המדיניות הזו.

בשדה חלץ נקדחו במשך כ־30 שנה 70 בארות והופקו 16 מיליון חביות נפט. חיים כמיל, איש איגוד עובדי המתכת בוועד־הפועל, לחש באוזני כי הקידוח הזה הוא פרי התעקשותו של ההסתדרות בשעתו, שלא לפטר את כל עובדי „לפידות". (פוטרו כ־200, נשארו כ־130.) הצורך לתת תעסוקה לפועלים שנותרו — הוא שהביא לחפש נפט בכוכב שלא נקדחו בשעתו. „אמרתי לשחל ..." את זה בנאומו אך הוא ... התלונן ...

תקוותו של שחל בטווח הקצר יותר היא הקידוח של קבוצת האמר ב„עגור", ניצנה, כי שם מדובר בשדה שלם ולא בגז בודדת." הגיעו שם לעומק של 800 מ' והמומחים אומרים שהסיכויים טובים ...

מדיניות חיפושי הנפט של שחל ... עם כניסתו למשרד ועלתה עד כה כ־... מיליון דולר, מתמקדת גם ... עקרוניים, שעיקרם: א. חלוקת הארץ ל... אזורים (ואחד מהם הוא מדף יבשה — בין גיאולוגי לים) בהם הקידוחים לא יהיו מקריים כבעבר, אלא שיטתיים באזור אחרים בכל איזור, בשיתוף ... החברות השונות. עדיפות ראשונה ... לחברות ישראליות („מגן", „נפטא", ... חנ"ל, „דלק־חיפושי נפט" ואפילו ... המלח). ב. ייערכו שינויים בחוק ... ודרכי הסיוע שהיו נהוגות עד כה ... לרמות המקובלות בעולם. „בסיס ... החדשה יהיה העמדת מידע ... המשקיע הפוטנציאלי. במקום ... המשקיע, בעת חתימת החוזה, ... אלא מאגר מידע שנאסף על כל ... שהיו בארץ. לרבות מחקרים ... ברמה מקצועית בינלאומית," אומר ... בשנת 87 יתחילו לקדוח בשני ... המדיניות החדשה, ולגבי אחד ... המשקיע, גם ביחס לקידוח ... ניתנה אופציה לאחר הגורמים ... בעוד חודשים אחדים ואם הוא ... יימצא מישהו אחר.

אשר לעתיד, שחל בהחלט אופטימי. ... אישית משוכנע כי יימצא נפט ... ראויות מפני שהנתונים מעודדים ... שבעסקי הנפט העידוד הגדול ... כאשר אתה מגיע לנפט ולא לנתונים'

רפי גאון

דין אחד לכל

הפטור שניתן על רווח ההון למניות „אגד" ו„דן", מקורו בשוחד פוליטי ערב הבחירות. השוחד הזה ניתן לקבוצה של 15,000 עובדים ובני משפחותיהם. אין בכך כדי לשלול את הטענה, כי במערך המיסוי הנוכחי הדבר כמעט מחוייב המציאות. כל עוד רווח ההון במניות רשומות בבורסה פטורים ממס, אין להטיל מס על רווחי הון של חברי קואופרטיבים דווקא.

כפי שכבר הבעתי דעתי במדור בעבר, עדיף להטיל מס רווחי הון מודרג על כל המניות, לרבות אלה הנסחרות בבורסה. פטור זה משמש לגלגול רווחים שוטפים לרווחי הון ומימושם פטור ממס באמצעות המניות. אולם אין לנקוט דין שונה למניות בבורסה ולמניות של חברי קואופרטיבים. אם האוצר באמת מעוניין לסתום פרצות, שיסתום קודם את הצינור הגדול. מבחינה עקרונית יש לתת עדיפות להטלת מס רווחי ההון על כל סוגי המניות. אולם המס חייב להיות שווה לכל סוגי בעלי המניות, בחברות פרטיות, חברות רשומות בבורסה וחברי קואופרטיבים.

מילכוד 22

מעניין, שאף אחד באוצר טרם העלה את ההצעה להטיל שכר לימוד על קורסי הטיס בצה"ל. קורסי הטיס מקנים למשתתפיהם מקצוע העתיד להכניס להם הכנסות גבוהות במיוחד לאחר פרישתם מהשירות הצבאי. עליפי העקרון שסטודנטים צריכים לשלם את מלוא העלות של לימודיהם, ניתן לדרוש זאת גם מבוגרי קורסי הטיס. האוצר יחסוך כסף רב אם כל תלמיד טיס ישלם כמיליון דולר שכר לימוד.

אין כל נימוק הגיוני נגד דרישה זו, עליפי עקרונות האוצר: אמנם הטייסים תורמים למדינה, אך כך גם מהנדסי החשמל, הכלכלנים, המינהל הציבורי, המורים והרופאים. הטייסים אמנם מסתכנים, אך לא יותר מאשר חיילים בחיל השריון. אז שישלמו עבור הכשרתם המקצועית.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

מגמת עלייה בכל הענפים

אתמול היו ביקושי ענק לאיגרות חוב צמודות למדד ובייחוד לצמודות ב־80%, אותן מרבה בנק ישראל למכור. המחזור בהן עלה ל־14.8 מיליון ש"ח. ערך השוק של כל הצמודות למדד עלה ב־0.27% ושל הצמודות למט"ח עלה ב־0.28%.

בשוק המניות עלו 187 שערים, לעומת 70 שירדו ו־124 שנשארו בלי שינוי. למניות ההסדר היה ביקוש של מיליון ש"ח ונסחרו במגמת עלייה ב־0.12% בעוד שמניות החופשיות עלו ב־0.72% בממוצע. העלייה הגדולה ביותר — 2.6% — נרשמה במניות הבנקים שמחוץ להסדר. והירידה הגדולה — יותר מאחוז אחד — נרשמה במדד המניות והאופציות של חיפושי נפט.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור כ־16.5 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־19.9 מיליון ש"ח של הצמודות למדד ולמט"ח. עקב מכירות בנק ישראל נרשמו בסוג „80% הצמדה" רק עליות קלות. בסוג „3% הצמדה" שררו עליות של 1% ובסוגי „4.25% הצמדה" — ירידה עד 1%. בנסחרות במט"ח נרשמו עליות עד 1%.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות־חוב צמודות למדד בערך נקוב של 100 מיליון ש"ח. מזה 70 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־5 שנים במחיר מינימום של 92% מערכה הנקוב ו־30 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ל־10 שנים במחיר מינימום של 88% מע"נ.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים עד חצי אחוז. למניות פועלים ש', פועלים מב' ובל"ל היו ביקושים, שסופגו ללא שינוי בשעריהן. במניות אי די בי רג', דיסקונט ב' ומימון סחר 1 היו היצעים, שנקלטו ללא שינוי בשעריהן. התשואות השנתיות שלהן נעו בין 16.64% (דיסקונט א') ל־17.05% (בל"ל). הפועלים ש' — 16.93%, הפועלים מ' — 16.84%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררו עליות שערים עלו ב־%: פ' ב' — 4.2; הבינלאומי — 2.6; אוה"ה — 2.2; הספנות 0.1 — 1.9. אך בהספנות 0.5 ירדה ב־1.7%.

במניות החופשיות בלטו העליות ב־10%: ציון 5, כנס, דרוקר זכ', קליל 1, ציקלון 1 ור"5. לעומתן ירדו ב־10%: יענא, נחושתן 1 ור"5.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.96% ל־2.30% והתשואה השנתיות — בין 26.25% ל־31.25%. המחזור של 8.5 מיליון ש"ח.

„חברת החשמל" — הבורסה מו... שמניות „חברת החשמל" יימחקו מן ה... למסחר בבורסה ב־31.3.87 וכי עד לתאריך ניתן לפנות ל„בנק לאומי" על מנת ... מניותיה בהתאם לתנאי ההצעה ... שפורסמו ב־9.12.86.

אורדן תעשיות וחברת הבת שלה ... מזקו"ם ותעשיות חלפים, חברה ... בבורסה האמריקנית, זכו בימים אלה ב... מכרזים בארה"ב בהיקף כולל של כ־40 ... דולר, לאספקות במשך חמש שנים.

אלחנן הורוביץ

המשביר המרכזי — סוכן מצטיין באירופה

„המשביר המרכזי" השקיע בשנתיים האחרונות למעלה ממיליון דולר בהחדרת כלי הרכב של חברת איווקו, והצליח למכור בתקופה זו 500 משאיות וכלי רכב מסחריים מתוצרת איווקו, הנחשב לאחד הקונצרנים הגדולים בעולם לכלי רכב מסחריים ומשאיות — מסר בסוף השבוע מנכ"ל „המשביר המרכזי", שלמה אייזנר, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

לפני כשנתיים־וחצי החל „המשביר המרכזי" לפעול כסוכנה הכללי ומפיצה הבלעדי של „איווקו" בישראל. חברה זו מאגדת בתוכה קבוצה של יצרנים לרכב תעשייתי באירופה, אשר במרכזה עומדת חברת „פיאט". מסיבת העיתונאים ... לרגל בחירת „המשביר המרכזי" ... המצטיין באיזור האירופי, והשתתף בה ... ג'אנקארלו בוסקטי, מנהל חברת השיווק ... „איווקו". לדבריו, פדיון הקונצרן ... בשנה שעברה בכ־4.5 מיליארד דולר.

עוד מסר בוסקטי, כי בתחום ה... השיג הקונצרן בשנה האחרונה ... בבריטניה ובסין. בבריטניה נכנס הקונ... לשותפות עם „פורד" בשוק ה... במסגרת חברה חדשה — „משאיות איווקו פורד". בסין חתם הקונצרן על הסכם ל... 60 אלף כלי רכב בשנה וכן ייצור ...

א.נ.

קו מנחה על מניות

מומחי „קו מנחה" ממליצים לחזור למעורבות גבוהה יותר בשוק המניות ולנצל את מגמת העליות השוררת בו עתה, תוך נטילת סיכונים גדולים יותר.

מדד המניות החופשיות עלה בשבוע שעבר בכ־4 אחוזים והגיע ל־155, תוך השתחררות סופית מתקופת הגיבוש, שהחלה ב־22 בפברואר. ב„קו מנחה" סבורים כי משך הזמן הקצר שנדרש לשוק כדי להתגבש, מצביע על חוסן טכני ניכר של השוק. המחזורים גדלו בשוק, והם מגיעים לכ־15 מיליון דולר ליום, לעומת כ־10 מיליון דולר לפני כחודשיים.

מומחי „קו מנחה" מעריכים, כי בשלב זה משתלטת על השוק מגמה עולה חדשה, תלולה מאוד, המעניקה לו תשואה יומית מינימלית של למעלה מחצי אחוז. הם מעריכים, כי אין סיכוי שמגמה זו תתמיד לאורך זמן, אולם בינתיים נפתח סיכוי שמצדיק נטילת סיכונים גדולים יותר.

מספר מדדים ענפיים מצביעים אף הם על הסיכויים הנפתחים עתה בשוק המניות. מדדי מניות המימון, המסחר והשירותים, הנדל"ן והמקרקעין וחברות התעשיה נמצאים עתה בתנופת עלייה ובשיא חדש. לעומת זאת, מדד מניות הבנקים למשכנתאות, מדד מניות הביטוח ומדד מניות החברות להשקעה טרם פרצו מתקופת הגיבוש וכהם ניתן אולי עדיין למצוא מציאות.

מה לקנות? מה למכור? מה להחזיק?

המלצות קנייה: בנק לפיתוח ומשכנתאות, נכסים ובניין, מאורי בנייה ועליות חדשות יהיו איתות לתחילת פריצה משמעותית ... אזורים ויכולתה לפתוח בגל עליות ... דובק (סיכום נמוך יחסית), זיקית 5 ... עלייה תלולה מאוד. אפשר להצטייד ... בשערים נוחים יחסית), קופסאות ... (תשואה יומית של 75.0 אחוז), קליל 1 ... גל עליות משמעותי, אלקטורה 5.

כדאי להמשיך להחזיק את המניות ה... בינלאומי 5 (המניה בתנופה), איתן, ... עזרא, דלק ג, ערובת 0.5, אזורים, ... הבשרת הישוב, מת"מ 1, מישנאל, ... שנידר 5, עסיס, שמן, ארגר 1, אשת ... 1, ליגת (המניה בזינוק) מקט 5, אורין ... בכלי ציון 5 (המניה בזינוק), אירית ... תעשיות אלקטרוניקה, אגן (המניה ... רישנים 0.5, ים המלח (המניה ... פטרוכימיים, סנו בריגוס (המניה ... יצרא. מגור 0.1, טראוזיל 1, דלק ...

המלצות מכירה: שופרסל ... לוינשטיין 5 ב־227, דלתא גליל 1 — ... 6700, רוגוזין 1 — יש אלטרנטיבות ... יותר, לבידי אשקלון — ב־806, פולק 1 — ב־2949, המניה בשיא. ירדן — אכזבה ... מכור ב־3000 בהפסד.

אודי נחשון

העורך הכלכלי: צבי טימור

תקציב לפי מודל אידיאולוגי

בימים אלה מגיע לסיומו הדיון בתקציב המדינה והצעדים הכלכליים הנלווים אליו. לאסונו של המשק, גם תקציב זה עוסק בשאלה איך אפשר להקטין את הצריכה ולא עוסק בבעיה המרכזית — איך ניתן להגדיל את התוצר. גם בנושא צמצום הצריכה הפרטית והציבורית התקציב סלקטיבי. הוא עוסק בהורדת סכומים שוליים מתקציבי החינוך והבריאות. בעוד שעל־פי ד"ר יעקב שינין, מחברת „מודלים כלכליים" מקבוצת כלל, הרפורמה המוצעת במיסים היא לבדה תעודד את הצריכה הפרטית ותגרום לגרעון של כמיליארד דולר בתקציב המדינה.

תחזית זו של ד"ר שינין מנבאת משבר חריף לשנת 1988, כאשר הממשלה תצטרך לשחרר את הבלמים. כתוצאה משנת בחירות. על רקע קפאון או גידול איטי בתוצר ייווצרו לחצים חזקים להגדלת התעסוקה במגזר הציבורי והבטחוני. תוספת תעסוקה זו בסקטור הציבורי אמנם תגדיל את התוצר של השירותים הציבוריים ואת התוצר המקומי הכולל בכ־3 אחוזים, אך תגדיל במקביל גם את הגרעון במאזן המסחרי, שיגיע ל־3 מיליארד דולר, ואת הגרעון במאזן התשלומים השוטף לכ־1 מיליארד דולר. התפתחות זו וההלחצים שיתפתחו בעקבותיה יביאו שוב למשבר כלכלי לקראת סוף 1988, מייד לאחר הבחירות.

הממשלה תבטיח והיזמים ישקיעו

המודל עליפיו פועלת הממשלה הוא מודל אידיאולוגי, המבוסס על ההנחה שאם הממשלה תבטיח את החופש והיוזמה, היזמים ישקיעו וחלקי הציבור האחרים יעמידו את תוספת ההכנסה שברשותם לרשות היזמים. אולם מודל זה לא הוכיח את עצמו בשום מקום ולבטח לא בטווח הקצר. יוזמה פרטית וחופש עיסקי אינם סותרים הכוונה ממשלתית. אם הממשלה מנסה לעודד יוזמה פרטית היא אינה מחוייבת להשקיע בעצמה במפעלים ממלכתיים. היא יכולה להשקיע כספים במפעלים של הסקטור העיסקי. זהו ההבדל בין המודל הסינגפורי לבין המודל של תאצ'ר בבריטניה והמודל של באלאדור־שיראק בצרפת. בסינגפור הממשלה ריכזה את האמצעים ההוניים והעמידה אותם לצרכי השקעות.

ממשלת ישראל יכלה לרכז בידה את הסכום של מיליארד דולר שהשתחרר לה ולהעביר אותו ישירות להשקעות מועדפות, בצורת השתתפות בהון המניות של המפעלים. בכך היתה לוקחת על עצמה סיכונים, אך מזרזת השקעות. מאוחר יותר יכלה הממשלה למכור את המניות האלה, אם ליזמים או לציבור, בהשקעות שהבשילו.

המשק הישראלי סבל במשך תקופה ממושכת מעודף התערבות ממשלתית והכוונה פוליטית. מאחר שבהכוונה הפוליטית נתגלו ליקויים שונים, הסיקו רוב הכלכלנים כי אפשר לוותר בכלל על הכוונה ממשלתית. אולם היזמים עדיין מצפים שיגידו להם מה לעשות, ואין זה פלא, לאור התהפוכות של המדיניות הכלכלית. אבל קובעי המדיניות הכלכלית, שמסתפקים כיום בהכנת התנאים לצמיחה, אף לא יצרו אקלים מקרו־כלכלי שיעודד צמיחה. מורידים מיסים, אך למען לאזן את תוספת ההכנסה הפנויה הנובעת מכך, מגדילים את הריבית ולוקחים את הכסף בחזרה. רק שבמקום המדיניות הפיסקאלית, המדיניות המוניטרית ממלאת את תפקיד גובה המס. וזאת משום שהריבית מצטיירת כקביעה מקצועית ולא פוליטית. אם כי ברור כי שיעורה נקבע כתוצאה ממכלול התנאים הכלכליים והפוליטיים.

לא הצליחה לשנות

קובעי המדיניות מדברים הרבה על שינוי מבנה המשק, אך מבליטים תמיד נתון אחר, והוא היחס בין המועסקים בסקטור העיסקי לבין המועסקים בשירותים הציבוריים האזרחיים. למעשה, הבעיה המרכזית של המשק היא שיעור ההשתתפות הנמוך בכוח העבודה האזרחי, המגיע רק ל־50.7 אחוזים, מהאוכלוסיה בגיל 14 ומעלה. כתוצאה מהשיעור הגדול של מועסקים בשירותים הבטחוניים ומשיעור השתתפות נמוך של נשים. הבעיה השנייה היא אבטלת כ־7 אחוזים מכוח עבודה אזרחי מצומצם זה.

הממשלה, למרות מאמציה, לא הצליחה לשנות במאומה מבנה זה. התואם פחות או יותר את מבנה התעסוקה בארצות מפותחות. להיפך אם לשפוט את הממשלה לפי הכרזותיה, היא נכשלה במהלך זה.

ב־1981 הועסקו בסקטור העיסקי 900 אלף איש ובשירותים הציבוריים 381 אלף. ברבעון האחרון של 1986 היה מספר המועסקים בסקטור העיסקי 960 אלף איש ובשירותים הציבוריים 420 אלף נפש. כלומר, מספר המועסקים בסקטור העיסקי גדל ב־6.5 אחוז בתקופה זו, בעוד מספר המועסקים בשירותים הציבוריים גדל ב־10 אחוזים. באותה תקופה עלה מספר המועסקים בתעשיה מ־298 אלף ל־322 אלף איש, כלומר ב־8 אחוזים. התעשיה קלטה 40 אלף איש, ואילו מספר המועסקים בענף הבנייה קטן ב־20 אלף. מספר המועסקים בשירותים הפיננסיים התייצב ברמת השיא, אף על פי שהכל סבורים כי הבנקאות גדולה על המדינה. כיום מעסיק סקטור זה 135 אלף איש לעומת 110 אלפים בשנת 1981.

אין לאן לעבור

על מנת ליצור תעסוקה בתעשיה יש צורך בהשקעות גדולות בהרבה מאשר בשביל ליצור מקום עבודה בשירותים. המדיניות המונעת השקעות היא גם המייצבת את מבנה התעסוקה במשק, ולא להיפך. כפי שסבורים בממשלה, שהתעסוקה העודפת בשירותים הציבוריים מונעת את גידול התעשיה. גם הורדת השכר בשירותים הציבוריים בהשוואה לתעשיה, והתרחבות הפער בין שני הסקטורים ל־40 אחוז בממוצע, לא גרמו למעבר עובדים מהשירותים הציבוריים לתעשיה. פשוט, לא היה לאן לעבור.

יש לזכור כי חלק גדול של ההשקעות בתעשיה מיועד לייעול, לחסכון בכוח אדם, ומגביר את עתירות ההון. לכן, לשם תוספת תעסוקה בתעשיה יש צורך ביוזמה להשקעות חדשות. אולם הממשלה, המונחית על־ידי משאלות לב מבוססות על אידיאולוגיה, מנועה מלכוון השקעות ספציפיות ולעודד יוזמות בכיוון זה.

הבעיה המרכזית היא, שאם לא ישתנה משהו בתפיסה הכלכלית־מדינית של הממשלה, המשק ימצא עצמו שוב ב־1989 במשבר חריף. הלחצים מצד כל הגורמים יגברו והמשק הקפוא לא יוכל לספק את כל הציפיות. בינתיים יעברו עוד כמה שנים. אולם הממשלה הנוכחית אינה מסוגלת להכרעות כלכליות חדות. היא מנוטרלת בין שתי השקפות ודואגת רק לצרכי השבוע. אף אחד בממשלה הזאת אינו חושב, איך ייראו פני המשק בעוד שנתיים. ולבטח אין איש חושב איך הן צריכות להיראות בעוד עשר שנים.

צבי טימור

טור החדשות

עצמאות לסניפים וביזור סמכויות בבנק־הפועלים

במסגרת הארגון מחדש של מערך סניפי בנק־הפועלים הודיע הבנק על הרחבת סמכויות הסניפים בתחומים האשראי, קביעת העמלות ומתן ערבויות, והפיכתם בדרך זו ליחידות עסקיות בעלות עצמאות רבה יותר.

במסגרת ההסדרים החדשים יוסמכו הסניפים לתת מעתה הלוואות, ללא צורך באישור מוקדם של מינהלת האיזור וההנהלה הראשית, בסכומים הגבוהים פי שלושה ויותר מאלה שהיו נהוגים עד היום. לדוגמה, סניף השייך לקטגוריה הנמוכה מבחינת היקף פעילותו (הסניפים נחלקים ל־3 קטגוריות) יכול היה לתת הלוואות בסכומים שהגיעו לכ־20 אלף ש"ח. ללווה ועכשיו יוכל לתת הלוואות, ללא אישור מדרג גבוה יותר, עד כ־70 אלף ש"ח ללווה. סניף השייך לקטגוריה הגבוהה, שהעניק עד כה פחות מ־50 אלף ש"ח ללווה, יוכל להגיע לסכום הגדול פי שלושה ללווה אחד.

בנוסף לביזור סמכויות בתחום האשראי, יורחבו סמכויות הסניפים גם בתחומים נוספים, ביניהם קביעת שיעור העמלות ומתן ערבויות.

דובר בנק הפועלים ציין, כי הרחבת סמכויות הסניפים נועדה להתאים את מערכת הסניפים ליעדים החדשים של הבנק, ובמיוחד להגברת הפעילות עם לקוחות עסקיים בינוניים וקטנים ועם בעלי מקצועות חופשיים.

אודי נחשון

מאזני 1986

„טפחות" שיפר מאזנו אך הושבת ע"י ההנהלה

הרווח הנקי של בנק המשכנתאות „טפחות" ל־9 חודשים, שהסתיימו ב־31 בדצמבר 1986, הסתכם בכ־3 מיליון ש"ח, לעומת רווח לשנה שלימה ב־1985/86 בסך של כ־650 אלף ש"ח. התשואה נטו על ההון העצמי על בסיס שנתי היתה 4.3 אחוזים. מאזן הבנק גדל בתקופת הדו"ח בכ־4 אחוזים והגיע בסוף דצמבר שעבר לכ־2.6 מיליארד ש"ח, וגידול חל בהיקף ההלוואות לציבור שהגיעו לכ־2.2 מיליארד ש"ח, כ־9 אחוזים יותר מאשר בשנה הקודמת.

בתקופת תשעת חודשי הדו"ח בוצעו כ־13,300 הלוואות למשתכנים, בסכום כולל של 309 מיליון ש"ח. ו־58 הלוואות למוסדות וחברות בסכום כולל של 20 מיליון ש"ח.

הבנק הודיע בינואר השנה על מכירת חלקו בבנק כרמל למשכנתאות לקבוצה של משקיעי חוץ, המיוצגת על־ידי עו"ד כצמן, תמורת 2.25 מיליון דולר. אולם לעיסקה זו עדיין לא ניתן אישור מצד בנק ישראל. „טפחות" מחזיק כיום ב־35.2 אחוז בהון בבנק כרמל וב־67.6 בזכויות ההצבעה.

משרדי „טפחות" היו סגורים גם אתמול, לאחר שהנהלת הבנק החליטה ביום חמישי שעבר על השבתת מגן של הבנק בעקבות החרפת עיצומי העובדים והקפאון בנו"מ איתם.

א.נ.

גדלו רווחי „הדר" לביטוח

חברת הביטוח „הדר" סיימה את 1986 ברווח נקי של כ־2.3 מיליון ש"ח — גידול של 24 אחוז לעומת 1985. מנכ"ל החברה, בר־כוכבא בן גרא, מסר כי בשנה שעברה גדלה הפרמיה בביטוח חיים ב־30 אחוז והסתכמה בכ־14 מיליון ש"ח. מחזור הפרמיות בביטוח כללי ב־86' גדל ב־25 אחוז לעומת השנה הקודמת, והגיע ל־45 מיליון ש"ח. לדבריו, למרות התחרות החריפה בין חברות הביטוח בשנה שעברה, העלייה בהיקף התביעות והקפאת שער החליפין של הדולר, לעומת עליית המדד ב־20 אחוז — חלה ב„הדר" עלייה ברווחיות הביטוח הכללי. על־פי סיכומים ראשונים בחברה, נמשכת מגמת הגידול בביטוחי חיים ובביטוח כללי גם בתחילת 87'.

בביאורים לדו"ח החברה מצויין, כי לחברה נודע שייתכן כי תופנה כלפיה דרישה על־ידי מפרקי „פ.י.ט." להחזרת סכום שערכו, לפי מדד דצמבר 86', מגיע ל־800 אלף ש"ח. סכום זה הושקע על־ידי „הדר" בפקדון לזמן קצר באמצעות „פ.י.ט." והוחזר ל„הדר" כעבור מספר ימים בצירוף ריבית. אולם על סמך חוות דעת משפטית, נמנעה „הדר" מהפרשה בספרים על בסיס זה.

עובדי מל"ם ישנו מעמדם

מנכ"ל „מלם", החברה הממשלתית לעיבוד נתונים, הלל דוראי, הציג אתמול בפני עובדי החברה וההסתדרות את צורת ההיערכות החדשה של החברה והגיש טיוטת הצעה להסכם עבודה קיבוצי, אשר אמור לשנות את מעמדם של עובדי „מלם" תוך שלושה חודשים ממעמד של עובדי מדינה מושאלים למעמד של עובדי החברה הממשלתית.

על־פי הסכם המעבר, ייחתמו לפני שינוי מעמדם של העובדים שלושה הסכמים קיבוציים להסדרת מכלול הזכויות והחובות שלהם — חוקת עבודה בסיסית, הסכם שכר דו־שנתי והסכם פנסיה.

במסגרת ההיערכות החדשה בחברה, שתיכנס לתוקף ב־1 במאי 87', יצורף סניף ת"א למערך הכללי של החברה, שהנהלתו בירושלים. לחברה יתווספו שני אגפים — אגף התפעול (תפעול מערכות תוכנה, ניהול מרכז החישובים ועבודות ניקוב) ואגף תיאום מקצועי ופיתוח (תיאום והנחיה מקצועית של עובדי החברה וניהול עבודות ניקוב) ואגף תיאום מקצועי ופיתוח (תיאום והנחיה מקצועית של עובדי החברה וניהול עבודות פיתוח במתקני הלקוחות בארץ ובחו"ל). בנוסף לכך יורחב אגף השיווק, שיאויש על־ידי אנשי מכירות המתמחים בשוק הישראלי וביצוא. מל"ם כבר החלה לייצא מערכות שפיתחה למדינות דרום־אמריקה ובימים אלה היא מפתחת מוצרים חדשים במסגרת „מרכז המידע" המוקם בחברה.

א.נ.

אמפל הרוויחה 6.4 מיליון דולר

הרווח הנקי של חברת „אמפל", חברה אמריקנית־ישראלית מקבוצת בנק־הפועלים, בשנת 86' הגיע ל־6.4 מיליון דולר, לעומת כ־6 מיליון דולר ב־85'. הרווח הנקי למניה הגיע ל־0.27 דולר. המאזן של החברה גדל לכ־1.2 מיליארד דולר. ההון העצמי גדל לכ־100 מיליון דולר.

מהחברה נמסר, כי הרווח ב־86' בולט במיוחד לאור העובדה, שב־85' כלל הרווח הנקי הכנסה בלתי־רגילה בסך כ־650 אלף דולר, שלא חזרה על עצמה ב־1986.

עיקר עיסוקה של „אמפל" הוא במימון והשקעות בפיננסים, תעשיה, טכנולוגיה מתקדמת וחקלאות בישראל.

א.נ.

„נעמן" הולך על יוקרה

הגביע של „נעמן", בעיצוב האמן דוד שריר

מפעל „נעמן", החוגג עתה 50 שנה ליסודו, מכר בשנת 1986 מוצרי פורצלן בסך של 7.5 מיליון דולר. מתוכם 300 אלף דולר יצוא — כך מסר המנכ"ל כרמל לוי לעיתונאים שביקרו אתמול במפעל. הוא הרגיש כי להערכתו ימכור המפעל עד סוף שנה זאת מוצרי פורצלן בכ־10 מיליון דולר. כלומר, עלייה ב־25 אחוז, ומתוכם 700 אלף דולר ליצוא.

המנכ"ל מסר כי בשלוש השנים האחרונות השקיע קונצרן „כור", שנעמן בבעלותו, מיליון דולר בפיתוח מערך הייצור ובו דימון חדיש ותנורי שריפה רב־תכליתיים. לדבריו, ימשכו ההשקעות ובשלוש השנים הבאות ישקיעו במפעל 7 מיליון דולר, בהכוונה לבנות מפעל חדש באזור פיתוח ב', כלומר בגליל המערבי, כדי ליהנות מהלוואות נוחות ועזרה ממשלתית. מפעל „נעמן", הנמצא בעמק זבולון מול הקיבוצים כפר־מסריק ועין־המפרץ, אינו נהנה משום הקלה. המנכ"ל ציין את הקשיים הכספיים של המפעל בגלל העלות הגבוהה של המימון ובנוסף לכך את ההתחרות הקשה מול מוצרי פורצלן מיובאים, בעלי איכות נמוכה, במיוחד בארצות מזרח אירופה וארצות המזרח הרחוק. כרמל הוסיף כי רשת המכירות „קראוף" שבבעלות חברת־העובדים מחרימה את מוצרי „נעמן" ועוסקת ביבוא מוצרים זולים, בעלי איכות נמוכה מזו המיוצרת בארץ.

„נעמן" נוסד בסוף שנות השלושים, לפני מלחמת העולם השנייה, על־ידי הקיבוץ־הארצי ובעלי הון יהודים מצ'כוסלובקיה. ראשי הקיבוץ־הארצי באותם ימים ראו בהקמת המפעל, שהיה המפעל התעשייתי הראשון בקיבוץ־הארצי, פריצת דרך לעבר תעשיה למטרות בנייה, שכן באותם זמנים ייצרו ב„נעמן" לבני שמוט, וכן הרגישו את שיתוף הפעולה של הקיבוץ־הארצי עם בעלי הון יהודים באירופה, שבדרך זו הצילו את הונם. לבני שמוט כבר אין מייצרים ב„נעמן". המפעל התמחה בייצור פורצלן מסוגים שונים, כלי בית, צלחות קישוט וכלי נוי וכן מוצרים אחרים, חסיני אש, המיועדים לתעשיית הברזל.

ב־1971 נרכש המפעל על־ידי קונצרן „כור" וסופח לחטיבת מוצרי צריכה.

„נעמן" נחשב עכשיו כאחד המפעלים הידועים בעולם בתעשיית הפורצלן. לאחרונה ייצר המפעל גביע אליהו וצלחת פסח מיוחדת, בעיצובו של האמן הידוע דוד שריר. מן הגביע והצלחת ייצרו 500 יחידות בלבד והם נמכרו בגאלריות יוקרתיות בעולם. מחיר צלחת — 500 דולר.

במפעל עובדים 300 איש ורבות בו העובדות. עם גמר תוכנית ההשקעות יגדל מספר העובדים ל־370. השכר הממוצע לעובד 1000 ש"ח ברוטו לחודש.

חיים מרגלית

● היצוא של מפעלי הפלסטיקה היה 73 מיליון דולר. מזה לאירופה 37 מיליון דולר, צפון אמריקה 23 מיליון דולר, דרום אפריקה 4 מיליון ו־8 מיליון לארצות שונות. מתכת, 48 מיליון דולר, 23 מיליון דולר לאירופה, 16 מיליון דולר לארה"ב, 3 מיליון לדרום אפריקה.

מזון — 49 מיליון, מהם 41 לאירופה, 7 מיליון לצפון אמריקה.

היצוא האחר של מפעלים שונים בתחום העץ, הגומי, האלקטרוניקה ואחרים בסכומים קטנים ויותר.

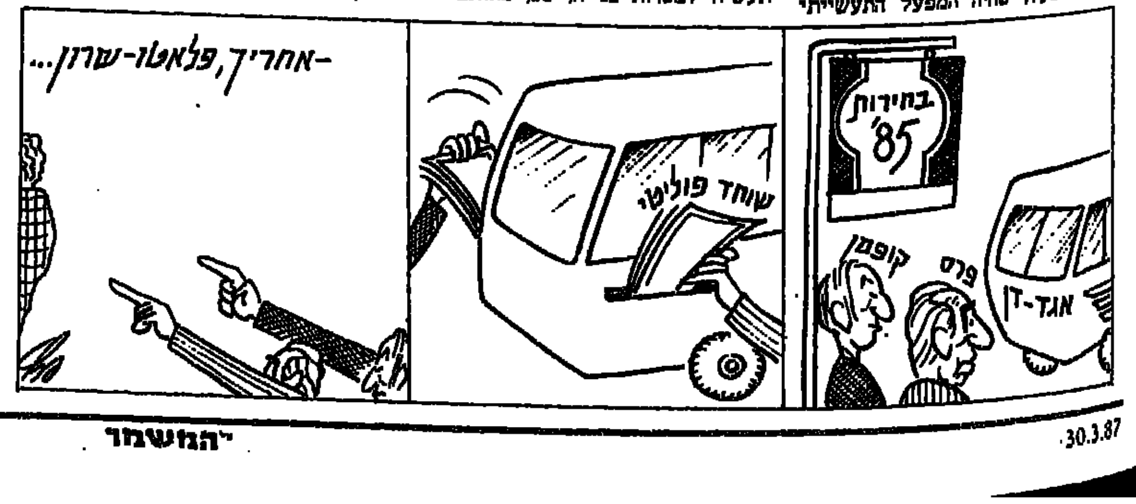

שליש האוכלוסיה חוששים מאבטלה ופשיטת רגל

● 51 אחוזים מאזרחי המדינה חוששים שיפגעו באופן אישי מאבטלה או מפשיטת רגל. כך עולה מסקר דעת קהל מיוחד שנערך על־ידי „מכון המחקר „דחף"", בהזמנת השבועון „כספים". לחשש זה יש השפעה ברורה על מיתון ברכישת מוצרים בני־קיימא.

הפסימיות מתבטאת גם בכך, שמספרם של האנשים החוששים שמצבם הכלכלי יחמיר בחצי השנה הקרובה עולה במעט ממספרם של אלה החושבים כי מצבם ישתפר.

הפסימיות וחוסר הביטחון גורמים, כאמור, למיתון בכוונות לרכישת מוצרים. רק 6 אחוזים מהאוכלוסיה מתכננים לרכוש דירה או מכונית בשישה החודשים הקרובים ורק 12 אחוזים מתכננים לרכוש מכשיר חשמלי (טלוויזיה, וידאו וכו').

הסקר הוזמן על־ידי שבועון „כספים" ובוצע על־ידי מכון „דחף" בהנהלת ד"ר מינה צמח. הוא הקיף מדגם מקרי של 1,219 אזרחים.

הכרומוזום הקטלני

בין סיבות המוות נחשבת מחלת האלצהיימר לקוטל הרביעי במספר של צעירים וקשישים בארה"ב. היא גורמת להרס כושרים הגופני והנפשי של הלוקים בה והם מאבדים צלם אדם וסובלים יסורים ממושכים עד למותם.

למעלה מ־2.5 מיליון בני־אדם לקו במחלה זו בארה"ב וסכומי עתק, הבאים ממקורות ציבוריים ופרטיים, מושקעים בהתחקות אחר גורמיה.

ארבע קבוצות של חוקרים איתרו באחרונה גן בעל תכונות "סגוליות" המחשידות אותו בגרימת קילקולים ברקמת המוח האופייניים למחלת האלצהיימר. קבוצה נוספת של חוקרים, העובדים ב"גנרל הוספיטל" בבוסטון, עלתה על עקבותיו של "מרקר" (ציון, סממן) גנטי הקשור במחלת האלצהיימר. על סמך גילוי זה טוענים החוקרים מבוסטון, כי לפחות סוג אחד של המחלה קשור בגורם תורשתי.

האלצהיימר "התורשתי" מתאפיין בזה שהוא מופיע באותה משפחה גם אצל אנשים צעירים יחסית, בשנות ה־40. גם סוגים אחרים של אלצהיימר קשורים עם תורשה, אך בשילוב עם סיבות נוספות.

החוקרים מבוסטון איתרו את ה"מרקר" בכרומוזום מס' 21 של תאי האדם. (לבני־אדם יש 46 כרומוזומים). בכרומוזום 21 יש כ־500 גנים. הגן הי"21 קשור כנראה גם לתסמונת דאון (מונגולואיזם). הלוקים בתסמונת דאון עוברים שינויים ברקמת המוח האופייניים למחלת האלצהיימר בהגיעם לגיל 35.

כאמור, מצאו החוקרים את הגורם לאלצהיימר באחד מ־500 הגנים שבכרומוזום מס' 21. גן סמוך לו באותו כרומוזום אחראי כנראה לפגם התורשתי הגורם לתסמונת דאון.

מחלת אלצהיימר "משפחתית", המופיעה באותה שושלת, מאיימת על 50 אחוז מבני המשפחה. אך גילוי מיקומו של הגן אין בו לפי שעה כדי לעזור לחולים או לחולים פוטנציאליים. הבדיקה גם מאוד מסובכת ובעייתית.

ניתוחים שלאחר המוות אצל חולי אלצהיימר גילו שכבות של חלבון בשם אמאלואיד פרוטאין (AMYLOID PROTEIN) המצטבר אצל אנשים בגיל מופלג. את היווצרות החלבון הזה קושרים עם אותו גן הגורם לאלצהיימר. כל זה עדיין בשלב של מחקר. אם וכאשר יקבעו בוודאות את הגן הגורם לאלצהיימר ולשאר קילקולים ברקמת המוח, ייתכן וניתן יהיה לחפש אמצעי מנע בשיטות של הנדסה גנטית. כן מניחים, כי ניתן יהיה להשפיע על־ידי שינוי התנאים הסביבתיים. החוקרים בדעה, כי מלבד התורשה יש לאלצהיימר גם סיבה סביבתית, התנהגותית. כך למשל נצפתה מחלת אלצהיימר אצל מתאגרפים. ייתכן ובנוסף לנטיה תורשתית מהוות הפגיעות בראש תוך כדי התאגרפות מאיץ להתפתחות המחלה.

ממרח נגד איידס

תרופה נגד מחלות ויקנה שונות שפיתח לפני שש שנים פרופ' שיניצקי ממכון ויצמן ברחובות, שנקראת "אקטיב ליפיד", אמורה להביא מזור לחולי איידס וללוקים בפרטן מסוגים שונים.

התרופה נרכשה להמשך הפיתוח ולשימוש פרמקולוגי ומסחרי על־ידי חברה אמריקנית ובאחרונה נתבשרנו כי ד"ר יהודה סקורניק החל להשתמש בתרופה זו לטיפול נסיוני בחולי איידס במצב קריטי.

עד כה עברו את הטיפול הנסיוני 14 חולים, רובם מחו"ל, ולדברי ד"ר סקורניק התוצאות מעודדות.

התרופה מופקת בצורת משחה ואפשר להשתמש בה כממרח. מדובר למעשה במזון המופק מחלבוני ביצים, חומר שאינו מזיק. המנה היומית היא 10 גרם. התכשיר מורכב ממבנים של תאים וכדרך זו יורדת רמת הכולסטרול.

החומר גורם, כאמור, לריכוך הממברנה החיצונית של התא ועל־ידי כך פועל נגד נגיף האיידס, הזקוק לרמה גבוהה של כולסטרול, כדי לחדור לתוך תאי הדם הלבנים, כך, על כל פנים, טוען פרופ' רוברט גאלו, מהחוקרים הבולטים של מחלת האיידס. סברה אחרת היא, שהחומר פוגע בממברנה של הנגיף עצמו. עם זאת, מסכימים כולם, כי ה"אקטיב ליפיד" אינו תרופה נגד המחלה, כלומר, היא אינה מרפאת מהמחלה, אלא רק בולמת את התקדמותה.

משרד־הבריאות אישר טיפול נסיוני לחצי שנה בתרופה זו כדי לעמוד על ערכה השימושי. עד כה קיבלו טיפול בה בארץ, כאמור, 14 איש ולדעת ד"ר שלמה מעיין, המתמחה באיידס ב"הדסה" עין כרם, זהו מספר קטן מכדי שאפשר יהיה להסיק מסקנות לגבי יעילותה של התרופה. הוא הדגיש, כי הלוקים באיידס סובלים ממחלות שונות בשל המערכת החיסונית הפגועה או ההרוסה שלהם ובמקרה זה ה"אקטיב ליפיד" אינו רלבנטי. הוא מציע להמתין לתוצאות הטיפול בתרופה בארה"ב, שם ניתן לבדוק אותה בקבוצה גדולה של חולים.

תרופה אחרת שהועברה לאישור משרד־הבריאות לשימוש נסיוני מכונה "A.Z.T.", קיצור המילה אצידותימידין. תרופה זו מחזקת את מערכת החיסון של החולים על־ידי שיקום הלימפוציטים מסוג טי — גופי דם התוקפים פולשים לגוף. יש סברה שהתרופה מנטרלת אנזים מסויים הנחוץ לשיכפול הנגיף ומשום כך מצליח הגוף לשקם במידה מסויימת את מאגר הלימפוציטים, שמתפקידם להגן על הגוף מפני פולשים ומנצלים את הירידה בכושרו החיסוני של החולה.

לתרופה זו ישנם תופעות לוואי רציניות, אך בכל זאת היא נמצאת בשימוש והאספקה אינה מכסה את הביקוש. כיום היא נמצאת בשימוש נרחב בארה"ב ובבריטניה.

תסמונת ה"X" החלש

בתהליך ההפריה נוטלים חלק 23 כרומוזומים מצד האם ומספר זהה מצד האב. את מינו של העובר קובעת תרומתו של האב. האם תורמת תמיד זוג כרומוזומים מסוג "X" וכרומוזום מסוג "Y".

הרופאים והחוקרים מצאו לאחרונה, כי ייתכן שאחד מהכרומוזומים הנקראים "X" הוא דווקא הכרומוזום ה"חלש". כך יוצא עובר מצוייד ב"סט" כרומוזומים, כשאחד מהם, משום מה, אינו ב"קו הבריאות". הכרומוזום "X" החלש הזה גורם לפיגור בהתפתחותו של הילד, ואין הכוונה רק לפיגור שיכלי.

הכרומוזום ה"חלש" מואשם בכך שהוא גורם ראשון במעלה בהאטת התפתחותו של הילד. כך, למשל, הוא גורם להופעת קשיי למידה. גם המראה החיצוני של ילד כזה הוא אופייני — ייתכנו אזניים בולטות, מצח מוארך, אשכים מוגדלים, ליקויים במפרקים. אך הסימנים החיצוניים האלה אינם הכרחיים. ה"איקס" החלש אחראי ל־10 אחוז מכל מקרי האוטיזם.

נשים שלהן "X" חלש אינן חשופות לפגעים כמו הגברים. זאת משום שלנשים יש זוג "איקסים" בעוד שלגבר יש "X" ו"Y". למרות זאת, לא כל הנשים מחוסנות מפני ליקוי ה"איקס" החלש, ולא כל הגברים לוקים בסינדרום זה, למרות שהם בעלי "X" חלש. לכל היותר הם נושאי תורשה.

לפי המשוער, 20 אחוז מכל בעלי ה"X" החלש הם רק נושאי תורשה מבלי שהדבר ישפיע על התפתחותו של העובר. אצל נשים עם "X" חלש רק 33 אחוז לוקות בתסמונת שהוזכרה לעיל.

לעת עתה אין יודעים כיצד ה"איקס" החלש משפיע על ההתפתחות השכלית של הילדים. החוקרים בדקו ומצאו שאצל ילדים הלוקים באוטיזם, ואשר הם בעלי "איקס" חלש, הקשר בין תאי העצבים במוח פחות מפותח. הוא הדין לגבי הסינופסים. המראה של המוח קצת שונה. לדברי החוקרים יש אצל ילדים אלה סימני ליקוי מבני.

החוקרים מצאו, כי תסמונת ה"איקס" החלש נפוצה למדי ולכן יש לערוך בדיקות מוקדם ככל האפשר. אפשר אף לבדוק את מי השפיר ולדעת אם העובר נגוע בתסמונת "איקס" חלש. כאשר התוצאה היא "חיובית" — כלומר, כאשר העובר נגוע ב"איקס" חלש — אין פירוש הדבר פיגור, ייתכן שהילד יהיה רק נושא־תורשה, אך הוא עצמו אינו נגוע. גילוי מוקדם מאפשר טיפול מוקדם, המחליש את הפגיעה בתיפקודו של הילד.

החולה שיודע לשאול

תוצאות מחקר של ד"ר שושנה שילד על תגובות למידע על סיכון גנטי הוצגו בכנס שאורגן ע"י החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל־אביב.

מתוצאות המחקר עולה, כי ההחלטה ללדת ילד או לאו ללדת קשורה בעיקר בתפיסה סובייקטיבית של הסיכון, ולא במצב האובייקטיבי במונחי הסתברות למום. נמצאו הבדלים בין גברים ונשים. הגברים הושפעו יותר מהמידע האובייקטיבי, ואילו הנשים ממידע קודם ומהקשר עם היועץ.

זוג חוקרים אחר בדק חרדות של נשים הרות תוך כדי הריון. הם מצאו כי החרדה היתה קטנה יותר אצל נשים אשר ידעו מראש את מין העובר, גם כשזה לא תאם את משאלתן, בהשוואה לנשים הרות שלא ידעו את מינו.

הפסיכולוגים מאוניברסיטת הנגב בדקו תגובות לתנאים בחדר הלידה בבית חולים סורוקה אצל משכילות יהודיות ונשים בדואיות. חוקרים מתל־אביב בדקו "התמודדות גברים עם החשש לעקרות".

אחת השאלות המטרידות את הרופאים היא עד כמה הם יכולים או חייבים לתת מידע לחולים במחלות קשות, כגון מחלות סרטן. מובן מאליו שרופא המצדד בדעה שיש למסור מידע מלא לחולה יהיה מבחינה זו "בריא" יותר מאשר רופא המתנגד לגישה כזו. לחולה השואל שאלות ונחשב למתוחכם מוטב לתת מידע מלא, טוען ד"ר מריאן אמיר מהאוניברסיטה העברית.

רנטגן מסוכן מקרינה גרעינית

רוב בדיקות האיבחון המבוצעות בהזרקת חומר רדיואקטיבי פחות מסוכנות מבדיקת רנטגן. הדבר תלוי כמובן, בכמות הקרינה שסופג הנבדק. דעה זו השמיע ד"ר משה מלול מהמחלקה הגרעינית של בילינסון במסגרת יום עיון על שימוש בקרינה בתעשייה וברפואה.

עד כה לא דווח על תמותה או תחלואה בעקבות שימוש בחומרי קרינה באמצעי עזר לאבחנה, אמר ד"ר מלול. יש לציין, שמדובר בשימוש בחומר רדיואקטיבי ובקרינה לצורכי אבחנה. סיפור אחר הוא כאשר משתמשים בחומר זה לצורכי טיפול, כמו למשל שימוש ביוד רדיואקטיבי לשם "שריפת" שאריות בלוטת התריס, בתוספת לניתוח סילוק תאים החשודים כמסרטנים.

ביום עיון שהתקיים באחרונה הציגו המארגנים מיכשור איבחון המושתת על שימוש בחומרי קרינה רדיואקטיביים. הנבדק מקבל מנה של חומר ובו בזמן מבצעים צילומים רבים, בכמויות שאי־אפשר לבצעם בשיקוף רנטגן רגיל. את הצילומים מבצעים בשילוב עם מחשב הקולט את הנתונים ומאחסן אותם לצורכי דיון וניתוח רפואי. מאגר כזה של אינפורמציה אי־אפשר להשיג ללא מחשב.

ד"ר מלול אמר, כי המלה האחרונה ברפואה הגרעינית קשורה בקרדיולוגיה. בעזרת איזוטופים ניתן לאתר מחלות לב וכן ליקוי בתיפקוד שריר הלב. בדיקות אלה מאפשרות איתור מוקדם של מחלות לב וכן טיפול מונע. בבדיקות איבחון מסוג זה אף ניתן להזריק חומר ניגודי רדיואקטיבי בריכוז מתאים במקום מסויים בגוף, וזה מאפשר בדיקה מדוייקת של שריר הלב.

ברוב בתי־החולים ישנן כבר מחלקות לרפואה גרעינית.

נאפולי בדרך לאליפות: ניצחה את יובנטוס 1:2

ליגות באירופה

קבוצת נאפולי שוב מוליכה עם 5 נקודות יתרון על שכנתה בצמרת טבלת הליגה האיטלקית, רומא, לאחר שניצחה את האלופה, יובנטוס — 1:2, בעוד שרומא הפסידה לאודינזה — 2:1.

את השערים לנפולי הבקיעו: סנדרו רניקה ופרנצ'יסקו רומאנו, ממסירותיו הנפלאות של דייגו ארמנדו מאראדונה. את השער ליובנטוס כבש אלדו סרנה, ממסירתו של הצרפתי מישל פלאטיני בדקה ה־50.

82 אלף צופים חזו במשחק בנאפולי.

מישגה של הבין־לאומי ברונו קונטי מרומא, שמסר חורה לשוערו, פרנקו טנקרדי, איפשרה לותיק פרנצ'יסקו גרציאני לכבוש לזכות אודינזה, שניצחה 1:2. את השער השני כבש הבלם מאסימו סטורגאטה, בדקה ה־81.

אינטר, במקום השלישי, עם 31 נקודות, כמו לרומא, סיימה בתיקו אפס עם טורינו. מילאן הפסידה בביתה לסמפדוריה — 2:0.

תוצאות נוספות: ברשצ'יה — אבלינו 0:2; קומו — אטלנטה 1:2; פיורנטינה — אסקולי 1:2; וורונה — נאפולי 0:1.

איינדהובן – אייאקס 0:1

במיפגש הגדולות בליגה ההולנדית, שנערך באיינדהובן, ניצחה האלופה, פיליפס, את המוליכה, אייאקס אמסטרדם — 0:1.

על־אף הפסדה מוסיפה אייאקס להוליך עם 42 נקודות מ־25 משחקים, ומקדימה בנקודה את פיליפס, עם 23 משחקים.

פיינורד רוטרדאם עלתה למקום השלישי (29 מ־24 משחקים), לאחר שהביסה את טוונטה אנסחדה — 0:5.

תוצאות נוספות: וונדלן — ספארטה רוטרדאם 1:1; אקסלסיור רוטרדאם — וונראם 2:3; פורטונה סיטארד — דאן האג 0:4; אוטרכט — חרונינגן 0:1; צוולה — גו אהד 0:3.

נצחון גבוה לבריז'

— קבוצתו של רוני רוזנטל, פ.צ. בריז', הביסה אתמול, במחזור ה־25 בליגה הבלגית, את ברשם — 0:5, ועלתה למקום השלישי, עם 34 נקודות מ־24 משחקים.

אנדרלכט ומאלין מקדימות ב־7 נקודות (41) את בריז', ולהן משחק עודף.

אנדרלכט השיגה נצחון חוץ על ראסינג ג'נט — 1:3, ומאלין גברה על סרקל בריז' — 1:3.

בין יתר התוצאות: לוקרן — בוורן 0:2; קורטראי — מולנבק 0:2; אנטוורפן — סטנדרד 0:1; וארגם — פ.צ. ליאז' 1:3.

מאבק בורדו–מארסיי על התואר

המאבק על הבכורה בליגה הצרפתית בכדורגל ניטש בין בורדו ומארסיי, הצועדת בראש, עם מספר נקודות זהה — 42 מ־29 משחקים.

בורדו גברה על נאנסי — 2:4. ג'ירס, שחזר להרכב לאחר שהחלים מפציעה בת חודשים, הבקיע שני שערים לבורדו. את שני השערים הנוספים כבשו: היוגוסלבי ולאדימיר ווויביץ' וז'אן־מארק פררי.

50 אלף צופים ראו בסנט־אטיין כיצד ניצחה הקבוצה האורחת, מארסיי, על המקומית — 0:1. את שער הנצחון הבקיע פטריק קוביינס בנגיחת־ראש נפלאה.

היה זה הנצחון הראשון של מארסיי בסנט־אטיין מזה 37 שנה.

ברנאר זנייר כבש שני שערים לטולוז בנצחון על ברסט — 0:3, והעלה את מאזנו בראש טבלת המבקיעים ל־14.

● תורכיה: במשחק המרכזי במחזור הביסה גאלאטסראיי את סאמסון — 1:4 ומדורגת רביעית, עם 36 נקודות מ־24 משחקים. בראש צועדת טראבזון, שסיימה בתיקו אפס עם זונגולדאק, כשהיא מקדימה בנקודה את האלופה בשיקטאש, ובנקודתיים את גלאטה. בשיקטאש השיגה נצחון חוץ על קוצ'אלי 1:2.

וילאנדר גבר על מקנרו

הטניסאי השבדי מאטס וילאנדר, שעמל קשה כדי לנצח את גלעד בלום, הכניע במשחק גמר הטורניר בבריסל את ג'ון מקנרו — 3:6, 4:6.

בגמר הטורניר בנאנסי, ניצח האוסטרלי פאט קאש את בן ארצו וולי מאסור — 2:6, 3:6.

נצחון ללייקרס

לוס־אנג'לס לייקרס גברה בליגת האן.בי.אי. על יוסטון־רוקטס — 109:123.

תוצאות נוספות: אינדיאנה — אטלנטה 114:120; דאלאס — וואשינגטון 107:114; דטרויט — דנבר 109:121; גולדן־סטייט — יוטה 110:116.

סיראקוז – אינדיאנה בגמר המכללות

קבוצות הכדורסל של סיראקוז ואינדיאנה יתמודדו הערב בגמר אליפות המכללות של ארה"ב.

במשחקי הצי־גמר הכניעה סיראקוז את פרובידנס — 63:77, ואינדיאנה גברה על נבדה לאס וגאס — 93:97.

קולות בהפועל נגד הבאת זרים לקבוצות בליגה הלאומית

מזכירות מרכז הפועל המשיכה אתמול בדיוניה בנושא שיתוף שני שחקנים זרים בקבוצות הליגה הלאומית.

ניסן ורדומיצקי, מנהל אגף הארגון במרכז הפועל, התנגד לשיתוף שחקנים זרים וזאת מהנימוק הכספי. לדבריו, קבוצות הכדורגל נמצאות על סף פשיטת־רגל וכל הכבדה כספית נוספת תביא אותן לאבדון. "הכדורגל ימשוך את כל הכסף אליו ותוך זמן קצר לא יישאר כסף לשאר הספורט".

יוסף ענבר, יו"ר איגוד הכדורסל לשעבר, אמר שאין כל דמיון בין הבאת שחקנים זרים לכדורסל ולכדורגל. בניגוד לשחקני הכדורסל הרי לשחקני כדורגל יש לשלם גם לשחקן עצמו, וגם לאגודה, דבר שמעלה את העלות. "השחקנים שיבואו לא יהיו מהשורה הראשונה ולא יהוו אטרקציה, כך שאין לצפות שיבוא יותר קהל למגרשים". על־אף שהוועדה המליצה לבצע נסיון לשנתיים, טוען ענבר, ש"מנסיון אני יודע שרק אסון טבע יכול להחזיר את הגלגל לאחור".

מוטי מוקסי, חבר המזכירות, טען שכל עוד אין מפרידים את הקבוצות המקצועיות מהפועל אין על מה לדון על הבאת שחקנים זרים. "אם רוצים לחקות מדינות זרות או נחקה גם את הניהול. כל קבוצה מקצועית שלא תוכל להחזיק את עצמה תתפרק, ולא יוזרם לשם כסף ציבורי".

אורי קרני, מזכיר הפועל פ"ת וחבר־הנהלת ההתאחדות לכדורגל טוען שהבאת שחקנים זרים יביא לשיפור מוסר־העבודה של השחקנים הישראלים ואף מחירם יהיה נמוך יותר. הוא קרא לכל המרכזים להורות על הורדת התשלומים לשחקנים כי "לפי רמתם אין הצדקה לתשלומים כה גבוהים".

המשך הדיון בישיבת המזכירות הבאה.

אונגריה מתעניינת

משחקי הפועל מקבלים תהודה אפילו באונגריה, שאינה מקיימת יחסים דיפלומטיים עם ישראל. העתון האונגרי הנספורט, "מונר", פירסם בהרחבה במדור הספורט שלו על משחקי הפועל וציין והדגיש כי מופע הפתיחה יתקיים ביום העצמאות, בהשתתפות נשיא המדינה, הרצוג, וראש הממשלה, יצחק שמיר.

במברק ליו"ר הוועדה המארגנת, יצחק אופק, ביקש עורך העיתון, כי למשחקי הפועל ה־13 תוזמן נבחרת ההיאבקות של אונגריה.

"אני מקווה לראות את הספורטאים שלכם אצלנו" — כתב אופק במיברקו לעורך העתון האונגרי.

צוותים רפואיים יטפלו בהתנדבות בספורטאים במשחקי הפועל ה־13

יותר מ־45 רופאים וכ־100 אחיות ופיזיותרפיסטים יטפלו בספורטאים שישתתפו במשחקי הפועל ה־13, הנפתחים במופע המרכזי של יום העצמאות, ב־5 במאי.

בכל אחד מכפרי האיכסון של הספורטאים יופעל צוות רפואי ובכפר שיאכלס 410 ספורטאים ויותר תוקם גם מרפאה.

פרטים על־כך מסר אתמול מנהל אגף הרפואה במשחקי הפועל, ד"ר ישראל קורן. רופאי הצוות הרפואי, המונה כ־90 איש, יפעלו בהתנדבות. הצוותים הרפואיים יותאמו למקצועות התחרויות ורופאים יטפלו באותם ענפים, שיש להם בהם מומחיות בתחום הרפואה הספורטיבית.

ד"ר ישראל קורן ציין, כי קופת־חולים הכללית תתרום לרופאים את התרופות והחומרים הרפואיים הנדרשים כמו תרופות ותחבושות.

כל קבוצה של כפרי איכסון תשובץ לבית־חולים איזורי, לצורך טיפול במקרי חרום.

30.3.87

מכבי ת"א זכתה באליפות ה־28, ה־18 ברציפות – ניצחה את הפועל ת"א 68:78

מכבי תל־אביב: עכשיו לוזאן!

ארואסטי עשה את מהלך האליפות ★ מאגי וג'מצ'י – היעילים במגרש ★ שחקני הפועל תל־אביב גילו חולשה רבה במחצית הראשונה (28:41) ★ המשחק המכריע בפליי־אוף לא התעלה ★ פרישמן ומרסר רק הקטינו ★ הפועל ת"א יסתפק בקוראץ'

כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

אמש, לאחר המשחק השלישי בין שתי התל־אביביות, בגמר הפלייאוף, לא היה ספק לגבי הצופים מי הקבוצה הבכירה במדינה, ומי ראויה לתואר האלופה. מכבי ת"א גברה במשחק השלישי על הפועל ת"א — 68:78, לאחר יתרון גדול יותר במחצית — 28:41. למכבי ת"א היתה זו זכייה 28 — ה־18 ברציפות.

כוכבי האלופה הוכיחה כי משחק הגנה המצויין שלה יכול להכריע כל קבוצה.

ב־20 הדקות הראשונות איבדו שחקני הפועל ת"א 10 כדורים (סה"כ במשחק 17), ואילו מכבי רק 13.

לי ג'ונסון המשיך בשמירתו היעילה על דון רובינזון, שסיים את המשחק עם מאזן דל של 16 נקודות. גם ג'ון ויליס התקשה לקלוע והסתפק ב־4 נקודות.

לארגי – אפס נקודות

סיוט המשחק שייך ללא ספק למייק לארגי, שסיים את המשחק עם אפס נקודות כשהוא נכנע לשמירה המעולה של דורון ג'מצ'י והוואר לאסוף. לארגי לא הגיע כלל למצבי קליעה, ולא זרק לסל אף כדור מהשדה.

לאוואן מרסר היה מצויין. אולם האיש מספר 1 בהפועל ת"א היה עמוס פרישמן, שהיה הקלעי הבולט במשחק, עם 25 נקודות (חמישה סלי 3). פרישמן ומרסר, לבדם, לא יכלו למכונה המשומנת של מכבי ת"א, שגם אם לא שיחקה בהילוך־גבוה היתה יעילה.

דורון ג'מצ'י הוכיח כי הוא נמצא בכושר מצוין. בדקות ששיחק צלף ללא בעיות. דורון נאלץ לפנות את מקומו לטובת חברו, מיקי ברקוביץ', שנכנס למשחק רק בדקה ה־26 — מקרה נדיר מבחינתו של מיקי, שלא קיבל זאת ברוח טובה, אך העדיף לשתוק ולצפות לימים אחרים.

האוורד לאסוף, שתפס מקום של קבע בחמישייה, שיחק ביעילות רבה. אמנם בדקות מסויימות התקשה לבלום את מרסר, אך השתלב היטב במשחק הקבוצתי של חבריו והיווה גורם בנצחון.

קווין מאגי תרם את שלו, עם 24 נקודות ו־11 כדורים חוזרים. הפציעה ברגלו ניכרת, אך קווין נלחם ועשה את שציפו ממנו. חברו לי ג'ונסון (10 כדורים חוזרים) ו־14 נקודות, הוכיח שוב כי הוא בכושר מצוין.

האיש של מכבי ת"א היה ללא ספק מוטי ארואסטי, שנכנס בדקה ה־9, במצב של 16:18, ושיחק מצוין, תוך שהלהיב את חבריו וחילק אסיסטים מצוינים.

שחקני מכבי ת"א זרקו מהשדה 63 פעם, ודייקו ב־32 (50 אחוז). הם קלעו 3 סלי נקודות (ג'מצ'י 2 ומאגי 1), ובעונשין 11 מ־17. הפועל ת"א זרקה רק 39 פעם ודייקה ב־25 (64 אחוז). עמוס פרישמן קלע 5 סלי 3 נקודות ובעונשין 13 מ־18.

שחקני מכבי ת"א קטפו 29 כדורים חוזרים לעומת 19 של יריביהם מהפועל ת"א.

שליטה מוחלטת

שחקני הפועל ת"א הוליכו רק בדקה ה־2, 6:7. כניסתו של מייק לארגי, במקום שחר דיקמן, לא הצליחה לגרום למהפך. שליטת מכבי ת"א בהגנה היתה מכרעת, ודורון ג'מצ'י צלף ללא רחם — 11:16, 26:34, (15) 26:39 ובמחצית — 28:41 למכבי ת"א.

במחצית השנייה נכנס ברקוביץ' בדקה ה־26, ואז נרשם גם הפרש השיא במשחק — 41:62 (27). גם בדקה ה־31 הוליכה מכבי ת"א ב־21 הפרש — 47:68. אולם יציאתם של ארואסטי ולאסוף בחמש עבירות והיחלשות ג'ונסון ומאגי, איפשרה לפרישמן ומרסר לצמק ל־10 נקודות בלבד בסיום — 68:78.

שפטו ראובן וירובניק ודוד דגן, בהיכל הספורט ביד־אליהו.

השחקן המצטיין: מוטי ארואסטי

★ קלעו למכבי ת"א: מאגי 24; ג'מצ'י 20; ג'ונסון 14; ברקוביץ' 8; ארואסטי 6 ולאסוף 6.

★ קלעו להפועל ת"א: פרישמן 25; מרסר 21; רובינזון 16; ויליס 4 וקאליש 2.

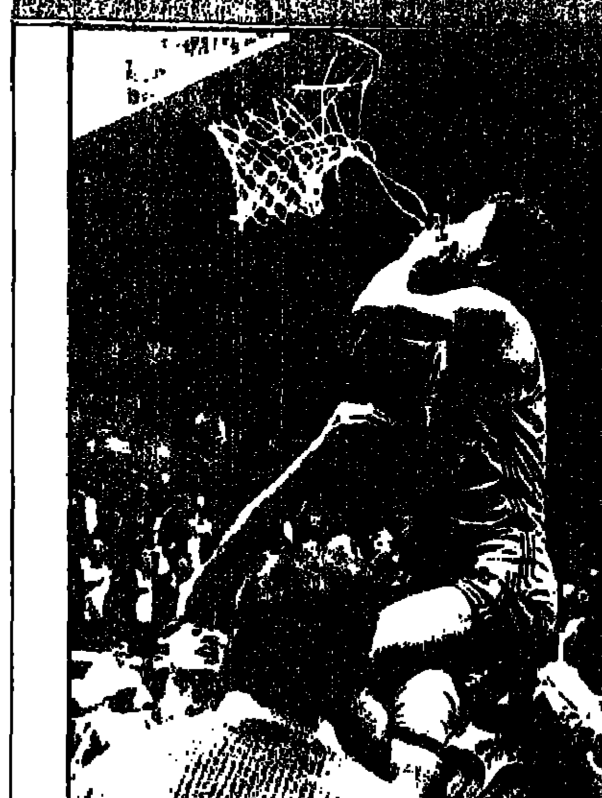
מוטי ארואסטי, גיבור הדרבי השלישי, חותך ומנשק את רשת הסל (תצלום: אריה קנפר)

ארבע עלו לגמר אליפות ההתיישבות

קבוצות רמת־הכובש, משמר־העמק, מעוז־חיים ונצר־דור ישחקו בשבת, 11 באפריל, בגמר אליפות ההתיישבות העובדת בכדורסל לשחקנים ותיקים מעל 40.

במשחקים שנערכו בשבת הושגו התוצאות: בגבעת־ברנר ניצחה רמת־הכובש את גבעת־ברנר — 64:78.

במשמר־העמק הכניעה משה"ע את הזורע — 38:71 ואת מעגן־מיכאל — 41:64. הזורע — מעגן־מיכאל 29:30.

בנצר־השלושה זכתה בבכורה מעוז־חיים שגברה על בית־אלפא — 38:39 ועל בית־השיטה — 29:58. בית־אלפא — בית־השיטה 33:48.

מכבי חגגה ורק מיקי חשב על חיסול חשבון...

מאת יצחק ויסהוף

שריקת הסיום של הבין־לאומיים ראובן וירובניק ודוד דגן הזניקה את שחקני מכבי ת"א לעבר "המספריים" שהוכנו מראש וכל שחקן, לפי תורו, גזר את רשת הסל ואז בוצעה ההקפה המסורתית.

בכבוד של נשיאת הרשת על הצוואר זכה מוטי ארואסטי. הגיע פ. מוטי, יחד עם בנו איתי, רצו על המשטח כאחוזי־תזזית. לתשואות האוהדים.

באותן דקות לא נראה אף שחקן, או חבר הנהלה של הפועל ת"א על המשטח. אפשר היה להבין אותם. שחקני מכבי ת"א נעמו רק לאחר שמנהל הקבוצה, שמואל מחרוסקי, העניק נשיקה לכל אחד מהם, והפנה אותם לחדר־ההלבשה, שם ספגו "צינונות" ממאמן הקבוצה צבי שרף, שהזהיר אותם לבל ירימו אף את האף, מאחר שביום חמישי יש גמר נוסף. כשהשחקנים כבר היו בחדר־ההלבשה התהלך קווין מאגי על המשטח כשעל ראשו כובע צהוב, ורכ־שוליים. הוא עוד חגג.

לצבי שרף היתה הזכייה באליפות רביעית שלו כמאמן: "כשמכבי ת"א זוכה באליפות מתייחסים לזה כדבר מובן מאליו. מנגד מכבי לקחת אליפות זה עולם ומלואו. כל שנה מנסה קבוצה אחרת לקרוא תגר על מכבי ת"א. כשהיא מנצחת הופכת לגיבורה, והפסד הופך לאסון. הפועל ת"א ראויה למירב המחמאות. מאמנה משה וינקרנץ הרדים את כולם במשך כל העונה. גם אותנו הצליח להרדים. וגרם לנו ללילות קשים, ללא שינה. לשמחתי, ההגנה שלנו עשתה את המשחק. כיום פנינו למשחק־גמר גביע־אירופה. עד אמש האליפות היתה חשובה. מהיום חושבים רק על טרסר מילאנו. כמו שזכינו באליפות הליגה, אנו רוצים לזכות גם בגביע־אירופה. אבל אם לא נצליח בכך אל תעשו מאיתנו סמרטוטים".

משה וינקרנץ, מאמן הפועל ת"א הוסיף: "הייתי מרוצה אילו היינו מנצחים. הפועל לחמה מעבר לכוחותיה. הגענו לשיא. למרות שאנו הקבוצה היחידה ששיחקה כל העונה ללא שחקן־רכש (הלוסיקמן) וגם לארגי לא היה כשיר".

מיקי ברקוביץ: "אני רוצה לנסוע ללוזאן בראש שקט. עד ה־9 באפריל לא אגיב על כל מיני דברים שאני שומר בבטן. ברור שיש עניין של דווקא בשיקול המאמן אם לשתף אותי או לא. ב־10 באפריל, לאחר גמר גביע־המדינה, נעשה את החשבון עד הסוף".

רמלה ללאומית

קבוצת אליצור נוה־דור רמלה עלתה אמש לליגה הלאומית בכדורסל, והצטרפה למכבי נתניה, שעלתה עוד קודם־לכן. במשחק מכריע ניצחה אליצור נוה־דור רמלה את מכבי ראשל"צ — 84:92, לאחר 35:39 במחצית.

כוכב המשחק ברמלה היה הצעיר אלי ברזילי, שקלע 32 נקודות והאפיל גם על אורל ויליאמס (27 נקודות ו־15 ריבאונדים) ומייקל אוליבריירי.

מכבי ראשל"צ איכזבה קשות. היא הוליכה רק בפתיחה. בדקה ה־11, במצב של 17:20 לראשל"צ, קלעו שחקני רמלה 8 נקודות רצופות וקבעו 20:25. עד לסיום הוליכו המארחים בהפרש שנע בין 8־10 נקודות.

החגיגה ספונטנית היתה באולם כשנשמעה שריקת הסיום של השופטים רמי פישר ונפתלי עובדיה. שחקני רמלה נישאו על כפיים.

● לאליצור נוה־דור רמלה קלעו: ברזילי 32; ויליאמס 27; אוליבריירי 17; אליהו 7; אייל שלום 4; סניור 4 וורניק 2.

● למכבי ראשל"צ קלעו: נלסון 26; יואל כהן 20; בוטני 14; נאורי 10; איתן אורן 8; שטרן 8; שוורץ 2 וקדרי 2.

מכבי ירושלים, שהובסה ע"י אליצור קרית־אתא — 103:76, הצטרפה לבית"ר ירושלים וירדה לליגה א'. זאת אחרי שיריבתה, הפועל קרית־גת, הפתיעה בנצחון על מכבי פ"ת — 88:100.

שאר התוצאות בדרום: הפועל נען — בית"ר ירושלים 87:93; אליצור ת"א/פ"ת — מכבי דרום ת"א 70:83; הפועל גבעתיים — אס"א ת"א/רמת־השרון 88:105.

בצפון: מכבי נתניה — מכבי כרמיאל 76:102; הפועל נהריה — הפועל עידדור/תבור 78:84; הפועל בקעת בית־שאן — הפועל גן־שמואל 74:83; מכבי חדרה — הפועל בית־אלפא 67:87; מכבי בת־ים — הפועל עמק־י 86:93.

בגמר הפליי־אוף הראשון: מכבי – הפועל ראשל"צ 18:26

כדוריד

מאת יאיר ביטון

במשחק הראשון במשחקי הגמר של אליפות הליגה הלאומית בכדוריד גברה אמש קבוצת מכבי ראשון־לציון על הפועל ראשון־לציון — 18:26, לאחר 9:14 במחצית.

שחקני הפועל ראשל"צ שסיימו את משחקי הליגה הלאומית במקום הראשון גילו חולשה רבה והוליכו במשחק רק פעם אחת — 0:1, משער של אליעזר ורד. בהמשך עשו שחקני מכבי ראשל"צ, בניצוחו של עדי כנען, ככל שעלה על רוחם, ויתרון־השיא שלהם היה — 12:21 בדקה ה־44.

שוער מכבי ראשל"צ, הוותיק אוהד סלע, בלט בשורות קבוצתו.

● שערים למכבי ראשל"צ: כנען 7; אוסלנדר 6; מובשוביץ 3; יוזיפוביץ 3; דרוקר 3; עמר 2 וצרפתי 2.

● שערים להפועל ראשל"צ: ורד 10; נחמני 2; אקרמן 2; רפאלי 2; אבירן 1 ושלום כהן 1.

שפטו: דני גוטמן ונחום זכצקי.

לעיני 400 צופים בהיכל־הספורט העירוני בראשון־לציון.

המיפגש השני ייערך מחרתיים, באולם מכבי ראשל"צ.

אין 14 – הפרס הראשון: מיליון דולר

1.6 מיליון שקל יהיה הפרס הראשון השבוע בטוטו לאחר שלא נמצא איש שניחש השבת את כל 14 התוצאות הנכונות.

36 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות וכל אחד יקבל 95־82 ש"ח; 546 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 545 ש"ח; 5391 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 55 ש"ח ו־33,547 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 8.80 ש"ח.

עד 21: רומניה – אלבניה 2:3

רומניה ניצחה את אלבניה — 2:3, באליפות אירופה בכדורגל, עד גיל 21, שנערך בעיר פיטשט.

רומניה צועדת בראש בית 1 עם 4 נקודות משלושה משחקים ומקדימה בנקודה את ספרד, עם שני משחקים.

חולון ומכבי חיפה – בקרב אחרון הערב

מאת יצחק ויסהוף

גם הערב ב־8 ייערך משחק "על כל הקופה". הפועל חולון תארח את מכבי חיפה במשחק שלישי על המקום החמישי. המנצחת תופיע בעונה הבאה במשחקי גביע־קוראץ'.

הפועל חולון תבקש לנצל הערב את ניתוחו, ואת היעדרו של כוכב מכבי חיפה, דורון שפע ולזכות בנצחון. גם מכבי חיפה שאיפות זהות.

אבי רוונברג, קפטן הקבוצה החיפאית, המצא לאחרונה בכושר מצויין, מבטיח כי הערב יהיה "פייט" ועיני של חבריו הרוצים בכל מאודם להופיע בשנה הבאה במסגרת אירופית. רוונברג, יחד עם הורים, גמסון ופלאורס, בתוספת הבין־לאומי, עדי גורדון וסטיב שלכטר, ערך שקול לג'יימס טרי, קני פיסטר, דייוי כורמור, ישראל ליפלך וניב נוגיז, כל קבוצה ניצחה את יריבתה באולמה.

במשחק ישפטו ברוך זליגר וטוד ורניק.

משחק זה ינעל את משחקי הליגה.

הערב – סיום הליגה לנשים

משחקי המחזור ה־22, האחרון בליגה הלאומית לנשים בכדורסל ייערכו הערב ב־8.

תשבץ־המיקום כבר נפתר: אליצור ת"א והפועל גבעת־חיים, מכבי ת"א והפועל ת"א עלו לפליי־אוף; מכבי דרום/רמת־חן, מכבי רמת־חן ואס"א ירושלים ירדו.

משחקי הערב: בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א (76:54); הפועל חיפה — אליצור ת"א (78:47); מכבי רמת־חן — אליצור ראשל"צ (64:39); הפועל ירושלים — אס"א ירושלים (65:73); הפועל גבעת־חיים — מכבי דרום/רמת־חן (62:84); הפועל גלבוע — הפועל ת"א (92:61).

30.3.87

קווין מאגי ודון רובינזון נאבקים על כדור מתחת לסל (תצלום: אריה קנפר)

מלטה כפתה תיקו 2:2 על פורטוגל

נבחרת הכדורגל של מלטה כפתה תיקו 2:2 (1:1) על פורטוגל, בבית 2 באליפות אירופה, שנערך בפונצ'אל־מאדיירה, לעיני 12 אלף צופים.

מלטה הוליכה 1:2 עד הדקה ה־76, כשג'ורג' סלאסיזו הבקיע את שער המשווה לפורטוגל. קודם־לכן היקנה יתרון בדקה ה־12.

את השערים למלטה כבשו: רניס מיצ'י (23 בבעיטת־11) וקרמל בוסטיל (66).

היתה זו הנקודה הראשונה של מלטה בבית.

בית 2

1.	איטליה	4	2־11	8
2.	שבדיה	3	1־8	5
3.	פורטוגל	4	5־4	3
4.	שוויץ	3	6־3	1
5.	מלטה	4	14־2	1

ליגה אזורית

0:0 במשחק הצמרת בליגת העמקים

במשחק המרכזי בליגת העמקים בכדורגל לא הושגה הכרעה: הראשונות, תענכים ורמות־מנשה, סיימו את המשחק ביניהן בתיקו ללא שערים.

יתר התוצאות: בית־יוסף/ירדנה — גבעת־עוז 1:7; גזית — בני־נהורה 1:2; גבע — כפר־יחזקאל/חפציבה 3:7; אלונים — תל־יוסף 1:7; הזורע — יזרעאל 0:5.

צמרת הטבלה

1. תענכים — 31 נקודות;
2. רמות־מנשה — 30 (משחק חסר).
3. בית־יוסף/ירדנה — 29 (משחק חסר).

החלו המשחקים בקרית־שמונה

משחקי הטניס בסבב־פרנקל בקרית־שמונה החלו אתמול והוכרזו נצחונות לטניסאי ישראל.

בין התוצאות בסיבוב הראשון: תומר צימרמן — בראנט (ארה"ב) 3:6, 6:1, 1:6; אורן מוטוסל — אוהד וינברג 4:6, 3:6; חיים ציון — בוטפילד (אנגליה) 7:5, 5:7, 2:6; רביב וידנפלר — בוגארד (ארה"ב) 4:6, 7:6, 4:6.

דהרי ניצח במירוץ היובל בשריד

ינאי דהרי מקיבוץ עין־דור זכה בשבת במירוץ חגיגות־היובל של קיבוץ שריד כשניצח במירוץ־שדה למרחק של 6 ק"מ — 19.51 דקות.

שני סיים לאריי גולדשטיין, גם הוא מעין־דור — 20.05, ושלישי — אבי אפל — 20.21.

המירוץ המסורתי נערך זו השנה השנייה והשתתפו כ־120 רצים מעין־גדי בדרום ועד צפת שבצפון.

הגיע תור הבנים

„יקום יהיה שם הקיבוץ שלכם", כך פסק נחרצות יו"ר מחלקת ההתיישבות בסוכנות, רענן וייץ. גזור מהפסוק „יקום עם ישראל ויגאל". הנחתת השם בהחלט לא היתה מקובלת בשנת 1947 על חברי קיבוץ ד' בחדרה. אבל ההתלבטות בבחירת שם אחר התארכה לה ובמשך הזמן, מדרך הטבע וההרגל, התאזרח השם יקום.

השם „יקום", אומר משה ורבין (בן 67), אחד מהוותיקים, מקפל בתוכו תקווה לתקומה. אבל היום, אחרי 40 שנה, שיעור עזיבת הבנים כה גבוה, עד שהוא מציב סימן שאלה גדול — האם נוכח העובדה שביקום עדיין אין 300 חברים, ימשיך הקיבוץ לקום איתן.

תשע שנים המתינו חברי קיבוץ ד' בחדרה, בסוף שנות ה־30, לפיסת קרקע משלהם. ביניהם היתה קבוצה מגדוד עין־שמר תל־אביב, קבוצה מבן־שמן, קבוצה ממקווה־ישראל וחברת־נוער גרמנית, בולגרית, הולנדית ואף קליטה בודדת מתנועה בפולין. מאותה חבורת מייסדים עדיין חיים כיום ביקום 100 חברים.

הפלוגה שמנתה 12 חברים בחדרה, דיברה כבר אז על ייהוד הגליל. אחר־כך היו מועמדים ליישב בגוש־עציון. בגלגול אחר הם חויבו להפוך לקיבוץ ימי, והיו מועמדים להתיישבות במקומו של קיבוץ מעגן־מיכאל כיום. אולם המכשול בדרכם היו נציבי פיק"א, שלא רצו לתת אדמות לשם יישוב קיבוץ של השומר־הצעיר. בחודש מארס 1947 התבשרו, כי עליהם לצמצם חלל היק בין קיבוץ שפיים לנתניה, ליצור רציפות יהודית, ולממש את התפיסה הבטחונית של שורת ישובים יהודיים. הם קיבלו בשמחה שטח של 3000 דונם בשפך ואדי פאלק.

כשהגיעו למקום, הקימו מחנה אוהלים ומהר מאוד גילו כי יש להם שותפים — באיזור עבר נתיב הבריחות לערבים. על שמחת ישוב הקבע העיבו ריחוקה וניתוקה של יקום מהישובים בסביבה. בחורף ניתן היה לנוע אך ורק בעזרת טרקטורים וזכורים מקרים רבים שטרקטור היה נתקע בבוץ עם יולדת שקורעת ללדת.

רק אחרי סלילת כביש החוף הפך לפתע קיבוץ יקום למרכז הארץ. לפני 40 שנה היה יתרון גדול ליקום מבחינת הרכב החברים. היו ביניהם בוגרי בתי־ספר חקלאיים, שהקימו ביקום תשתית חקלאית מקצועית מעולה. באותם ימים נחשב משק הפלחה של יקום לגדול בארץ, עד המשבר הגדול בשנות ה־50, כאשר התחילו בצמצום שטחים מעובדים.

ההתעשתות במעבר לתיעוש היתה מהירה. ביקום הצליחו לבנות במועד מערך ייצור טוב וריווחי.

שאול קרוא מעריך היום היטב את החוסן הכלכלי: „יש הרגשה של נחת ביקום, כי צמצמנו וקיצצנו בעיתוי נכון".

שאול, בן 42, בן למייסדים אומר, כי יקום הוא קיבוץ טולידי. „לא השתוללו עם הכסף והטיבו לשמור על מסורת רבת שנים שהנחילו המייסדים והיא, לא להסתבך".

„כל הכבוד לוותיקים", אומר שאול, „שידעו לבנות משק כלכלי חזק. למרות הקרנו החברתי שהקריבו בכך על־ידי קיפוח הצד הצרכני־אישי שלהם. לדוגמה הוא מציין, שעד היום אין ביקום מבנה ציבורי, אין ספרייה או חדר מוסיקה ואפילו חדרים למפגשים של ועדות־חברים. זה שנתיים אין בנייה וקיים פיגור בבנייה לזוגות צעירים.

משה ורבין, הוותיק, לא חש זאת. הקמת הקיבוץ חייבה קורבן והוא ראה זאת תמיד בהשלמה. רמת־חיים נמוכה של הפרט נדרשה, כל עוד לא הוקם ביקום בסיס כלכלי מינימלי. „בשכבה שלי — אומר משה — לא עלה על הדעת, למשל, ללמוד סתם כך לימודים שלא יתרמו לקיבוץ. אולם כיום הפתיחות ביקום רבה יותר, ובוועדת ההשתלמות מנסים לכוון לצרכי הקיבוץ במידת האפשר, כאשר מחצית הלומדים אינה במסגרת לימודים פונקציונלית.

מיכל שן, בת ה־22, בת להורים שהצטרפו לקיבוץ עם חברת נוער מהונגריה ובולגריה, זוכרת שמעולם לא חסר לה דבר. הטיפול היום בפרט מאוד מסור, לדעתה. אולם נקודת המפנה הקריטית של הצעירים היא הקיבוץ בעתיד. אומרת מיכל: „אם אני, למשל, אלמד מלונאות, מה אעשה בזה ביקום?"

ודבריה מקוממים את שאול. הוא הנו שקיבוץ בלי התפתחות אישית, אין לו תקומה. מאחורי דבריה של מיכל, אומר שאול, עומד החינוך בי־קום, שהקיבוץ קודם לאני (לפרט). כדוגמא הוא מציין את חבר הקיבוץ איציק רון, בן 67, שתמיד נלחם על רצונו והצליח בניהול מקהלת הקיבוץ־הארצי. מיכל לא משתכנעת. בעיניה, החזרה לקיבוץ אחרי השירות הצבאי מתאפיינת בנפילה עמוקה. להרגשתה שותפים רוב הצעירים בקיבוץ והיא מתלוננת על אחוז העזיבה הגבוה של צעירים בני־גילה.

גם למיכל יש חבר בתל־אביב. איתו היא מבלה את רוב חופשותיה. כיום היא כלל לא בטוחה שתשאר בקיבוץ. גם אחיה הבוגר של מיכל עזב את יקום והיום הוא תושב תל־אביב. הוריה של מיכל היו מרוצים יותר אם היתה חשה בטוחה בעצמה ומחליטה להישאר בקיבוץ. „אבל זה לא סוף העולם בשבילם אם אעזוב, כי טובתי האישית עומדת לעיניהם".

את משה דברים כאלה מצערים. לדעתו, התלבטות הצעירים ושיעור העזיבה הגבוה הוא כשלון במערכת החינוך של הקיבוץ.

שאול חושב, שהוותיקים או שלא ידעו איך לחנך או שהם מתביישים בדרך החיים אותה חשבו כנכונה. לאחרונה הופתע לטובה, כאשר שמע את בתו נועה בת ה־15 מצהירה על הרגשת השייכות

קבלת חברים חדשים במסיבת ה־40 ליקום

שאול קרוא

מיכל שן

משה ורבין

לקיבוץ יקום
החוגג 40 שנה
שאו ברכת
חברים נאמנה
ביום חגכם
קיבוץ עין החורש

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
קבלו ברכת
שכנים חמה
ונאמנה להצלחה
ושגשוג
קיבוץ געש

לקיבוץ יקום
בחג ה־40
שלוחה ברכה נאמנה
להמשך פועלו
שגשוגו והצלחתו
קיבוץ ברקאי

לקיבוץ יקום
ליום חגכם ה־40
שלוחה ברכה מקרב לב
„אמסטר"
רח' סמילנסקי 14/ב' (קראוזה 8), נתניה, טל' 053-27142
לימוד נהיגה עיוני ומעשי
ברכב פרטי, במשאית ומונית

לקיבוץ יקום שחוגג 40 שנה
לעליה על הקרקע
ברכות ליבולים טובים
ואיחולי הצלחה
ויינשטוק בני
גידול ושיווק עגלים
מושב רמת־צבי
טלפון 06-531203

לקיבוץ יקום
מיטב הברכות ביום חג ה־40
עלו והצליחו!
Ponger 2000 פונגר
ספקי צבעים וחמרים לדפוס רשת
תל־אביב, רח' לוינסקי 140, טל. 03-380319
Lacke Farben

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
מיטב הברכות ואיחולי הצלחה
ברק — עדני יוסף בע"מ
מפעלי מתכת
חדרה, אזור תעשיה מזרח, טל. 06-322394

לכל בית יקום
בחג ה־40
שלוחה ברכת שכנים נאמנה
מושב אודים

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
שפע ברכות ואיחולי הצלחה
אלי מאיר
אלום תריס (חדרה) בע"מ
חדרה, ת.ד. 3101, טל. 063-33708

לחברי קיבוץ יקום
בחגכם ה־40
שפע ברכות ואיחולים
י.ג.ל. — שרותי מים בע"מ
אזור התעשיה החדש, ת.ד. 8032, נתניה, מיקוד 42293
טל. 053-57281 טלקס 341667 RMYM
ייעוץ ותכנון ציוד לבריכות שחיה
* ייצור מסננים * מכשירים ואביזרים לבריכות
* אספקת כלור, גז וחומרים * שרות ואחזקה

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
מיטב הברכות והאיחולים
להצלחה, פריחה פיתוח ושיגשוג
כמיפארם בע"מ CHEMIPHARM LTD.
(לשעבר קופל ושות' בע"מ – כמיטריד)
✦ כימיקלים
✦ חומרים פלסטיים ✦ פיגמנטים
✦ סיבים סינטטיים ✦ תרופות
תל־אביב, ברודצקי 43, טלפון 03-422031
טלקס 30-342204, ת.ד. 17025, ת"א 61170

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
ברכות לבביות להמשך פורה ומשגשג
רובלטיב בע"מ
עבודות כרסום וחריטה
ייצור מבלטים לפלסטיק
תכנון וייצור תבניות
ניפוח והזרקה בנפח עד 20 ליטר
ייצור פיני ניפוח
דיזות וטורפדות
תל־אביב, רחוב בן־אשר 18, טלפון: 03-370993

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
שלוחות מיטב
הברכות והאיחולים
להמשך פורה ומשגשג
„כפרית" – קיבוץ כפר עזה
יצרני תרכיזי צבע ומייצבים

לקיבוץ יקום ולפלסטיב
ביום חג ה־40
שלוחות מיטב הברכות
והאיחולים להצלחה
דורית כימיקלים DORIT
תעשיות (1981) בע"מ
יצרני: פלמינגו – דלק יבש
רון, דונה וקסום לרצפה.
סילבר דיפ לניקוי כלי כסף בטבילה
חמרי ניקוי ● לבית ● למוסדות ● בתי מלון
המפעל: ת.ד. 3859 ירושלים. טל. 02-539085,539005

לקיבוץ יקום
שחוגג 40 שנות התנחלות
שלוחה ברכה חמה
ואיחולים לשיגשוג
הצלחות והתעצמות
א.ג.ר.
חברה קבלנית לעבודות עפר ופיתוח בע"מ
נתניה, רח' זלמן שניאור 5, טל. 053-52880

לקיבוץ יקום
ולמפעל פלסטיב
ביום חגכם ה־40
שלוחה ברכה חמה
ואיחולים להצלחה ושגשוג
גלבר את גולדברג בע"מ
סוכנות בתי החרושת לפלסטיק
חיפה, רח' יפו 44, ת.ד. 1206 – טלפון 515433

לקיבוץ יקום
בחג ה־40
מיטב הברכות ואיחולי הצלחה
יעקב בובר אופטומטריסט
נתניה, רח' שמואל הנציב 13, טל. 35251

לכל בית יקום
ולמפעל פלסטיב
ביום חגכם
ברכות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג
„הדר"
חברה להובלה אבן יהודה בע"מ

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
מיטב הברכות
ואיחולי הצלחה
תעשיות ומעבדות גשורי בע"מ
יצרני קוטלי עשבים ודשנים לחקלאות
תל־מונד, אזור התעשיה, טל. 052-61566

לקיבוץ יקום
בחג ה־40
שלוחות מיטב הברכות
תחנת תדלוק פז רונית
כביש החוף הרצליה
ת.ד. 325, טל. 052-553610

מפעל קטן גדול

בשנת 1964, בימי התיעוש בקיבוצים, קנה קי־בוץ יקום מפעל קטן עם ציוד מיושן מבעל מפעל פרטי במבואות חיפה. המפעל, „פלסטיב", נחשב כיום לגדול ביותר מבין יצרני מוצרים פלסטיים חלולים. מפעל קטן, עם מודעות נמוכה מאוד, של אריזה פלסטית בשנת 1964, הפך כיום למפעל שאינו עומד בביקוש הרב למוצריו. הוא מתקשה לספק את דרישות השוק.

במפעל עובדים 65 חברי קיבוץ, ביניהם 10 עובדים שכירים מנתניה השכנה. 24 שעות בשלוש משמרות. המפעל מייצר בקבוקים ומיכלים מפלסטיק, בתהליך ניפוח, בגדלים של 50 סמ"ק עד 25 ליטר.

על חוג הלקוחות של המפעל נמנים בשטח הקוסמטיקה — חברת הלנה רובינשטיין, הלן קרטיס ומעבדות פישר; בענף המזון — מטע, עלית, שמן; בענף הכימיקלים וחומרי הניקוי — סנו, כימגת, פזכים, ויטקו, תרכובות ברום, מכתשים. כן מייצרים במפעל בקבוקי תינוק עבור חוגלה. בעבר ייצרו במפעל צעצועים, אולם ייצורם הופסק.

בדרך כלל, אומר מנהל המפעל, בנימין האן, הכיוון מוכתב על־ידי השוק. המוצר הראשון של המפעל הוא בקבוק הריצפז המפורסם, בקבוק פלסטיק עם ידית, שהיווה פריצת־דרך בשוק. כיום משתמשים באריזות פלסטיק כמעט בכל התחומים, מחומרי נקיון ועד מזון, קוסמטיקה, וכימיקלים לתעשייה.

למפעל אין מעצבים והמזמין דואג לעיצוב המוצר. המזמינים רשאים גם להזמין הדפסה מיוחדת בתאום עם המפעל. ל„פלסטיב" אין יצוא, כי הנפח של המוצרים אינו מתאים ליצוא. רוב התוצרת מתואמת לצרכי הארץ. מחזור המכירות של „פלסטיב" הוא שמונה מיליון שקל. התפוקה בחומר גלם — 1800 טונה עיבוד חומר־גלם.

מדי שנה רוכש המפעל ציוד חדיש בעל כושר תפוקה גבוה יותר ויותר. בארבע השנים האחרונות הוכפלה התפוקה, בתוספת מועטה של כוח־אדם. תהליך הייצור ממוכן והפעלת הציוד ואחזקתו דורשים מיומנות הנרכשת רק תוך כדי נסיון. 70 אחוז מהכנסות הקיבוץ באות מריווחי המפעל.

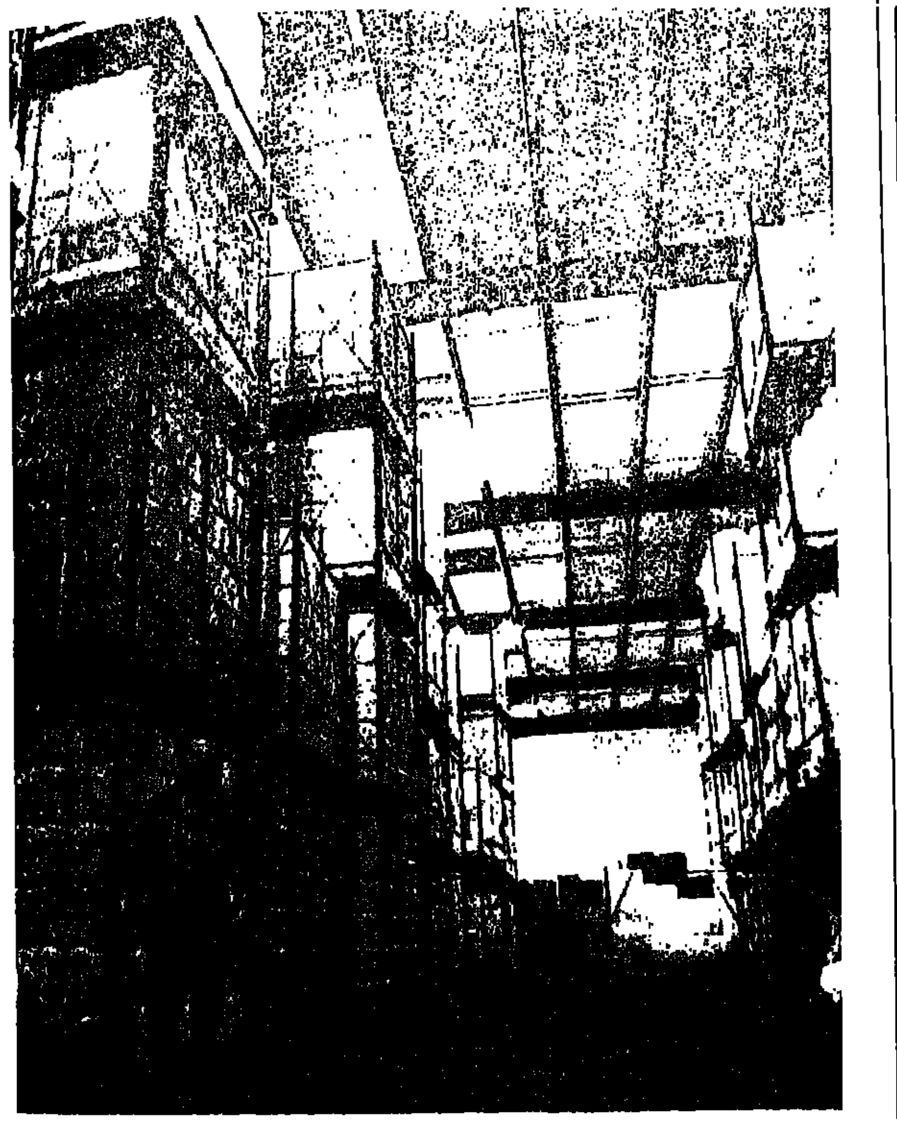

החזקה שלה לקיבוץ יקום. זה הכל עניין של חינוך, לדעתו.

משה מורה, כי הוותיקים בנו מסגרת חילונית פתוחה, בהנחה ששני שליש מהבנים ימשיכו על פי דרכם הם; אולי לא בדרך השמרנית של המייסדים. כיום יש לו תהיות קשות — האם לאור העזיבה המאסיבית של הצעירים יכול הקיבוץ להפוך לאפיזודה היסטורית?

שאול צעיר ומאמין יותר בעתיד חוסנו של יקום. קיימות ביקום גם שתי חברות־נוער מדורגות בגיל, פרט שהוא מציין בגאווה, משום שיקום הוא מהבודדים בקיבוץ־הארצי המקיים שתי חברות־נוער וקולט צעירים ללא מוסד מקומי. שאול רואה גם בחיוב רב את המהפך שאירע בשלב מסויים ביקום — במעבר עם הפנים לחבר.

על המפנה הכללי שהתרחש בפתיחות לדרישות החבר וכמות האמצעים ללימודים ובאפשרות הבחירה ברמת־חיים.

במלאת 40 שנה ליקום, משה ורבין הוותיק יכול רק להתגאות ביקום, שלדעתו הוא קיבוץ קטן אבל טוב, שהוכיח יכולת לבנות משק שעמד במבחנים של שנים ארוכות. ההישג עצום — במיוחד על רקע השנים האחרונות.

תקופה ארוכה בנו הוותיקים את יקום וביססו אותו כלכלית והנה עכשיו כשהכל קיים — משהו נגמר להם, לוותיקים, והם לא הצליחו להשכיל לבלום את שיעור העזיבה הגדול של הבנים. משה רואה בזאת את מבחן העתיד של החברה ביקום. אחרי ביסוס מצבה הכלכלי האיתן תתפנה להתמודד עם הבעיות החבר־תיות ותצמצם את נשירת הבנים.

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם 40 שנה לייסודכם
קבלו מיטב ברכותינו להמשך פורה ומשגשג
מאחלים: חיים וכרמלה גולדמן
גולדכם בע"מ
סוכנויות לציוד, צבעים וחומרים לתעשיה
ראשון־לציון, וולפסון 47
טל' 03־997276 ● טלקס 341808 ● פקסימיליה 9661191

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
שלוחות מיטב הברכות
א.א. נייגר
יועץ לתעשיות פלסטיקה
וציוד לפלסטיקה
חיפה, רח' סיני 4, טל. 04־244504

לפלסטיב ולקיבוץ יקום
בחגכם ה־40
קבלו את מיטב הברכות והאיחולים
להצלחה
חב' הלנה רובינשטיין
מגדל העמק, ת.ד. 1 ● טל. 06־541573

לקיבוץ יקום ומפעלו „פלסטיב"
בחגכם ה־40
שפע ברכות ומיטב האיחולים
מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ
חיפה 3100 ● ת.ד. 99 ● טל' 723271
תל־אביב אבן גבירול 2, קומה 6
טל' 03־250681, 03־250684, 03־250837, 03־250821

לחברי קיבוץ יקום ולמפעלו פלסטיב
לציון 40 שנה לעלייתכם על הקרקע
שפע ברכות ואיחולים להמשך שגשוג והתעצמות
WALTPLAST
ולט פלסט – סוכנויות בע"מ
יצור ושיווק: בקבוקים, צנצנות, ארגזים, ארונות, מוצרים חד־פעמיים ומוצרי אריזה
תל־אביב, ריבל 4, טל. 2—03־378580
מתקבלות המחאות של ארגוני הקניות

לקיבוץ יקום ולמפעלו פלסטיב
בחגו ה־40
ברכות לבביות ומיטב האיחולים
להמשך הפיתוח, השגשוג וההצלחה
קופולק
תוספת מזון לבעלי חיים וכימיקלים
תל־אביב, טל. 9229961

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
שפע ברכות ומיטב האיחולים
עוז הידראוליקה בע"מ
לציוד הידראולי סוכנים בלעדיים
VICKERS
תל־אביב, רח' צ'לנוב 36, טל' 382734 - 384504

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40 שפע ברכות ואיחולים
להצלחה, פריחה, פיתוח ושגשוג
יועצים הנדסת פלסטיק בע"מ
תל־אביב, נחלת־יצחק 58, טלפון: 03־252727

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
ברכות לבביות להמשך פורה ומשגשג
ניצן את פרידברג
מוצרי חשמל בסיטונות
תל־אביב ● סלמה 54 ● טל' 831493

לקיבוץ יקום
בחג ה־40
ברכות להמשך שיגשוג והתעצמות
„השחר"
דלק ושירותים בע"מ
נתניה דרום, ת.ד. 6062, טל. 51477

לקיבוץ יקום ולמפעלו פלסטיב
שלוחה ברכה חמה
ביום חגכם
רפאל כץ ונעות'
משרד עמילות מכס, ביטוח, הובלה
מבית לבית, ים, אוויר ויבשה
● חיפה, הנמל 30 (בניין לבנט), טלפון: 04־668191 (10 קווים), טלקס 46438, פקסימיליה 670020
● ירושלים, תל־אביב, לוד, אשדוד ואילת

לפלסטיב וצוות העובדים
ברכותינו
ליום ה־40 של קיבוצו
בית דקל בע"מ
חמרים לדפוס משי
נתניה, ת.ד. 209, טל. 053־24994

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
שפע ברכות ומיטב האיחולים
אילן את גביש
שירות לאוטומציה בע"מ
מפיצים בלעדיים לאזור ת"א, ירושלים והמרכז של סולתם מיכשור הידרופנאומטי
מערכות בקרה אלקטרו־פניאומטיות מפסיקי גבול אטומים ואביזרי אוטומציה בקרים מתוכנתים תוצרת MITSUBISHI
תכנון, יעוץ, שרות והרכבה
ת"א, ח' באייר 28 (כיכר המדינה) ת.ד. 18119 ת"א.
טל. 253157, 03־251257

לקיבוץ יקום ומפעלו פלסטיב
בחגכם ה־40
ברכותינו להמשך פורה ומשגשג
בלס הנדסה ומיכון בע"מ, מכנוטכניקה בע"מ
חברה להנדסה הידראולית ופנאומטית אספקת ציוד ואביזרים
תכנון ● ייעוץ ● ייצור מערכות הידראוליות וסרבו אלקטרוניות.
אנו הנציגים בישראל של החברות
REXROTH
HYDROMATIK
BRUENINGHAUS ARGUS
walther präzision
salami
BUCHER HYDRAULIK
SIMRIT
ציוד פקוד ובקרה
מנועים ומשאבות לחץ גבוה
ברזים כדוריים
חיבורים מהירים
משאבות ומנועים
כל סוגי אטמים
ראשונים ביידע, מובילים באיכות
רח' הקונגרס 8, ת"א 66044, טל' 380860, 380859

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
ברכות להמשך והתעצמות
ג.ג.ג. רעננה בע"מ
סוכנות אודי פולקסווגן
רעננה, אזור תעשיה, טל. 35706

לקיבוץ יקום
ביום חגו ה־40
מיטב הברכות
אילון השבחת מים בע"מ
40 שנה בשרות ההתישבות העובדת
המשרד הראשי והמפעל: מפרץ חיפה, רח' היצירה 7, ת.ד. 586, חיפה, טל' 04־729142/3/4.
המשרד בתל־אביב: רח' הגר"א 39, ת.ד. 2153 ת"א, טל' 03־374055.
ירושלים: טל' 02־226773.

לבית יקום
בחגו
ברכה חמה
משפחת סנילביץ
מושב נוה ירק

לכל חברי קיבוץ יקום
עם ציון 40 שנה
ברכות לבביות להמשך פורה ומשגשג
כימגת 2000 בע"מ
chimgat 2000 ltd.
ייצור ושיווק:
● תכשירי הדברה וחיטוי לבית, תעשיה, מוסדות ומשקים על בסיס חומרי „באייר"
● תכשירי ניקוי והברקה ביתיים
● אבקת כביסה ומטהרי אוויר
● תכשירי ניקוי לתעשיית המזון ומשק החי
● תכשירים לתעשיות מתכת, מוסכים ומפעלים
ייעוץ טכני ע"י מחלקת הדרכה
ראשון־לציון, א. תעשיה החדש (חוף הים)
9611670 — 9611680
ת.ד. 58, חולון 58100

לכל חברי קיבוץ יקום
עם ציון 40 שנה לייסודכם
שפע ברכות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג
אחים ביטר בע"מ
YALE
· פרזול לבנין ולריהוט
· מומחים לצירים הידראוליים
וסוגרים עליונים – הידראוליים.
יבואנים ומפיצים בלעדיים
אלנבי 119, ת"א.
03־612760

לקיבוץ יקום
בחגו ה־40
קבלו מיטב הברכות
תחנת החוף סנדלר בע"מ
הרצליה, אזור תעשיה
ת.ד. 2098, טל. 052־556336

לפלסטיב יקום ולקיבוץ יקום
מיטב הברכות והאיחולים
בחג ה־40
משק מגידס יוסף ובניו בע"מ
ייצור תרכיזי תכונות וצבעים לפלסטיקה
מושב ינוב טל. 053־685754/5
תרכיזי תכונות

לקיבוץ יקום
שחוגג 40 שנות התנחלות
מיטב הברכות
מוסך עמיר
תיקוני טרקטורים
כפר סבא, רח' יוחנן הסנדלר
אזור תעשיה ב', טל. 052־441737

„לא תתחרטי, אני טוב מאוד במיטה' — אמר טייטלמן לפקידה"

נאמר בכתב־האישום על דרישת שוחד מיני והדחת עדים שהוגש נגד סמנכ"ל משרד־התיירות

הסמנכ"ל לאמרכלות ויועץ משרד־התיירות, אהרון טייטלמן, הואשם אתמול, בדרישת שוחד מיני והדחת עדים באיומים. כתב־האישום נגדו הוגש לבית־המשפט המחוזי בירושלים.

כתב־האישום מבוסס על עדויותיהן של שלוש עובדות משרד התיירות: פקידה בת 30 בלשכת היועץ המשפטי של המשרד, שרצתה לקבל „תוספת רכב" אך נדחתה, אלמנת מלחמה בת 41, שהיתה מועמדת לפיטורין, בשל צמצומים ושאפה למנוע את הפיטורין, ועובדת במדור משכורות.

התובע, עו"ד מוטי פנציאס מפרקליטות מחוז ירושלים, טען בכתב־האישום, כי הנאשם פנה בחודש ספטמבר אל הפקידה וביקש ממנה לבוא אליו בלילה למלון בו הוא לן, כדי לשכב איתו. הנאשם הבטיח לה, כי לא תתחרט כי הוא „טוב מאוד במיטה", כלשון כתב־האישום. הפקידה השיבה כי אינה בוגדת בבעלה מחשש שתיתפס, אולם נתנה לנאשם להבין, כי ייתכן ותיעתר לו בעתיד. היא ביקשה מאוחר יותר מן הנאשם תוספת רכב. בהזדמנות אחרת בחדרו של הנאשם בלשכת השר, נטען בכתב האישום, נשק אותה הנאשם בפיה ועשה בה מעשה מגונה.

האלמנה „המתרוממת"

בתחילת דצמבר שאל הנאשם את הפקידה אם נכונה השמועה שהאלמנה „מתרוממת". הפקידה השיבה שלמיטב ידיעתה, הדבר נכון ואז אמר הנאשם כי חברו, ח"כ לשעבר גוסטב בדיאן (62) מחפש מישהי קבועה. הוא ביקש ממנה שתתווך בין בדיאן לאלמנה והבטיח שאם בדיאן יקיים עימה יחסים, תוספת הרכב שלה מובטחת. הפקידה עשתה כמצווה ופנתה לאלמנה וספרה לה כי יש חבר כנסת שרוצה להפגש איתה שיעזור לה.

האלמנה הסכימה וכבר באותו יום התקשר לטענת התביעה בדיאן אל האלמנה והם נפגשו ב־7.12.86 בבית קפה בירושלים. בדיאן הבטיח לבקש מחברו שיעזור לאלמנה והתקשר אליו טלפונית עוד באותו לילה לשם כך.

למחרת קרא הנאשם לאלמנה למשרדו, שמע מפיה על בעיותיה והבטיח לסייע לה כשהוא מציין, כי קיבל אותה מהר בשל בקשתו של בדיאן.

בהמשך כתב־האישום נאמר, כי שלושה ימים לאחר מינוי טייטלמן לסמנכ"ל לענייני אמרכלות הוא בישר לפקידה כי סידר לה תוספת רכב. עוזר הגזברות היפנה גם את תשומת לבו של הנאשם כי לפקידה לא מגיעה תוספת רכב, אך הוא לא התייחס לכך.

בינתיים החליטה האלמנה לנתק את קשריה עם בדיאן ובעקבות כך ביקש ממנה הנאשם לחתום תוך יומיים על מכתב התפטרות, כי אחרת יאלץ לפטרה.

מה שהפקידה נותנת

על־פי האישום השני פנתה בראשית דצמבר אל הנאשם עובדת ממדור משכורות במשרד התיירות וביקשה ממנו לדאוג לה לתוספת רכב, לאחר שנודע לה כי הפקידה הראשונה קיבלה את תוספת הרכב, למרות שהיא בדרגה נמוכה יותר. על כך ענה טייטלמן: „אם היית נותנת לי מה שהפקידה נותנת, גם את היית מקבלת תוספת רכב".

האישום השלישי מייחס לטייטלמן אשמה של הדחת עדים. עו"ד פנציאס טוען, כי מיד עם כניסתו של טייטלמן לתפקיד החל ראש ועד העובדים במשרד התיירות, חיים אילת, לרכז חומר על הנאשם ואיים לפרסם את מעשיו בעיתונות. אילת ביקש גם מהפקידה לכתוב דו"ח על הפרשיות שנגעו לה. הפקידה סיפרה על כך לטייטלמן. כאשר שמע זאת הנאשם, הוא ביקש את הפקידה שתשלח את בעלה, נהג מונית במקצועו, לביתו של אילת „כדי שיפוצץ לחיים אילת את הפרצוף". עוד נטען, כי טייטלמן ביקש מהפקידה שתבקש מבעלה ועוד שני נהגי מוניות מהתחנה שלו שיגשו לאלמנה וידאגו לכך שלא תספר דבר על קשריה עם בדיאן. (עתים)

• „מקורות" תצמצם אספקת מים לצפת

חברת „מקורות" מתכוונת לצמצם שוב אספקת המים לשכונות בצפת במחאה על כך שהעירייה לא שילמה עד היום חוב מצטבר של מעלה מ־600 אלף שקל.

חברת „מקורות" פנתה כבר כמה פעמים בחודשים האחרונים לעירייה ודרשה לשלם את החוב ואף צמצמה את אספקת המים, אך ללא הועיל.

בעירייה טוענים שהגרעון הגדול וצמצום בתקציב לא מאפשרים תשלום החוב, אולם נעשים כל המאמצים כדי לשלם לפחות חלק מהחוב.

יהודה צור

אסותא בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי מש"ב מכונים ושרותי בריאות בע"מ התפטרה מכהונתה כדירקטור בחברה ביום 24.3.87

כי באותו יום התמנו האדונים יוסף אטינגר ועמוס ספיר כדירקטורים בחברה.

הדרכונים המזוייפים שנתפסו אצל גיתית איזראלוב נעלמו

גילה סנ"ץ אריה שגיא בחקירתו הנגדית

סגן ניצב לשעבר אריה שגיא גילה בחקירתו הנגדית אתמול במשפטה של גיתית איזראלוב, המואשמת ברצח בעלה, כי „צעירה הדומה לגיתית נכנסה ללשכת שופט חוקר בפאריס וקיבלה ממזכירתו שני דרכונים מזוייפים, צרפתי ויווני, שנתפסו אצל הנאשמת והוחרמו ע"י השוטרים הצרפתים".

הצעירה התחזתה בפני מזכירתו של השופט החוקר כמזכירתו של עורך־דין וקיבלה את הדרכונים, סיפר העד. שני הדרכונים נעלמו וטרם נמצאו עד היום.

הדברים עלו בחקירה הנגדית של העד ע"י סנגורה של גיתית איזראלוב, עו"ד אריה זיו, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

סגן ניצב אריה שגיא היה קצין החקירות של מרחב דן עד ספטמבר 1986. הוא נשאל בחקירה הנגדית מדוע לא הוזכרה שעת המוות בדו"ח הראשון של שני הרופאים הפתולוגים ומדוע הופיעו שעות מוות שונות בדו"חות נוספים.

השופטת חנה אבנור פסלה את השאלה ואמרה לסניגור, שיחקור בעניין זה את מחברי הדו"חות. בעקבות זאת שאל הסניגור את העד: האם היה לך קשר עם הרופאים בעניין הדו"ח? העד השיב: „לא דיברתי אף פעם עם הפתולוגים. הם כתבו כמה דו"חות, הדו"ח הראשון לא היה מלא".

להלן נשאל מתי נודע לו לראשונה על פגישה שהיתה למנוח עם גיתית, בליל מותו. הסניגור אמר לעד, כי נודע לו על כך לראשונה מפיו של מולר, ידיד של גיתית, אשר מסר במשטרה, כי ראה אותה בחברת המנוח במלון „הילטון" בערב בו מצא את מותו.

העד טען כי ידע על כך כבר קודם. „מצאנו אצלו קבלה של קופה רושמת מן הבאר של הילטון, על משקאות שהוזמנו. חקרנו את הבארמן והוא זיהה את איזראלוב ואמר כי ישב שם בחברת אשה", סיפר העד.

בחקירתו הראשית ע"י התובע, עו"ד אברהם טל, אמר העד, כי היה נוכח ב־26 בינואר 1986 בפארק הירקון, בעת שהמכונית נמשתה עם גופתו של יוסף איזראלוב מן האגם.

להלן סיפר העד, כי בתא הכפפות של המכונית ראה מברשת שיער של אשה, אבל לא בדק אותה מקרוב ולא ראה מה יש עליה.

אח"כ סיפר על מהלך החקירה בעקבות זיהוי המנוח על פי התעודות שנמצאו על גופו. „מן החקירה בביתו היה ברור כי המנוח היה נשוי והנישואין עלו על שרטון. מצאנו הזמנה לדיון ברבנות ליום שלאחר גילוי הגופה". (עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 27.3.87

	יחידה	בנקנוטים — קניה	בנקנוטים — מכירה	העברות והמחאות — קניה	העברות והמחאות — מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6739	1.6948	1.6840
דולר אמריקאי	1	1.57	1.64	1.6020	1.6220	1.6123
מרק גרמני	1	0.86	0.91	0.8798	0.8908	0.8840
לירה שטרלינג	1	2.53	2.65	2.5704	2.6025	2.5890
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2641	0.2673	0.2657
ין יפני	100	1.06	1.11	1.0828	1.0963	1.0870
גולדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7776	0.7873	0.7832
פרנק שוויצרי	1	1.04	1.09	1.0546	1.0678	1.0600
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2522	0.2553	0.2533
כתר נורבגי	1	0.23	0.24	0.2332	0.2361	0.2347
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2332	0.2362	0.2347
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3583	0.3628	0.3607
דולר קנדי	1	1.21	1.26	1.2271	1.2424	1.2338
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1196	1.1335	1.1258
ראנד דרום אפריקאי	1	0.53	0.79	0.7851	0.7949	0.7896
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4250	0.4304	0.4270
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2496	1.2652	1.2579
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2351	1.2505	1.2403

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 5320/1

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 338 בגוש 6019 רח' ישעיהו מס' 34 חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 6% משטח המגרש 609/2.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה שורונים/צפון השרון

רח' שטמפפר 5, נתניה, טל. 053־336573

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשאת חריגה בקו בנין צד 10% גוש 8019 חלקה 52 אבן יהודה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לוועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הוועדות המקומיות תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות, יו"ר הוועדה המקומית — שרונים

עיריית ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן החוק)

בנ/87/24

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר ארז חיים ואחרים הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הוועדה) בקשה להתרת הקלה ברחוב גלסון, שכ' רמות בירושלים דהיינו: הקלה מתכנית הבינוי תוספת כ־7.00 מ' לכל דירה על־ידי ביטול החניה המקורה וצרופה לדירה.

את ההתנגדויות להתרת ההקלות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

עיריית חיפה

משרד מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רח' ביאליק 3, חיפה, טל. 04־640773

הודעה על פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ה"ה אלכס והרב גנון לאשר תוספת בניה לשתי דירות באגף צפון מערבי ברח' בורוכוב מס' 15 חלקה 217 בגוש 11200 רמות־רמז חיפה. הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר לכל יחידה.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 1276

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 17A בגוש 6018 רח' טהון מס' 19 חולון הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 3% משטח המגרש 725/2 בשתי הקומות. ב. קוי בנין 10% בקו בנין צדדי (מזרחי).

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

בפלילים

עובדות חדשות במשפט עוזרו של אבו־חצירא

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

התביעה במשפטו של חנניה זגורי, עוזרו של הרב ברוך אבו־חצירא, ביקשה הפסקה בדיונים לאחר שההגנה הציגה בפניה עובדות חדשות, שלא היו ידועות לה עד כה.

חנניה זגורי בן 35 מנתיבות מואשם בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע בקשירת קשר לפשע, הדחה בחקירה, הדחה בעדות, והאזנה למטרת עבירות.

במאי 1986 הורשע זגורי בבית־משפט השלום בבאר־שבע בתקיפת מורה צעירה בנתיבות, באיומים עליה ובהסגת גבול ונידון ל־3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים.

בכתב־האישום הנוכחי נאמר, כי בסמוך לביצוע המעשים שהורשע בהם בעבר, הקליט את האשה ללא ידיעתה. הוא קשר קשר עם צעירה אחרת, חיה לוי בת 25 מנתיבות, מסר לה קלטת שהכילה דברים אינטימיים וביקש ממנה להשמיעה בפני המורה כדי להניאה מלמסור עדות נגדו בבית־המשפט. הוא הורי־ע למורה, כי אם תסרב יפיץ את הקלטת בעיירה נתיבות ו„ילכלך את שמה".

משפטם של זגורי ולוי נערך בפני השופט המחוזי יצחק שבתאי והשניים כפרו בהאשמות. בסוף השבוע שעבר ביקש נציג פרקליטות מחוז הדרום להפסיק את הדיונים, כדי לאפשר לתביעה לשקול מחדש את עמדתה כלפי הנאשמים, נוכח דברים ששמעה מהסניגורים. השופט שבתאי נעתר לבקשה וקבע את המשך הדיון למועד אחר.

סוכל נסיון בריחה של אסירים בטחוניים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

נסיון בריחה של שלושה אסירים בטחוניים הכלואים בכלא „אשמורת" בכפר יונה סוכל אתמול.

בשעות הבוקר עסקה קבוצת אסירים בטחוניים בהעמסת ארגזי הקרטון על משאית בחצר בית הסוהר. תוך כדי כך הבחינו הסוהרים בשלושה אסירים כשהם מסתתרים בתוך הארגזים.

השלושה שניסו להמלט שפוטים ל־8, 9 ו־10 שנות מאסר על חברות בארגון עוין. הם הועברו לבידוד.

המשטרה חוקרת בפרשה לבקשת שירות בתי־הסוהר.

בעל קיוסק מצפת חשוד במעשים מגונים בתלמידות

צפת. — בעל קיוסק מצפת, עובדיה אברהמי (52), נעצר כחשוד במעשים מגונים בתלמידות בית־ספר.

חוקר משטרה אמר אתמול בבית־משפט השלום בצפת, כי החשוד נעצר בעקבות תלונתה של מנהלת בית־ספר. לדבריה, היה החשוד מפתה את התלמידות להיכנס לקיוסק ועושה בהן את זממו. הוא נהג לפצותן אחר־כך על־ידי מתן ממתקים.

החוקר אמר, כי לדעת המנהלת ידוע לה עד כה על 10 תלמידות שנעשו בהן מעשים מגונים. „מעשים מעין אלה הפכו למכת העיר", אמר באיכות המשטרה.

לפני שבועיים עצרה משטרת צפת שני צעירים החשודים במעשים מגונים ומעשי סדום בילדים תמורת תשלום. השניים נחקרו ארוכות במשטרה ושוחררו. המשטרה מתכוונת להעמידם לדין. (עתים)

מאסר 48 שעות לנאשם בסמים שקילל שופטת

נאשם שקילל שופטת בבית־משפט השלום בירושלים, תוך כדי הדיון בעניינו, נדון על ידה בו במקום למאסר 48 שעות.

הנאשם, בנציון מגומיף מירושלים, הואשם בשימוש בסמים. במהלך הדיון סירבה השופטת מרים ברנשטיין לשנות את תנאי שחרורו בערבות משום שלא הופיע לדיון קודם.

למשמע החלטת השופטת התפרץ הנאשם כלפיה בגידופים ובקללה ערבית והוסיף, „מה את חושבת, מאיפה אביא לך כסף? (לצורך השחרור בערבות).

השופטת ברנשטיין דנה אותו מיד למאסר 48 שעות וציוותה לשלוח העתק החלטתה לנשיא בית־המשפט העליון. נוסף לכך מצאה אותו אשם בשימוש בסם מסוכן ודנה אותו למאסר ארבעה חודשים על תנאי וקנס של 300 ש"ח. (עתים)

על

פרופסור שמואל נגלר

שלווה את החינוך הקיבוצי במשך שנים רבות באהבה ובהבנה

אבלים עם לוסי ומשפחתה מוקיריו וידידיו

קיבוץ הזורע

לחברנו רפאל מוגרבי

משתתפים בצערך הכבד

במות

האח

בניכר

קיבוץ גזית

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – ער כאן – חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 אורחות – חטה"ב – גם אני שופטים – העיתון 08.40 כלי מודות – בניינים צירה 08.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון סטוט ד' – אופרן ועיגול (כ) 10.10 אנגלית ו' 10.30 העיל הדך – רגע עם דודלי – מים מים 11.00 ערבית מדוברת (ו"ה) – רון ואלו לג'ודאה 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת – מפעלים ולוחמים (כ) 12.00 אנגלית ח' 12.25 תלמוד – שניים אוחזין 13.00 מדעי הטבע (ו"־"כ) – ארי הים 13.30 צרפתית העשרה 14.00 טלטקסט – ער כאן – חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 קסים קסם – אריות 14.35 רכבת ההפתעות – סרט אנימציה 15.00 קשר משפחתי – בתכנית משוחחת משפחת חליל עם זיוות אברמסון. ההורים אחמד ועידה ושבת ילדיהם מוחמד, יסמין, סהא, נדיה, נסרין ואשרף – מספרים על תפקידו ותרומתו של כל אחד מהם במשפחה 15.40 הסונדק בערוץ חמשת המייל – פרק 19: כשהקוקאבורה בוכה – התנהגותו של ג'ין הופכת מוזרה. הוא אינו עומד בלחץ הזמנים. מבזבז כספים רבים ומבקש לצאת לחופשה. לתדהמת הכל מתברר שג'ק מאוהב קשות 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק – משדר מיוחד של ערב חדש 17.00 ערב חדש – מנחה רפי רשף 17.30 „הנסיכה והמצביא" – אגדה לילדים: בממלכת „אמריטה" נערכת תחרות על תואר „ממציא החצר". כשהמתמודדים מציגים את המצאותיהם, הנסיכה מתאהבת באחד מהם. 18.00 „הילדים מרחוב רעקי" – סדרה חדשה לילדים ולנוער 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 „הפלא ופלא" – סדרה אמריקנית המציגה מבצעי ראווה מיוחדים במינם, לפנבי כוח נדירים, תופעות בלתי שגרתיות ברפואה, בספורט, בטכנולוגיה ועוד 20.50 „נקודות חן" – סדרת טיולים עם אורי דביר 21.00 מבט לחדשות 21.30 תשדירי שירות 21.35 „שלושה למעלה, שניים למטה" – שם הפרק: „מנצח נודד" 22.05 „זה הזמן" – תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון 22.55 פרק בסדרת סרטי המתח „רצח במשיכת קולמוס" – בכיכובה של אנגלה לאנסברי שם הפרק: „הדר להריגה" 23.40 פסוקו של יום, חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.09 „האוזן נינוחה" 09.00 „קונצרט בוקר" מיץ: תמונות מברזיל, מיטת מחולות; טורונה: „קונצ'רטו איבריקו" לארבע גיטרות ותז; ראבל: מבוא ואלגרו לנבל בליווי רביעיית כלי קשת, חליל וקלרנית; מרטיני: קונצ'רטו מס' 1 לצ'לו ולתזמורת; גלינקה: שלישייה פתטית לפסנתר, קלרנית וצ'לו; ארנסקי: פנטסיה במי מינור על נושאים רוסיים אפיים לפסנתר ותז; גלזונוב: „העונות", מוסיקה לבלט. 11.57 „מגישים שיר" 12.00 „מן הסרטים" קודאי: דואו לכנור וצ'לו; שמבריל: „צפרדעים", לשלישיית כלי־נשיפה; בטהובן: 7 שירים סקוטים לקול, פסנתר, כנור וצ'לו מתוך אופוס 108; 13.05 „האוזן נינוחה" 16.00 „הסברה מוסיקלית" – יוצא של ברג' – תכנית ראשונה וש"ח. 18.00 „אולמי הקונצרטים שלנו" התזמורת הפילהרמונית הישראלית; מיונג והאן צ'ונג – מנצחת ומנצח; הקלטה 22.6.86 – היכל התרבות תל־אביב; מוצרט: הפתיחה ל„החטיפה מן ההרמון"; מוצרט: קונצ'רטו מס' 21 בדו מז'ור לפסנתר ותזמורת ק. 488; דבוז'ק: סימפוניה מס' 7. 18.00 „רגש על הבימה" על אחת כמה וכמה. 19.00 „תזמורות כלי נשיפה" מיצירות היידן, הולסט, מלקולם ארנולד, קינג, גבריאלי, רימר. 20.05 „אנטרלוד" – רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „באולמי הקונצרטים בעולם" – 1) רוסיני: מיסה סולמניס קטנה; 2) התז. הסימפ. של רדיו שטוטגרט – ג. מרינר; בריטן: סינפוניטה אופוס 1; בטהובן: סימפוניה מס' 8. 22.30 „מעט ועוד" – מריו דבירובסקי: „סינכרוניזמים" מס' 5 לכלי הקשה ולסרט מגנטי – תעוגן שלוש פעמים. 23.00 „מחוזרי יצירות" – מוצרט: סתטות לכנור.

רשת א'

07.30 „רדיו־קל" – תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 „חוכה" – עם בני הנדל. 08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 „בראש צעיר" – מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.27 „השכלה ודעת לכל" – „התקשות וצינעת הפרט" 15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 19.05 „עיונים בפרשת השבוע". 30. 18 שיעורים לעולים. 22.05 „לכל ארם כוכב" – עם האסטרולוג אילן מקר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עדשים ענייך" – עם גבי גזית ושלום קיטל 08.05 „ביקור ביה"ח" – עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הרשת" – מגזין יומי 11.30 „סעו לשלום" – עם נרעון הוד 12.10 „אלף־אלף ב־בית" – עם אהוד מנור 13.05 „בחצי היום" – חדשות ופומנים 14.05 „לראות או לא לראות" – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „בת צחוק" – הוי והומור 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.05 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" – מגזין המשק והחברה 18.05 „שעה חופשית" – מגזין שבועי לענייני תנוך 18.45 היום בספורט 19.00 „היוב הדר" 19.35 „רק וחכיים" – מגזין לענייני חוק ומשפט 20.05 „עולם הזמירות" – מצעד הפזמונים המסורתיים 22.05 „פינת הג'אז" 23.05 „משקוי לילה"

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – פרקים באתיקה יהודית – מוסר טבעי. מרצה: פרופ' שלום רוזנברג. 06.30 „פוקחים עין" – החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית 09.05 „אילה בוקר" – עם לאה עוז. 10.05 „הפסקת 10" – עם מיכל ניב. 10.55 „ירוחרום 87" – פינה מיוחדת. 11.05 „נכון לעכשיו" – עם רפי רשף. 13.05 „מקום טוב באמצע" – עם שמואל שפירא וגבי אלדור. 14.05 „רד רה יומי" – עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 „מה ישי" – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" – עם דן שילון, יעל דן וגוני סביר. 18.05 „ספרא וסיפא" – ירחון לענייני ספרות באויר 18.45 „מיטליש" – עיונות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוורד 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים מכאן" – שירים עבריים עם שירה גרא. 19.50 „תיק פלילי 173/86. מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק" – יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 „ספרים רבותי ספרים" – המגזין הספרותי של גלי־צה"ל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – פרקים באתיקה יהודית 21.55 „ירוחרום 87" – פינה מיוחדת. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" – שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „עשרים וארבעים שהיה" – עם ירון וילנסקי. 23.55 „עיתות חצות" – עם פרופ' אמנון כהן. 00.05 ציפורי לילה – עם גילת מואב. תכנית מוסיקלית בניצוח איבית. 02.05 „לא רוצים לישון" מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים. שידורי צה"ל 19.05 „רדיו דייר" – עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבכבסים" – אינפורמציה, רשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות. 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק" – שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „קול הג'אז" – עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.05 „בחורה לאושר" – להיטים ותיקים 07.05 „שיר בבוקר בבוקר" 09.05 „מה, כבר תשעה" עם אבי אתגר 10.05 „שבעים מי יודע" 11.05 „אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" עם מנחם פרי 14.05 „פזמון חוזר" 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי 16.05 „הצגה יומית" עם יקיר אביב 18.05 „היה היו..." – מצעד פזמוני העבר 20.05 „לי ולך" – שיר וברכה 21.05 „קצת אחרת" עם אורלי מורג 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: שוטר במשרה חלקית 9.40 ,7.15 ,5

אורלי: סנור

בית לסין: שושנת קהיר הסגולה 23.15

בן־יהודה: ניפגש בחוף 9.30 ,7.15 ,5

גת: חנות קטנה ומטריפה 9.15 ,6.15 ,1.15

גורדון: שכו של הנוסע השמיני 9.30 ,7.00

דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5

דרייב אין: ניפגש בחוף 7.10; כלא הנשים 9.30

הוד: שלושה אמיגוס 9.30 ,7.15 ,5

לימור חדש: הביקור שאחרי 9.30 ,7.15 ,4.30

מוזיאון ת"א: שואה 9.30 ,7.30

סינמה 1: האוצר מארץ האש 9.30 ,7.15 ,5

סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.10 ,7.15 ,5

פאר: ללא רחמים 9.30 ,7.30 ,5

פאריס: כטי כלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12; וכוכית שבורה 23.30

רב־חן: חן 1: צבע הכסף 9.50 ,7.30 ,5; חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5; חן 3: אל תיקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5; חן 4: כליקולם 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11; חן 5: חטיפה בעימה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11

שחף: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30

תל־אביב: כלא הנשים 9.30 ,7.15 ,5

תכלת: ריקה לחצות 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: צבע הכסף 9.10 ,6.40 ,4

לילי: פלאטון 9.30 ,7.15

ארמון: סופרנראס 9.45 ,7.30 ,5

רב־גן: גן 1: אל תקרא לי לבן 9.40 ,7.20 ,5; גן 2: ג'ק פלאש המקפץ 9.40 ,7.20 ,5; גן 3: שוטר במשרה חלקית 9.40 ,7.30 ,5; גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: סיפורים לוהטים 9.30 ,7.15 ,4.30

אורנע: שוטר במשרה חלקית 9.15 ,4.30

בית אגרון: עליסה בארץ הפלאות 16.30; סיפור הפרברים 18.15; מונטי פיתון צהרב הוקן 20.30; הרולד ומוד 22.00

כפיר: פלטון 9.30 ,7.00 ,4.30

אורגיל: צבע הכסף 9.15 ,7 ,4.30

מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה 9.00 ,7.00

סמדר: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00

חבירה: הקשר הגורגני 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון: אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4; אור 3: ג'אק פלאש המקפץ 9.00 ,7.00 ,4.30; אור 4: סיגליות הן כחולות 9.00 ,6.30; אור 5: מטרה חמה 9.00 ,7.00 ,4.30

עדן: ניפגש בחוף 9.00 ,7.00 ,4.30

תיאטרון ירושלים: קיץ 18.30

חיפה

ארמון: ללא רחמים 9.00 ,6.30 ,4

אורה: פלאטון 9.15 ,7.00 ,4.30

חן: קטיפה כחולה 9.00 ,6.45 ,4.30

עצמון 1: ניפגש בחוף 9.15 ,7.00 ,4.30

עצמון 2: חברים 9.30 ,7.15 ,4.45

פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30

רון: כלא הנשים 9.00 ,6.30 ,4

אמפי: האיש מהאזור האפל [illegible]

אורלי: מלקולם [illegible]

קרן אור המחודש: אהבה נדירה [illegible]

נתניה

שרון: הקשר הגורגני [illegible]

סטודיו: תורה לנעורים [illegible]

חולון

סביר: פלטון [illegible]

מגדל: צבע הכסף [illegible]

ארמון: ללא רחמים [illegible]

בת־ים

עצמאות: איש הנצח [illegible]

הרצליה

היכל: נינג'ה איש הזעם [illegible]

מגדל: דניאל והאדיטוריום; אהבה נדירה [illegible]

באר־שבע

חן: נינג'ה איש הזעם [illegible]

פתח־תקוה

היכל 1: פלאטון; היכל 2: כלא הנשים; היכל 3: הזבוב [illegible]

עפולה

מופתרון: קטיפה כחולה [illegible]

רעננה

אורות: חטיפה נעימה [illegible]

גבעתיים

הדר: כלא הנשים [illegible]

ראשון־לציון

רון 1: רוקי 4; קרוקודיל דנדי; רון 2: ניפגש בחוף; היפה בוורוד [illegible]

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 30.3

חדוד ונוח: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ב' 30.3 בשעה 16.30 סדרת פגישות עם פרופ' ישעיהו ליבוביץ

בשעה 21.00 רקוויאם למחפכה קטנה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — מזור — חביבה רייק 20.

חולון — אהרון — הופיין 52.

ירושלים — קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה — קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.

פתח־תקוה — קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן — אסותא — ז'בוטינסקי 41.

תל־אביב — בס — פרישמן 66; קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה — חניתה — חניתה 22, נוה שאנן.

רחובות — כללית — בני משה.

רעננה־כ"ס — שאולי — אחוזה 78, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים; הדסה ע"כ – כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.; שערי צדק – עיניים, פנימית; משגב לדך – נשים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־453300.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02־243558; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04־229488 (11.00—20.00); גליל מערבי – 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד"ה – טל. 222782.

„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של חוזים לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וחגים: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49; בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג'; פתוחה מדי יום; שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום בין השעות 24.00—9.00 ... טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3, טל: 03־285822, 294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־432... א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]

ער"ן חיפה — טל' 04־672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מוטרדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101, טל' 08־221022. טבעון — 101, טלפון 065־95334. נהריה — טל' 04־951401, 04־825333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 13.45, 16.35, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• רכבת תופעל בימי א' בשבוע ... חג בלבד.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 65 בגוש 8232 רח' יהושע בן־נון בחריגות עד 6% הקלה בבניה, בקו בנין צדדי דרומי 0.30 מ'. תב' מס' 104/87 ת.ב. 2374.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן החוק):

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7651 חלקה 138 רח' התמר מבוקשת הקלה 1.56% משטח המגרש דהיינו 26.56% במקום 25% המותרים.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולטסוביץ, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 1948

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 393 בגוש 6020 רח' פינסקר מס' 13 חולון הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 502 מ"ר בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים/תעשיה ב/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

משיטה בע"מ, חב' לבניה, רחוב רוטשילד 30, בת־ים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל

רח' שער פלמר 1, חיפה

הודעה (לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965)

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה ע"י רוזנצוויג יוסף בקשה להקלה בגוש 10715 חלקה 42־44 ברחוב שרת 406/1 טירת הכרמל.

שם ומספר התוכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: ג'649.

מהות ההקלה הקטנת המרווח הצדדי המותר ב־10%.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה בשעות העבודה הרגילות.

המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לוועדה במכתב מנומק תוך 14 יום מיום פרסום מודעה זו.

שלמה עובדיה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מורדות הכרמל

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הודעה עפ"י סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, בקשה למתן אישור להקלה על חלקה(ות) מס' 12 בגוש(ים) 10016 ברחוב ההסתדרות דהיינו: תוספת של 5.8% בניה נוספים לשטח הרצפה הכולל.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

אינג' י. כהנא, ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — חדרה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר בחוס ג'אן לאשר תוספת קומה לדירה ברחוב הגפן 45א' חלקה 141 בגוש 10811.

הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה למגורים מעל למותר, ובתוספת קומה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ובניה — מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6414 חלקה: 326 ברחוב: הנחלים פינת אור המקומות באזור מגורים ב', בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה וקווי בנייה בבית מגורים קוטג' חד משפחתי. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מקיפה ל־60% בקוי בניה צדדי 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. רובין, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

תשריט חלוקה מס' 250/86

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון לבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי חב' אוטיק בקשה המתייחסת לקרקע שבהרצליה רחוב הרב קוק, גוש 6525 חלקה 170 ומהווה הקלה/חריג לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה/החריג האמור, דהיינו: מבקשים לחלק את החלקה בהתאם לתשריט הנ"ל המהווה סטיה (בצורה בלבד) מהחלוקה שבתכנית מס' 1453 המאושרת.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה בכתובת האמורה הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6193 חלקה 288 ברח' מסדה מס' 32 לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 60% בניה.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות 62.86% בניה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי שמעונים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 264/03/7 שינוי מס' 2 א' לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית הם: תיחום שטח פיתוח של הקיבוץ; קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים; התוויית רשת דרכים למיניהן וסיווגן; קביעת הוראות בניה שונות המסדירות את המגורים, מבני ציבור, מבני משק ותעשיה באזורים בהם מותרת הבניה; קביעת הוראות לטיפוח שטחי נוי; קביעת תנאים, הנחיות ושלבי פיתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית: כ־476 דונם, קיבוץ רוחמה.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3389 מיום 9.10.86 עמוד 34. השינוי האמור שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דניאל, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום